

Za Kučana in Smoleta

V kratkem se bo pokazalo, ali smo Slovenci sposobni zagotoviti si manevrski prostor za politično delovanje. Pri tem gre enako kot za sposobnost tudi za spoznanje, da tak prostor nujno potrebujemo, če hočemo obstati kot narod in suverena republika. Gre za vse bolj glasne zahteve, naj bi 2. aprila poleg že napovedanega splošnega glasovanja o kandidatih za člana predsedstva SFRJ iz Slovenije imeli v naši ožji domovini tudi referendum o zaupnici slovenskemu političnemu vodstvu. Zaveda se (v denarju) stala borih 150 milijonov, daljnovidni borec za slovenstvo Matevž Krivic je celo že predlagal okvirno besedilo glasovalnega lista. Izbirali naj bi med štirimi možnostmi: z izjavo iz Cankarjevega doma »proti uvedbi izrednega stanja« se strinjamo v celoti — ne glede na pritisk iz drugih republik; z izjavo se strinjamo, vodstvo republike pa hkrati dajemo pooblastilo za taktiziranje in blažitev pritiskov; tretja bi bila možnost, da se z izjavo ne strinjamo; četrta izbira pa bi bila prihranjena za tiste, ki o zadevi nimajo nobenega mnenja. Mogoči odgovori so zelo nedvoumni, ne dopuščajo skoraj nobenega prostora za manipulacije, odgovor bi torej dal realno podobo, koliko Slovencev in drugih prebivalcev naše republike v resnici stoji za Milanom Kučanom in Žetom Smoletom, naj-

pomembnejšima predstavnikoma političnega gibanja, ki se je odločilo, da na južni strani Alp ne bo dovoljevalo populizma in vsega, kar se nosi s seboj ta kalna in dereča reka.

Ta referendum bi (bo) gotovo pokazal, da, recimo, Smoleta podpira precej več Slovencev, kot je ocenil politični pirroman Miroslav Šolc. Slednji meni, da je za Smoleta samo 30 odstotkov Jančev. Kako je s podporo slovenski politiki in njeni koaliciji z opozicijo (zakaj bi se skrivali za besedo pluralizem?), se je dovolj jasno pokazalo v Cankarjevem domu. Nedvomno pa bi referendum oziroma podpora slovenski politiki slednji tudi plebiscitarno in kar za nekaj časa utrudil hrbtnico. Tako podpora slovenskemu vodstvu nedvomno potrebuje, saj so dogodki v Vojvodini, Črni gori in na Kosovu pokazali, da običajna legitimnost oblasti še zdaleč ni dovolj, ljudstvo jo odpihne čez noč. Zakaj se ne bi v eni od jugoslovanskih zveznih enot zgodil obraten proces, da bi ljudstvo neposredno potrdilo svoje sicer delegatsko izvoljeno vodstvo? Potem Mihajl Kertes ne bo mogel več vpiti, da je slovenski narod dober, ima pa slabo vodstvo. Miloševićem jurišnikom potem ne bo preostalo drugega, kot pustiti Slovenijo bolj ali manj na miru ali pa vse Slovence z nji-

hovimi voditelji na čelu s pomočjo pravovernih Jugoslovancev razglasiti za kontrarevolucionarje, pripejati k nam tanke in letala in uvesti delovno obveznost (nekakšno prisilno delo) za nekaj sto tisoč v naši republiki zaposlenih ljudi, kar bi seveda rodilo totalen pasivni odpor velike večine Slovencev, gospodarsko katastrofo za vso državo in (skoraj) vojno.

Če misli slovensko vodstvo vztrajati v svoji dosedajni pokončni in principialni drži, se bo nedvomno odločilo za referendum o samem sebi. Seveda pa bi bila taka zaupnica tudi velika obveznost, včasih morda tudi breme. Sedanja slovenska stališča glede današnje in tudi bodoče Jugoslavije so namreč tako ostra, da komajda dovoljujejo kakšno beogradske kupčkanje. Če ljudstvo nekemu da neposredno zaupnico, mu jo lahko ob drugi priložnosti prav tako množično tudi vzame. Seveda po slovensko, torej ne z mitingom, ampak na referendumu. Tega se gotovo zaveda tudi slovenska politika. Morda je to tudi edini razlog, da referendum o zaupnici slovenskemu političnemu vodstvu ne bo.

Sicer pa se politični položaj v naši Jugi menda umirja. Božo Šušec, športni novinar in urednik RTV Zagreb, človek, ki so ga zaradi njegovega znanja, prodornosti, inteligence itd. že vabili za urednika notranjepolitične rubrike, se je v ponedeljek skoraj pol ure navduševal nad podatkom, da ni bilo med nedeljskim gostovanjem Hajduka pri beogradske Partizanu nobene žrve niti med igralci niti med navijači obeh strani. »Bile« je sicer do Rume štiti srbska policija, vendar je to le drobna lepota napaka bratstva in enotnosti.

M. BAUER

Medel zaključek javne razprave o ogroženosti

Zdaj bodo pripravili končno poročilo

KRŠKO — Z javno razpravo o poročilu o ekološki ogroženosti krške občine v Krškem je bil zaključen krog razprav. Čeprav je bilo pričakovati, da bo razprava v Krškem vrhunec, že udeležba na njej ni bila prava, pa tudi Krščani se nekako niso znali osredotočiti na temeljne probleme. Očitno je, da so v obrobnih naseljih občine veliko bolj ekološko osveščeni, saj so tam kritično razpravljali tudi o svojem lastnem odnosu do okolja.

Boljši del razprave je bil tokrat uvod, v katerem so bili prvič naznanjeni cilji, ki naj bi jih v krški občini dosegli, kaj zadeva varovanje okolja. Vode naj bi izboljšali do 2. kakovostnega razreda, prav tako zrak, popolnoma naj bi zaščitili podtalnico, naredili regijsko odlagališče komunalnih odpadkov, sanirali sedanje vire hrupa in preprečili nove, sanirali vse degradirane površine in poskrbeli za odlagališče posebnih odpadkov.

V Krškem so se predvsem spraševali, kakšne posledice čutijo Krščani na zdravju zaradi ogroženega okolja in ob tem navajali podatke, da je poraba za zdravstvo v občini med največjimi v Sloveniji. Toda ta podatek je bil ovržen, saj je predstavnik zdravstvenega doma Krško dejal, da v krški občini porabijo manj denarja za zdravstvo, kot znaša republiško povprečje, precej manj pa ga tudi zberejo in od tod izgube v zdravstvu. Povečani stroški pa niso nastali zaradi večje dejavnosti v zvezi z zdravstvenim stanjem Krčanov, ki po mnenju dveh zdravnikov ni nič slabše kot drugod. Dosedanje raziskave zdravstvenega stanja otrok v Krškem in Kostanjevici so namreč pokazale, da teh razlik ni, le da je v Krškem več astmatičnih in bronhialnih obolenj, ta obolenja pa so lahko posledica smrada, ki sam po sebi ne deluje kvarno, po daljšem časovnem obdobju pa se lahko pokažejo tudi posledice v obliki bolezni. Zdravstvenemu domu Krško je bilo sicer pred sedmimi leti naročeno, da nastavi parametre za merjenje zdravstvenega stanja, a tega ni storil, ker je pač primanjkovalo denarja. Zato pa bo že v kratkem pripravljeno poročilo o zdravstvenem stanju, in sicer od leta 1979 dalje.

Ker je očitno največ očitkov letelo na TCP Videm, so iz te delovne organizacije odgovorili, da bo smrad mogoče odpraviti, vendar nikoli popolnoma. Pričakujejo, da se bo onesnaževanje precej zmanjšalo, ko bodo začeli namesto premoga kuriti lubje in kasneje plin. A to še ne bo zagotovilo za preprečitev nastanka rakov. Zasebni razmišljati o napeljavni plina za celotno mesto in o komunalnem ogrevanju. Vendar se tu še ni začela prava akcija. Krščani so zastavili tudi vprašanje, kaj bo z radioaktivnimi odpadki, vendar pravega in dokončnega odgovora iz Je Krško še niso dobili.

Sicer pa je bilo slišati precej pripomb na račun Kostaka, neurejeno okolico blokov pri železniški postaji, vendar pa je eden izmed razpravljalcev opozoril tudi na to, da se v okolju odraža kulturna raven Krčanov. Zlasti bodo v oči divja smetišča, ki jih je vedno več, tudi v bližnji okolici Krškega, ljudje pa ne vedo, ali te odpadke odvažata Kostak ali Surovina.

J. S.

SKUPŠČINA ZVEZE DRUŠTEV ZA CEREBRALNO PARALIZO

LJUBLJANA — V soboto, 18. marca, ob ob 9. uri v prostorih skupščine občine Ljubljana—Bežigrad volilno-programska skupščina Zveze društev za cerebralno paralizo Slovenije. Na skupščini bodo med drugim sprejeli spremembe in dopolnitve statuta zveze ter začrtali delo zveze za leto 1989. Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije je, kot je zapisano v poročilu, ki ga bodo obravnavali na skupščini, v lanskem letu postala bogatejša za nekaj društev. Ustanovljeni sta bili obalno in mursko-soboško društvo, priprave za ustanovitev društva pa potekajo v Krškem, Postojni in na Ptuj.

NOVI DEVIZNI TEČAJI

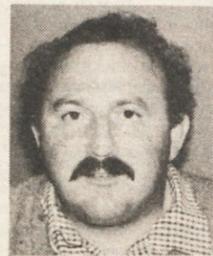
Tečajna lista št. 49 z dne 13. marca 1989

država	valuta	tečaj velja za	za devize, efektivno, čeke, kreditna pisma in poštne nakaznice		
			nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1	6225,20	6234,55	6243,90
Avstrija	šiling	100	57768,95	57855,73	57942,51
Kanada	dolar	1	6315,93	6325,42	6334,91
Danska	krona	100	104291,81	104448,48	104605,15
Finska	marka	100	174363,62	174625,56	174887,50
Francija	frank	100	119912,06	120092,20	120272,34
ZR Nemčija	marka	100	406521,00	407131,70	407742,40
Grčija	drahma	100	4832,80	4840,06	4847,32
Irski	funt	1	10855,25	10871,56	10887,87
Italija	lira	100	553,93	554,76	555,59
Japonska	jen	100	5838,09	5846,86	5855,63
Kuvajit	kv. dinar	1	26220,91	26260,30	26299,69
Nizozemska	gulden	100	359709,67	360250,05	360790,43
Norveška	krona	100	111685,23	111853,01	112020,79
Portugalska	escudo	100	4925,47	4932,87	4940,27
Švedska	krona	100	118699,39	118877,71	119056,03
Švica	frank	100	476144,70	476859,99	477575,28
V. Britanija	funt	1	13022,52	13042,08	13061,64
ZDA	dolar	1	7579,97	7591,36	7602,75

Naša anketa

Za gospodarsko vojno?

Iz zgodovine vemo, kaj je včasih pomenilo skušati gospodarsko osamiti neko državo. Pomenilo je pritisak na njeno vlado in na njene prebivalce, dostikrat pa tudi stopnjevanje napetosti, ki je imelo lahko kaj hude posledice. Kajti sama blokada se je v večini primerov vedno končala neučinkovito, če izvzamemo grenke izkušnje ene in druge strani. Svetovna javnost je vedno gledala na take ukrepe s sklepso in jih obsojala. Kaj naj si torej mislimo ob napovedovanju in delnem uresničevanju bojkota slovenskih izdelkov v eni (do sedaj) od jugoslovanskih republik? Naj v našem samoupravnem žargonu te poskuse poimenujemo kakor že hočemo, objektivno gledano je to poskus napovedi gospodarske vojne, sprejeti take izzive pa bi pomenilo pristati nanjo in v daljši posledici tudi na rušenje federacije. Kajti kaj nas v Jugoslaviji bolj drži, če odmislimo že nekoliko obrabljene fraze o bratstvu in enotnosti, kot tesno prepletene gospodarske vezi. Prav zaradi tega je naravnost osupljivi zvezni molk ob teh pojavih, saj se ponavadi oglasi plat zvona že zaradi veliko manj pomembnih stvari.

ANTON ZAJC, vodja splošne službe v Beltu, Črnomelj: »Zaradi plačilnih pogojev, ki so nam jih vsiljevali v Srbiji, smo že pred časom pretrgali skoraj vse stike. Tiste kupce in prodajalce, ki so nam tam še ostali, pa bomo poskušali obdržati, toda če nam bodo tudi ti vsiljevali nesprejemljive pogoje, lahko čez noč prekinemo z njimi, in to brez posledic za nas, kajti poslovno smo bolj povezani z Bosno, s katero pa poslovanje ni vprašljivo.«

ROMAN IZLAKAR, delavec v TCP Videm, Krško: »Vem, da v Srbiji bojkotirajo izdelke slovenske industrije, vendar se s takim načinom ne morem strinjati. Tako se bodo razlike med nami samo še poglabile in padli bomo samo še v hujšo krizo, saj star pregovor pravi, da kjer se pripravata dva, tretji dobiček ima. Čeprav je bojkot naših izdelkov na jugu vse prej kot koristen, se ne zavzemam za to, da bi mi vračali z enako mero. Tako na primer jaz kupujem v trgovini Beko.«

JOŽE FERENČAK, poslovodja trgovine z repromaterialom Agraria Brežice: »Še na misel mi ne pride, da bi vnašal politična nasprotja v vsakdanje delo. Poslovnost strogo ločim od politike. Poslovni odnosi morajo biti korektni in jih ne smemo mešati z nacionalnimi in drugimi razprtijami v državi. Delo je prvo, tega se moramo zavedati. Če ni dela, ni materialnih dobrin in če ni materiala, tudi trgovine ni.«

BRANKO ČAVKA, vodja finančno-računovodske službe v Inlesu v Ribnici: »Inlesovo okno je na primer sestavljeno iz polproizvodov, kot so steklo, okovje in les, iz drugih republik, predvsem Srbije, Hrvaške in BiH. Kdor bi pretrgal stike z nami, bi delal sam proti sebi, saj ponekod ne bi imeli dela, če ne bi sodelovali z nami. Politika naj pusti gospodarstvo pri miru. Znana resnica je, da je slabo gospodarstvo tam, kjer je močna politika, in obratno.«

ANTONIJA KOŠIR, vodja komercialnega sektorja v kemični tovarni Melamin v Kočevju: »Na jugoslovanskem trgu nimamo težav ne z dobavo ne s prodajo. Očitno nas jugoslovanski trg potrebuje. Prepripi so zaradi političnih nesporazumov, posledice pa so lahko dolgoročne. Moramo se obnašati gospodarsko, ne le politično. Če bi tudi naše podjetje izdelalo kaj takega, bi to prizadelo vso jugoslovansko lesno industrijo, za katero izdelujemo polproizvode.«

TONE ŽUNIČ iz Krivoglavci pri Metliki: »Politične ali kakšne druge razprtije ne smejo vplivati na gospodarske stike in sodelovanje. Če bi sedaj za povračilo mi začeli s takimi neumnostmi, bi se pridružili tistim, ki so vsoto stvar sprožili. Kaj se bomo sedaj kregali in grdo gledali zaradi tega, ker v Sloveniji na nekatere stvari drugače gledamo? Neumnost! Take 'gospodarske' blokade seveda ne morejo uspeti in ne samo, da nikomur ne koristijo, ampak vsem tudi škodujejo.«

KAREL PLATINOVŠEK, diplomirani strojni inženir iz Sevnice: »Jaz niti slučajno ne mešam politike z gospodarstvom in niti slučajno se ne bi smelo pripetiti to, kar se dogaja pri nas, da prihaja do bojkota v eni državi. Vemo, da normalno trgujejo še tako zakleti ideološki nasprotniki, kot sta Južnoafriška republika in Iran, in še bi lahko našteval. Da pa se blokada dogaja v isti državi, je prava groza.«

MIHAELA PESKAR, uslužbenka poslovne enote Ljubljanske banke v Trebnjem: »Bojkot kot tak ni sprejemljiv, ker gre za politično dejanje. To zapiranje trga zaradi nekakšnih ideoloških predsodkov ali političnih nesporazumov ni lastno tržno usmerjen gospodarski odločitev. In če bi se tega držali kot pijanec plota, mi z marsikom kot država ne bi smeli imeti gospodarskih stikov. Toda brez svobodnega trga je konec razvoja ekonomije!«

Boj za oblast poteka pod mizo

Na okrogli mizi o političnem pluralizmu v Krškem so taki praksi nasprotovali — SZDL bo spremenila statut — Korenitejša kritika mladincev

KRŠKO — V Jugoslaviji je Slovenija zadnje čase za nekatere pravi grešni kozel. V obstreljevanju »malih nomadov na severu«, ali »homogeniziranih deželanov«, kakor z različno težko besedno artilerijo obdelujejo prebivalce na sončni strani Alp, je dovoljeno mladane vse. Sloveniji očitajo tudi deviantnost zaradi pogledov na politični pluralizem in ustanavljanje različnih zvez.

Zatorej niti ne preseneča, da je v Sloveniji in tudi na Dolenjskem in v Posavju te dni o političnem pluralizmu veliko različnih posvetov, tribun ali okroglih miz, kakor so poimenovali srečanje komunistov in tudi nekaterih nekommunistov iz Posavja in Ljubljane v Krškem, ki so ga pripravili: medobčinsko študijsko središče PS CK ZKS Posavje, OK ZSM Krško in komisija za družbenopolitični sistem pri MS ZK za Posavje. Sodelovali so tudi izvršni sekretar P CK ZKS Peter Bekeš, član IO P RK SZDL Primož Hainz in predstojnik marksističnega centra pri RK SZDL Gregor Golobič.

Kot smo slišali v razpravi, skuša SZDL Slovenije menjati pravila igre, svoj statut. Spremenjen bo tudi zakon o družtvih. Zanimivo je, da tudi člani ljudje frontne organizacije glasno priznavajo, da gre pri Socialistični zvezi za os-

rednji problem v tem, da niso ljudem verjeli tako, kot bi morali. Zdaj SZDL skuša vsem dobrim idejam omogočiti, da prodrejo na plano. Tako so pod dežnikom SZDL različne zveze, ki pa po mnenju mladih ne morejo biti profilirane kot stranke, saj imajo preveč podobne programe, kar pa je privlačno je —

• V razpravi na okrogli mizi o političnem pluralizmu v Krškem je bilo tudi precej pragmatičnih pogledov in iskrih vprašanj: kaj se bo zgodilo z zapletenim delegatskim sistemom, ali te nove zveze vključiti že zdaj pri snovanju nove ustave, ali bomo dočakali, da se bo ZK zdiferencirala, in pa, da imajo naši disidenti »napačen notranji vojni red«.

izvensistemskost. Nestranski pluralizem je nepolitični pluralizem in boj za

oblast je nujno potrebno demistificirati, pribijajo mladi.

Boj za oblast se danes dogaja pod mizo, s sredstvi, ki niso dovoljena! Zato prav mladi poudarjajo, da v imenu nestranskega pluralizma ne bi smeli za tretji strankarskega pluralizma. Samovšečno bi bilo po mnenju mladih reči, da imamo v Sloveniji politični pluralizem. Prej bi morali biti izpolnjeni vsaj nekateri pogoji, prvici svoboda političnega združevanja, pri čemer sploh ni vprašanje, ali stranke, da' ali 'ne'. Seveda ne bi smeli prezreti tudi vse številnejših zahtev za svobodno, neposredno volitve v skupščino.

P. PERC

MORALA IN POLITIKA

KOČEVJE — O morali in politiki je te dni veliko govora. Zdaj pa je usklajevalni odbor za kadrovska vprašanja pri OK SZDL Kočevje sklenil, da ne bo več dajal mnenj o moralno-političnih in osebnostnih lastnostih posameznih kandidatov za poslovodne organe, saj so za izbiro direktorjev itd. odgovorni delavci v posameznih kolektivih. Nova vloga in naloga občinskih organov, političnih organizacij, skupnosti za zaposlovanje in občinske kadrovske službe pa je tako delo, ki bo v skladu s cilji o ponovni oživitvi občine, ki je v zadnjih desetih letih močno zaostala.

OŽIVLJAJO TURIZEM

KOČEVJE — V okviru načrta o reaktivaciji Kočevske je dan poseben poudarek tudi turizmu. Organiziranih je bilo tudi že več posvetov o turizmu, v drugi polovici marca pa bo še občni zbor turističnega društva. Predsednik TD Kočevje Stane Jajtič pravi, da bi kazalo v okviru društva oživiti polharsko sekcijo, spodbujati urejenost krajev, organizirati več izletov, izdelati kočevske spominke, izdati turistični prospekt in pregledno turistično karto itd. Število zasebnih gostišč hitro narašča in je njihova ponudba vedno večja konkurenca družbenemu sektorju. V hotelu Pugled pa se bodo morali odločiti, kaj z nekdanjim motelom Jasnica.

Ljubljansko pismo

Jugoslavija ni pripravljena na Evropo

Zakaj nimamo »vize«

LJUBLJANA — Ob naših neskončnih razpravah o sodelovanju z Evropsko gospodarsko skupnostjo vedno slišimo dve, povsem napačni dilemi: ali sploh hočemo v to skupnost? In če že hočemo, katerim formalnostim bi pri tem morali zadostiti? Vsaj za drugo dilemo je odgovor preprost. Te »formalnosti« so: evropska država, tržno gospodarstvo in demokratični sistem. Vendar formalisti, kakršni smo, zdaj računamo, v kolikšni meri izpolnjujemo posamezne pogoje, čeprav bi nam moralo biti jasno, da v resnici obstajajo povsem drugačni pogoji, ki pa jim, resnici na ljubo ne moremo zadostiti. Po trditvah strokovnjakov se Jugoslavija razvija najbolj počasi na svetu. Posledica dosledno restriktivnega uvoza opreme je naše zaostajanje za najmanj eno tehnološko obdobje. Očitno je tudi, da brez velikih družbenih presretov sploh nismo sposobni vpeljati nekaterih tehnoloških in organizacijskih postopkov v procese proizvodnje.

Tudi za izmišljeno dilemo: hočemo v Evropo ali ne, je po mnenju strokovnjakov jasno, da v Evropi nimamo kaj iskati. Kajti tisti, ki služijo na račun naše neumnosti in nepoštenosti, si nas nedvomno ne želijo za partnerje. Po podatkih ljubljanskega Ekonomskega inštituta le 20 — 30% naših izdelkov, na-

menjenih Italiji, dosega povprečno uvozno ceno v EGS.

Tudi našo naivno namero, da bomo prek EFTE prilezli na tržišče EGS, so na tujem že zdavnaj spreledali in nam na svoje tržišče ne bodo dovolili izvažati naših notranjih problemov. Tudi s samo poenostavitvijo predpisov ne bomo kaj prida dosegli, kajti za zaupanje tujcev je poleg stabilnega političnega sistema potrebna predvsem dolgoročna profinita perspektiva. Zato so tudi naši upi o tem, da bo sprememba zakonodaje pomenila naše okno v svet — le utopija.

Zgodilo pa se bo, da bo razvitejši in naprednejši del države, ki sicer nima moči, da bi se uprli domačim ortodoksnim idejam, skušal najti svoje poti v Evropo. Na ta način se bodo že doslej velike razlike glede razvoja in demokracije še povečevale, povečevali pa se bodo tudi očitki, da se jugoslovanski Sever spogleduje s kapitalizmom. Vendar napredka ne bo mogoče zavreti. Tuji diplomati v Beogradu že napovedujejo, da bodo začeli s konkretnimi poslovnimi pogovori v najrazvitejših delih države, takoj ko bodo prepričani, da z novo zakonodajo mislimo resno. Morda pa je to pot, da se Evropi vsaj približamo, če so nam vrata vanjo že zaprta?

Iz vsega povedanega izhaja, da bo Jugoslavija sebi, svojemu gospodarstvu in svojim ljudem lahko odprla evropska vrata šele, ko bo pozdravila svoje torpedirano gospodarstvo in zgradila vrednostni sistem, ki bo združljiv z odprtjo in demokratično Evropo. Dotlej pa uvedbe viz za ZRN, Francijo, pod nujnim pritiskom pa morda tudi za celotno Evropsko skupnost, ne smemo razumeti kot oddaljevanje od Evrope, temveč kot odgovor Evrope na sedanje razmere v Jugoslaviji. In zaradi velike ekonomske odvisnosti od te iste Evrope bi bila uvedba protiučrepov nesmiselna in škodljiva.

V. BLATNIK

Kmetijstvo

SROMLJANKE NA SEJMU KMETIJSTVA

SROMLJE — Danes zjutraj je okrog 30 članic kmečkih žena s Sromelj pri Brežicah odpohtovalo na vsakoletni sejmu kmetijstva v italijanski Veroni. V okviru te prireditve poteka med drugim tudi srečanje kmečkih družin ter predstavitev ljudskih plesov iz dežel, članic skupnosti Alpe-Jadran. Jutri, 17. marca, bo na sejmu slovenski dan. Sromeljske kmečke žene bodo ob tej priložnosti razkazale kulinarčne posebnosti naših krajev in z njimi pogostile delegacije posameznih dežel skupnosti. Aktiv si je pot v Italijo zagotovila s plodnim delovanjem, z lastnimi kulinarčnimi storitvami pa si je pridobil tudi potreben denar. Na prireditvi jih bodo spremljali domači ansambel narodnozabavne glasbe ter plesalci folklorne skupine PD Oton Župančič iz Artiča.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek so prodajali krompir po 1.500 din, korenje in kolerabo po 2.000, fižol po 8.000 do 10.000, česen po 9.000 in čebulo po 2.000 do 3.000 din kilogram. Za kilogram solate so kupci plačevali 12.000 din za enako količino motovilca in radiča 20.000 din, medtem ko jih je stala merica regrata 1.500 do 2.000 din. Kilogram skute je veljal 10.000 do 14.000 din, lonček smetane pa 6.000 din. Jabolka so prodajali po 1.500 do 3.500 din in suhe slive po 6.000 din kilo. Kilo orehovitih jedrac je bilo moč dobiti za 35.000 din. Liter čebulčka so cenili 8.000 do 10.000 din, posamezna solatna sadika je stala 200 din.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 185 do 3 mesece starih prašičev in 15 starejših. Mlajši, katerih so prodali 119, so veljali 1.500 din kilo žive teže. Starejši — od teh je menjalo lastnika 8 — so stali 6.000 do 6.500 din kilo žive teže.

Kmetijski nasveti

Novodobno požigalništvo

Odkar je našo vas osvojila motorna kosilnica in odkar se ne izplača več na roke kositi vsako brežino ali mejo, se je po naši mili domovini razpislo novodobno požigalništvo. V tem pomladanskem času gori na vseh koncih, saj je očitno vse več ljudi prepričanih, da je lansko suho travo najbolje prepuustiti ognju.

Ni dosti upanja, da bi jih odvrnilo od tega, toda vseeno ponovimo. Strokovnjaki odsvetujejo požiganje, saj ogenj in vročina ne uničita le odvečne organske snovi, marveč prizadeneta tudi tla in življenje v njih. Talni edafon, to je združba malih rastlin in živali, brez katerih ni rodovitne zemlje, je v vrhnji plasti zemlje uničen in kar precej dolgo traja, da se obnovi. K sreči dobra mati narava popravlja take napake, ki pa vendarle ne minejo brez škode, da o možnih požarih sploh ne govorimo.

Več kot s požigalništvom lahko za travnati svet naredimo z drugimi priporočenimi ukrepi. Sem šteje grabljenje, brananje, valjanje in seveda dognovanje. Grablje in brana lahko spomladi zelo koristita ruši, zlasti na težkih in zbitih tleh. Če je le-ta zaradi zimskega mraza dvignjena, jo je treba z valjarjem pritisniti nazaj, da bodo potrgane koreninice spet dosegle zemljo in vlago. Z valjanjem rušo opazno izboljšamo, saj nam bo to delo plačala s hitrejšim obraščanjem, kar pomeni, da bo prej možna spomladanska paša.

Spomladansko rast pospeši tudi dognovanje z dušikom. Nič hudega, če se nekaj tega gnojila izpere z dežjem, važnejše je, da je spomladanska paša

• Kako bi se znebil njivske preslice, sprašuje B. S. iz Šentjanja. Odgovor je naslednji. Za zatiranje preslice na njivi sta dve možnosti: zatiranje v koruzi in na strnišču po žetvi pšenice. Pred setvijo koruze njivo poskropite s pripravkom sutan 6E (6 l/ha), ki mu dodate herbicid atrazin T-50 (1,5 do 2 l/ha), nato pa zemljo zrahljate 5 do 8 cm globoko. Uporaben je tudi pripravek eradicane (4 do 8 l/ha). S preslico zapleveljeno pšenico po žetvi pustite zarasti s preslico 20 do 30 cm visoko, nato pa poskropite z roudupom ali cidokorom (6 do 8 l/ha). Čez tri tedne se bo preslica posušila.

možna tudi do 10 dni prej kot brez dognovanja. Ker je bil lani zaradi hude poletne suše zelo prizadet pridelek in zato marsikje suhe krme vse bolj primanjkuje, se izplača izkoristiti to možnost. Z dognovanjem pa se ne mudi na tistih travnikih, ki so namenjeni za košnjo. Te je bolje pognojiti v aprilu, in to s 40 do 60 kg dušika; če pa jih zelo intenzivno izkoriščamo, je treba količino podvojiti.

Inž. M. L.

ZMAGOSLAVJE TRŽIŠČA — Na občinskem kvizu Mladi in kmetijstvo se je preteklo soboto na Studencu pomerilo osem ekip iz sevniške občine. V zaključni del tekmovalstva se je uvrstilo pet ekip, od tega kar tri iz Tržišča. Te so pokazale tudi ob koncu največ znanja in tako so 1. mesto zasluženo osvojile Cvetka Judež, Darinka Papež in Simona Štih iz 1. ekipe Tržišča, 2. mesto je zasedla ekipa Tržišče 3, 3. mesto Tržišče 2, 4. Sevnica 1 in 5. mesto Studenec 1. Direktorica toka Kooperacija sevniškega M-KK Jožica Mlakar je tekmovalcem izročila praktične in knjižne nagrade. (Foto: P. Perc)

»Kosili« šele v februarju

Kaj vse jezi kmete v viniški krajevni skupnosti

SEČJE SELO PRI VINICI — »Zavedam se, da viniška podružnica Slovenske kmečke zveze, ki smo jo ustanovili pred kratkim in ki šteje 150 članov, sama ne more nič doseči. Pač pa dajemo podporo SKZ, da bo kaj izbrila za nas, čeprav se zavedamo, da tudi ta zveza ne more delati čudežev. Toda počasi se bo najbrž le obrnilo na boljše. Eden od glavnih razlogov za ustanovitve podružnice v Vinici so bile neizpolnjene obljube kmetijske zadruga in črnomaljskih občinskih mož,« pravi pred-

tujskih pridelkih, ampak tudi pri lesu. »Za hlodovino bi, če bi jo prodal na Hrvaškem, iztržil dvakrat več kot v Sloveniji. Priznam, da imajo naša GG večje stroške zaradi gradnje gozdnih cest, toda razlika v ceni je vseeno prevelika.« Najbolj pa člane viniške SKZ moti monopol kmetijske zadruga. »Ali je to res dovoljeno z zakonom ali pa si ga sama prisvajajo? Če že tako poudarjamo tržno gospodarstvo, bi morali imeti tudi tukaj prosti trg. Le tako bi imeli uspešni in bi se lahko tudi kmetijstvo razvijalo,« je prepričan Franc.

Potem pa potoži, da na roke na kmetih nihče noče več delati in da ljudje raje gredo v službo. »V naši vasi, pa tudi drugih na tem kraškem svetu je pol hlevov praznih. Koliko zemlje je neobdelane! V sušnem februarju letos smo imeli »košnjo«. Zgoreli so hektarji in hektarji suhe trave,« pove Starešinič.

M. BEZEK-JAKŠE

Franc Starešinič

sednik viniške podružnice SKZ Franc Starešinič iz Sečjega sela.

Svojo trditev podkrepil s pripovedjo o živahnem živinskem in kramarskem sejmu v Vinici, ki je bil hkrati tudi družabno srečanje Belokranjcev ter prebivalcev iz Like, Korduna, Gorskega Kotara. »Očitno so se v Črnomlju zbal, da bi kmetje obogatili, pa so sejem z dolgoletno tradicijo razgnali. V kmetijski zadrugi so nam pojasnili, da so to naredili zaradi mešetarjev. Mi pa vemo, kdo je v resnici največji mešetar. Na nekdanje sejemске dneve ima sedaj zadruga v Vinici odkup, kjer je cena diktirana. Zato marsikateri kmet rajši odpelje živino na Bosiljevo onkraj Kolpe, kjer se je v zadnjih letih sejem zelo razveljavil, in jo proda najboljšemu ponudniku. Prepričan sem, da bi sejem znova obnovili, če bi nam bilo dovoljeno, in upam, da nam bo s pomočjo SKZ to tudi uspelo,« pravi optimist Starešinič.

Belokranjce, ki živijo tik ob hrvaški meji, še toliko bolj motijo cenovna neskladja med republikama, ne le pri kme-

Brez hladilnice ni sodobnega sadjarjenja

Brežice: pridelek plantažnega sadja je 5 tisoč ton

BREŽICE — V občini je 560 ha vseh sadovnjakov, od tega 140 ha intenzivnih nasadov v kooperaciji. V normalnih letih brez pozebe, suše in drugih naravnih nesreč pridelajo samo kooperanti 5 tisoč ton kakovostnega plantažnega sadja, ki ga Agraria nima kam uskladiščiti po odkupu. Preostane ji samo to, da pridelek takoj proda, ne oziraje se na ceno.

Hladilnico že dolgo načrtujejo, vendar se že napovedana gradnja zaradi pomanjkanja investicijskih virov odmika. Toda če hočejo sadjarstvo vzdržati, s hladilnico ne kaže več odlagati. Razlog zanjo je izredno dobra kakovost posavskega sadja, ki je primerna tudi za izvoz.

Kaže, da se bodo napovedi letos uresničile, če lahko računajo na del sredstev za razvoj manj razvitih območij. Konec februarja je bil predračun zanjo 16,53 milijarde din, vendar se investicijska vsota vsak mesec za 20 odst. podraži, in kdor čaka, nič več ne dočaka drugega kot razvrednotenje že zbrane gradnje.

Hladilnica sadja bo stala v neposredni bližini žitnih silosov v Brežici. Za hlajenje bo imela na voljo 1800 m² površine, skupaj s priložnimi skladišči, prostorom za sortiranje, iztovarjanje in natovarjanje sadja pa 2700 m².

J. T.

ZGODNJA POMLAD JIM GRE NA ROKE — Mila zima in zgodnji začetek pomladi gre na roke tudi delavcem tozda Sadjarstvo iz krškega M-Agrokombinata. Doslej so obrezali že 80 odst. dreva na 400 ha svojih sadovnjakov in nasadov, pretekli teden pa so pričeli tudi presajati jagodove sadike. Nekaj teh bodo namenili za prodajo, približno 5 ha svojih jagodovih nasadov pa bodo obnovili z novimi sadikami. Pred kratkim jih je obiskal holandski dobavitelj jagodovih sadik Jo Nicolai, ki si je ogledal nasade in bil vidno zadovoljen z njihovo kakovostjo. Na sliki: delavci presajajo jagodove sadike. (Foto: J. Simičič).

Teleta prodajajo raje drugam

Kmetje prodajajo mlado govejo živino tja, kjer jo bolje placajo

NOVO MESTO — »V Jurovskem Brodu in Metliki nam plačajo za tele takoj in več. Dajte nam denar, ko oddamo tele, drugače bomo teleta prodajali v Jurovski Brod.« Tak plaz primerjav cen in in grožen so usuli na novomeško kmetijsko zadrugo »Krka« kmetje iz novomeškega območja, ko so pred časom sodelovali na občnem zboru novomeške podružnice Slovenske kmečke zveze. Vse kaže, da svoje grožnje o prodaji drugam že uresničujejo in da so to počeli že pred občnim zborom, kar potrjujejo tudi v novomeški kmetijski zadrugi. Precej obsežna prodaja telet z območja KZ Krka čez občinske meje se že pozna v novomeški kmetijski zadrugi, in sicer v tem, da zadrugi manjka za rejo telet sivo-rjave pasme.

Boljši plačniki mlade govede, ki se koti v hlevih na novomeškem področju, očitno diktirajo tempo rasti cen, ki se mu KZ Krka sicer približuje, vendar za njim zaostaja. Ena od posledic takega zaostajanja v tržni tekmi, kakršnikoli že so temelji te konkurence, je tudi sedanja praksa, da ostajajo pogodbe med novomeško zadrugo in združenimi kmeti bolj ali manj le mrtva črka na papirju.

ZBOR PODRUŽNICE SEVNICA — V soboto, 18. marca, ob 10. uri bo v prostorih Osovnikarjevega bifeja Grill v Sevnici letni zbor članov podružnice za kozjereje Slovenije. Na zboru bodo pregledali delo podružnice v preteklem letu ter sprejeli program dela in dogovor o organizaciji 4. republiške razstave koz v Sevnici.

ZMAGALI CERKLJANI

DEČNO SELO — V petek, 10. marca, je bil v tukajšnjem gasilskem domu občinski kviz Mladi in kmetijstvo. Priredila sta ga Občinska konferenca ZSMS Brežice in aktiv mladih združnikov temeljne organizacije kooperantov pri Agrarii, medtem ko je za kulturni in zabavni program poskrbela mladinska organizacija iz Artiča. Sodelovalo je šest ekip, med katerimi je prvo mesto zasedla ekipa iz Cerklje ob Krki, ki bo zastopala brežiško občino na regijskem kvizu iz kmetijstva. Ostale ekipe so se razvrstile po naslednjem vrstnem redu: Brežice — prva ekipa, Bizeljsko, Goloboko, Dečno selo in Brežice — druga ekipa.

Ureja: Tit Doberšek

Zakaj gnojimo

(Nadaljevanje iz prejšnje številke.) **2. Fosfor (P).** Pomanjkanje fosforja se kaže v nenavadno močno temno zeleno obarvanem listju. Pogankji slabo rastejo. Listje začne veneti, čeprav ni suše. Cvet je na dolgem peclju, kapica s cveta ne odpade in ostane na cvetu, kot da bi jo prilepil. Cvet se osiplje takoj po cvetenju. Zalastniki ne rastejo, peclji in žile listja postanejo rdeči že v spomladanskem času. Na listih nastanejo menjajoče se svetle in temne pege. Rozge so tanke. Spodnji listi začno zgodaj odpadati. Listi so majhni in na dolgem peclju, robovi lista se zvijajo navzgor. Čeli trs kaže slabo, pritlikavo rast in ima malo nastavka.

Fosfor se v zemlji zelo težko aktivira. To velja predvsem za težke zemlje. Zato plitvo vnašanje fosforja pri gnojenju vinograda nima ustreznega učinka, kajti glavne korenine trte so v globini 25 do 50 cm. Vpliv fosforja na povečanje pridelkov ni tako velik kot vpliv dušika. En kilogram čistega fosforja poveča pridelek grozda za 3 kg.

V normalnem vinogradu moramo zagotoviti trti naslednje količine čistega fosforja na hektar: na račun direktne porabe (pridelek, rozge, listi) 40 kg; dodatek zaradi delnega, slabega izkoriščanja 90 kg; dodatek zaradi izpiranja 30 kg; skupaj 160 kg na hektar. Za harmonično gnojenje naj bo razmerje med dušikom (N) in fosforjem (P) 1:1. Večji del fosforja izkoristi trta pred cvetenjem.

Pri gnojenju vinograda s hlevskim gnojem moramo upoštevati, da ima hlevski gnoj preveliko fosforja (enkrat manj kot dušika ali kalija), zato je treba hlevskemu gnoju dodati mineralna fosforna gnojila (ko dušika in kalija ni treba dodajati). Pri tem pogrešamo mineralno gnojilo žilindro, ki je v trgovinah ni. Pomagajmo si s superfosfatom, ki je

Tako kot fosfor se tudi kalij v težkih zemljah slabo aktivira. Zato je treba kalij vnašati v zemljo ob riganju prav tako kot fosfor. Vpliv kalija na povečanje pridelka je manjši kot pri dušiku, z enim kilogramom čistega kalija povečamo pridelek grozda za 4 kg. Zemlja kalij veže. Le v plitvih in peščenih zemljah se kalij izpira. Pri samih mineralnih kalijevih gnojilih pogrešamo znano kalijevo sol, zlasti pa kalijev magnezijev sulfat ali pentakalij, ki smo ga nekaj let po vojni imeli na voljo.

Trti damo na leto povprečno 300 kg čistega kalija na hektar. Razmerje dušik: fosfor: kalij je v povprečju 1:1:2.

T. DOBERŠEK

Ponovimo zlate čase čebelarstva

Nova pobuda pod geslom »Mala čebelarstva — veliki opraevalci!«

Mnogokrat je bilo že povedano, kako veliko koristi imamo od čebelarstva, vendar tega še vedno ne upoštevamo dovolj. Dragoceni so čebelji pridelki, še desetkrat več pa je vredno opraeševanje, ki ga te marljive žuželke opravijo na kmetijskih rastlinah.

Če bi jim to kdo omogočil na zanje sprejemljiv način.

Izrabiti to pripravljenost je naloga pospeševanja čebelarstva. Toda kako približati čebele in čebelarstvo navdušenemu vikendarju? Predvsem bi se morali otresti odvečnih predsodkov, ki jih je še vedno čutiti med ljudmi, od strahu pred čebeljimi pikami do bojazni, da čebele delajo škodo na grozdju in sadju. Ob ustreznem strokovnem ravnanju s čebelami vsega tega ni. Odvečen je tudi strah pred prevelikimi stroški za nabavo čebel. Začetni je treba le z enim ali dvema nakladnima panjema, ki ne potrebuje čebelnjaka. Seveda bi moral pospeševalna služba zago-

STROKOVNA POMOČ — Panji v čebelarstvu na Vrhpeči so pripravljene za kupce. (Foto: T. Jakše)

tem času zelo radi vračajo na vas. Marsikdo si je omislil počitniško hišico, hramček ali zidanico, kamor bi se prav prilagel majhen čebelnjak z nekaj panji,

• Med prvimi, ki so se ogreli za tak način širjenja čebelarstva pri nas, je komite za družbeno planiranje in gospodarstvo občine Trebnje — delovna skupina za razvoj čebelarstva. V okviru programa FAO nameravajo v sedmih letih povečati število čebeljih družin na 10.000, v ta namen bodo vzpostavili tudi sodelovanje s čebelarstvom Vrhpeči pri Mirni Peči. Tam je že letos na voljo do sto čebeljih družin v ameriških panjih, kasneje pa bo še prav toliko rojev. V Vrhpeči lahko dobijo zainteresenti napotke za začetek čebelarjenja. »Umno čebelarjenje« na kraju samem se je tudi drugod najbolj obneslo, saj je večje čebelarstvo lahko dober servis malih čebelarstev.

totviti vsaj nekaj pouka ter poskrbeti za zdravstveno varstvo čebel, ki je odločilnega pomena.

LOJZE KASTELIC

POKUŠNJA VIN V ŠENTRUPERTU

ŠENTRUPERT — Društvo vinogradnikov Dolenske — podružnica Sentrupert bo v petek, 17. marca, v gostilni Jaklič v Šentrupertu pripravila pokušno cvička, dolenskega belega vina in sortnih vin. Naslednji dan bo zbor vinogradnikov na Veseli gori ob 16. uri popoldne, kjer bodo razglasili rezultate in pripravili tradicionalni pušenskanj. Šentruperski vinogradniki vabijo vse ljubitelje dobre kraljice in ljudi dobre volje, da pridejo vsaj na Veselo goro, če že ne morejo priti v gostilno Jaklič.

REGIJSKI KVIZ MLADI IN KMETIJSTVO

BOŠTANJ — Občinska konferenca ZSM Sevnica in M-Kmetijski kombinat-tok Kooperacija prirejata regijski kviz Mladi in kmetijstvo. Prireditve, na kateri se bo pomerilo pet najboljših posavskih ekip, in sicer po dve iz brežiške in sevniške ter ena iz krške občine, bo v soboto, 18. marca, ob 19. uri v TVD Partizan v Boštanju. V kulturnem sporodu bo nastopila folklorna skupina KUD Oton Župančič iz Artiča, zapel pa bo tudi oktet Boštanski fantje. Po prireditvi bo zabava s plesom. Igral bo ansambel Srce Slovenije.

Za bolnišnico in šole

Priprave na referendum, ki bo 2. aprila

NOVO MESTO — »Kaj mislite o izpolnitvi prejšnjega referendumskega programa in o razpisu za nov samoprispevek v novomeški občini?« smo povprašali nekaj občanov.

IVANKA MESTNIK, upokojena učiteljica iz Novega mesta: »Ko smo pred 24 leti na tak način pomagali reševati šole in krajevne probleme, smo mislili, da je to le kratkotrajna rešitev. Žal je šlo vedno slabše in samoprispevek se vleče vse do današnjih dni in pred vrati je glasovanje o novem. Kako naj dopustimo, da se bo človek tretjega tisočletja rojeval v takšnih pogojih? Hudo mi je, da so ljudje pred glasovanjem tako različni mnenj. Mislim, da je bilo v preteklosti storjenih več napak, še zlasti pa je odrekli obveščanje. Ob sprejemanju programov za nov samoprispevek imam pomisleke pri dograditvi šole v Bršljanu. Ali je res potrebno 16 novih učilnic in še toliko drugih spremljajočih prostorov?«

in mislim da ne bo dolgo, ko bomo slišali, da so pravkar rojenim podgane pogrizle ušeske. Želel bi, da bi samoprispevek uspel, tisti, ki z denarjem razpolagajo, pa naj bi nas sproti obveščali o tem, kaj je bilo narejenega in koliko porabljenega. To je namreč denar nas vseh.«

VESNA PEČAVAR, učiteljica na osnovni šoli Milke Šobar-Nataše v Šmihelu: »Ne le učenci, tudi mi učitelji bi radi poučevali v boljših pogojih. Danes imamo pouk v sto let starem internatu, v dijaškem domu Majde Silc in v stari šmihelski šoli, ki si to ime komaj še zasluži. Učilnice imamo tudi v kletih, učenci višjih razredov nimajo svoje jedilnice in še marsikaj je narobe. Rešitev nas čaka v Mrzli dolini.«

JAKOB ANDOLIŠEK, vodja trženja v GIP Pionir: »O programu našega krajevnega samoprispevka v KS Drska nisem nič slišal, za občinski program pa, mislim, da je bilo dovolj reklame, sedaj je odločitev na ljudeh. Takšna porodnišnica nam ni v ponos

ANDREJ KIRM, Labod Novo mesto: »Bil bi bolj za razpis, če bi vedel, da bodo z denarjem bolj smotno ravnali. V teh časih, ko neumljeno gloda inflacija, denar tudi dan ne sme ležati na kupu, ampak ga je potrebno posojati porabnikom, saj le tako lahko vsaj približno ohrani svojo vrednost. Velike obresti bi vsaj delno reševale glavnico.«

J. PAVLIN

AVTOBUSNA POSTAJA DOBIVA OBLIKO

NOVO MESTO — Na javni obravnavi programske idejne rešitve za novo avtobusno postajo v Novem mestu je predsednik ocenjevalne komisije inž. Albert Račević navzoče seznanil z dospelimi elaborati in mnenji komisije. Avtor prvonačrtane elaborata je dipl. inž. arhitekt Marko Mušič s sodelavci, drugonagrajenega pa prof. Borut Pečenko s sodelavci. Na natečaj zaprtega tipa je prišlo pet elaboratov, vsi pa so javno razgrnjeni v prostorih Ljubljanske banke na Ljubljanski cesti 1. Na obravnavi ni bilo bistvene polemike in pripomb, saj so si rešitve med seboj precej podobne, izhajajoč pač iz že zelo ozko omejenih možnosti. Zanimivo pri prvi nagrajenem elaboratu je predvsem to, da žal prepozno ponuja drugačno varianto za novi most, poleg tega pa še idejo, ki bi jo bilo vredno upoštevati, namreč, da bi na vzpetini za postajo uredili dolenski skansen, se pravi park s primerki značilne dolenske ljudske arhitekture in etnologije. Komisija je pri prvonačrtanem elaboratu ocenila kot zelo pomembno tudi to, da omogoča fazno izvedbo projekta, da omogoča nemoten promet in posebno pozornost varnosti potnikov.

VOŠČILO S PLESOM — Vaški odbor in OO ZSMS Trška Gora — Sevno sta pripravila prejšnjo soboto v jedilnici kmetijske šole Grm pod Trško goro proslavo v počastitev dneva žena. Obiskovalci prijetne prireditve so bili s proslovo zadovoljni. K temu so prispevali duhoviti nastopi domačih »gledališčnikov«, recitatorjev in pevcev. Nekateri najmlajši (na fotografiji) so voščili s plesom. (Foto: M. Luzar)

Hudičev pluralizem dela zgago

Na seji OK ZKS Metlika so razpravljali o stališčih P CK ZKS o političnem pluralizmu — Prevladala umirjena mnenja in podpora temu dokumentu

METLIKA — Tako rekoč celotna zadnja seja OK ZKS Metlika je potekala v znamenju prve točke dnevnega reda: obravnava stališč predsedstva CK ZKS o političnem pluralizmu. Kot je v uvodu dejal Bojan Pahor, strokovni delavec CK ZKS, je s temi stališči predsedstvo uveljavljati, da se kot enakopraven partner vključi v razpravo o tem pomembnem vprašanju.

Kot je jasno zapisano, so ta izhodišča na stališča po mnenju P CK ZKS eno temeljnih vprašanj prenove ZKS. Čeprav ta dokument ni povsem trden in v sebi skladen, ker je pač, kot je poudaril Pahor, kompromis med pogledi različnih struj v partijskem vrhu, pa se odločno zavzema za odpiranje političnega prostora, in to na način političnega pluralizma. O tem samo nekaj navedkov iz

teh stališč predsedstva. »Vsak monopol oblasti onemogoča ustvarjalno vključevanje ljudi v politično odločanje... ZK Slovenije sprejema pobude delovnih ljudi in občanov za ustanavljanje novih oblik organiziranosti tudi kot kritiko dosedanje zaprtosti političnih struktur... V ZKS je po konferenci presrečno vprašanje obstoja in smiselnosti priznavanja pomena političnega pluralizma... Realno obstoječo pluralnost političnih interesov lahko demokratično izrazijo poleg obstoječih družbenopolitičnih in družbenih organizacij ter društev tudi nova družbena gibanja in občani, organizirani v novih političnih zvezah...«

Zmudenost in tudi odkrito nasprotovanje dela članstva ZKS takim stališčem, ki sta se poleg razumevanja in podpore pokazala tudi v razpravi v Metliki, sta po svoje povsem razumljiva. Ta del članstva je bil pač vseskozi vzga-

jan in je tudi deloval s pozicij oblastiške boljševidne partije, nedvoumni direktiv in trdne linije. Partija je imela vedno in v vsem prav, imela je edino ali vsaj zadnjo besedo. Sedaj pa kot strela z jasnega taka stališča, zaradi katerih bi se še pred desetimi ali manj leti kakšen bogokletni posameznik ali skupina po hitrem postopku znašla v kontrarevolucionarnem zaporu. Izrazito odklonilna stališča do tega dokumenta P CK ZKS je izrazil samo eden od razpravilcev, ki je med drugim dejal, da nam »ta hudičev pluralizem ne bo dal nič več kruha, ampak nam dela samo zgago«. Le malo bolj prilagodljivo prikrit je bil drugi, ki je poudaril, da se »na našem območju« (mišljena je metliška občina) »dolejš nismo s tem srečevali« (alternativna gibanja, ustanavljanje novih zvez), »ne vemo pa, če se ti stvari ne dogajajo tako, da jih mi nimamo v rokah.« in nadaljeval: »Če ZK tega ne more več preprečiti, mora to potekati v okviru SZDL, da bomo imeli zadeve v rokah.«

A. BARTEJL

• Nasploh pa so v razpravi prevladovala bolj umirjena stališča ter jasna podpora dokumentu predsedstva CK ZKS o političnem pluralizmu. »Javnomenjske raziskave kažejo, da velika večina Slovencev zagovarja politični pluralizem. Sedaj naj pa ZK reče, da je proti temu pluralizmu. Ali bi taka ZK še ustrezala potrebam in interesom slovenskega naroda?«, se je vprašal eden od njih. Sekretar predsedstva OK ZKS Metlika pa je med drugim dejal: »Politični pluralizem je tu, obstaja, to je dejstvo. Cilj vsega je učinkovita in stabilna družba, zajejanje in uresničevanje pobud množice, nadzor nad oblastjo. Doseči je treba, da bodo ljudje brez bojazni in posledic izražali svoja stališča in poglede in si prizadevali za njihovo uresničitev. To pa zahteva tudi temeljito prenovo ZK, SZDL, sindikata, mladinske organizacije. Zato je prav, da ta stališča P CK ZKS podpremo.«

V primežu cen in skrbi za okolje

Krkin tozid Biokemija je že lani ukinil večji del proizvodnje v starem obratu fermentacije — Presežek delavcev — Gošče v neškodljivo gnojilo

NOVO MESTO — Potem ko so v Krkinem tozidu Biokemija v starem fermentacijskem obratu sredi lanskega leta začeli postopno zmanjševati proizvodnjo, zdaj še delajo z manj zmogljivostmi, kot jih imajo dejansko vgrajenih. Tik pred ukinitvijo večjega dela proizvodnje v starem obratu fermentacije je tozid gospodarski račun pokazal, da 100-odstotno izkoriščanje fermentacijskih zmogljivosti ni več ekonomsko opravičljivo.

Izguba Biokemije, ki je tako rekoč bila že na tozidovem hišnem pragu, je rasla tudi iz družbene gospodarske politike, predvsem iz nesorazmerja cen. Eden od močnih vzvodov, ki je podpril pod Biokemijino proizvodnjo težak vprašaj, so bili t. i. protinflacijski ukrepi zveznega izvršnega sveta leta 1987, ki so tudi temu tozidu zamrzili prodajne cene gotovih izdelkov na domačem trgu in mu hkrati naprtli 30- do 70-odstotno povečanje surovin, energije in transporta. Da bi tozid zaslužil realno več z izvozom, je bilo, kot drži še zdaj, spričo velike konkurence na svetovnem tržišču težko dosegljivo. Kakovostno tekmo bi Biokemija najbrž še dobila, saj

je eno od zagotovil za dobro blago registracija ameriškega urada za prehrano in zdravila, ki jo je ta obrat dobil že leta 1974. Kot kaže, pa je bila cena take in vsakršne proizvodnje za tozid previsoka, saj Biokemija zaradi nizke akumulativnosti ni našla v svojem iztržku dovolj denarja za zadostno obnavljanje in širjenje proizvodnje. Odgovor na tako in drugače vprašljivo ekonomsko upra-

vičenost nadaljnje proizvodnje je zato bil, kot rečeno, zmanjšanje nedonosne proizvodnje, saj tozid zaradi svoje razmeroma ozke specializacije ni mogel iti v zamenjavo proizvodnega programa.

Po ukrepu se je vodstvo lani znašlo pred novim, ne dosti lažje rešljivim vprašanjem, kaj bodo počeli odvečni

• Pri odločanju, kaj in koliko bo proizvajal Krkin tozid Biokemija v Ločni v Novem mestu, bo očitno v prihodnje nagibala tehtnico tudi vse glasnejša družbena zahteva po čistem okolju. To so v tozidu med drugim občutili lani. Odstopili so od nadaljnje uvajanja visoko donosne proizvodnje, ker je bila sicer neškodljivim smradom preveliko breme za mestni znak. Precej truda in denarja je Biokemijo stalo spravilo gošče, ki ostanejo v bazični proizvodnji. Te ostanki je s Kmetijskim inštitutom Slovenije razvila v trdno snov, ki je kot dokazano neškodljiv material uporabna za gnojilo.

delavci. Del teh je potem našel zaposlitev na drugih delih v tozidu in v drugih tozidih, dela presežka delovne sile iz tozida Biokemija pa so se v Krki znebili z uvedbo vratarne službe s Krkinimi delavci.

L. M.

TELEFON ŠE NE BO ZAZVONIL

BIRČNA VAS — Iz krajevne skupnosti Birčna vas sporočajo vsem krajanom, da bodo telefoni kljub zaključnim delom in temu, da se vodstvo KS trudi zbrati vsa dokumentacija za tehnični prevzem, do nadaljnjega še ostali nemi. Vzrok temu je zasebna odškodninska tožba Franciške Žagar, ki je za nedolocen čas zavrla pridobitev potrebne dokumentacije. Vseh 205 naročnikov zato prosijo za potrpljenje do razrešitve sodnega spora.

VARČEVALNI UKREPI V OTROŠKEM VARSTVU

NOVO MESTO — Programi male šole v občini Novo mesto bodo ostali v letu 1989 po obsegu enaki dosedanjim, je za racionalizacijo v občinskem otroškem varstvu med drugim predlagala občinska skupnost otroškega varstva in za to pred časom dobila pristaneč delegatov. Glede varčevalnih ukrepov v skupnosti ugotavljajo, da vrtci ne morejo več skrajševati svojega poslovalnega časa. »Odščitili« so ga že za 30 minut, kar je ob delovnem času ozdov največja možna količina. V zimskem času so v Novem mestu ob sobotah dežurni le trije vrtci.

Samo eno leto za Francozi

Leto kakovosti v IMV dalo lepe rezultate

NOVO MESTO — Leto kakovosti, kakor so leto 1988 poimenovali v IMV, je dalo spodbudne rezultate, temu pa se imajo zahvaliti predvsem ustreznemu strokovnemu delu ter uvajanju posebnih oblik delovanja, kot so timi kakovosti, avtokontrola, krožki za izboljšanje proizvodnje, stalnemu izobraževanju pa tudi spodbudnemu nagrajevanju.

Po podatkih Bojana Tomšiča, direktorja Sektorja kontrole kakovosti v DO IMV, so bili najspodbudnejši rezultati doseženi prav na področju izhodne kakovosti, se pravi pri tistem delu, kjer nepravilnosti najbolj prizadenejo kupca in ugled proizvajalca. Pri tem gotovo prednjači avtomobilski program, kjer so že v lanskem letu dosegli kakovost, planirano za letošnje leto, pravijo pa, da za francoskim Renaultom zaostajajo v kakovosti samo še za eno leto. Prav tako so dosegli bistveno izboljšanje izhodne kakovosti pri prikolniških programih, kar je še posebej pohvalno.

Kakovost ocenjujejo še na področju vhodnih materialov in v proizvodnem procesu. Tudi tu ugotavljajo bistvene

premake, saj se je kakovost vhodnih materialov na ravni delovne organizacije izboljšala za 19 odstotkov, čeprav so imeli med letom težave z dobavitelji pločevine, gum, stiropora itd. V proizvodnji se je izmet zmanjšal za 7 odstotkov v primerjavi z letom 1987, pričakujejo pa, da bo nadaljnje uvajanje tekoče kontrole in še posebej avtokontrole v vse delovne procese še bolj zmanjšalo izmet in s tem pocenilo proizvodnjo ter povečalo končno kakovost.

T. J.

VPRAŠANJA O NASELJU ŠE BREZ ODGOVORA

ŠENTJERNEJ — V tukajšnjih dobro obveščenih krogih zatrjujejo, da krajevna skupnost Šentjerneje še ni dosegla soglasja z ustreznimi službami novomeške občine glede gradnje stanovanjske soseske za hipodromom v Šentjerneju. Kot kaže, je sporen predvsem način pozidave. Medtem ko občinski načrtovalci zagovarjajo vrstne hiše, vodstvo KS Šentjerneje takemu predlogu nasprotuje. V Šentjerneju tudi pričakujejo odgovore glede lokacije te stanovanjske soseske, in sicer sprašujejo, zakaj naj bi gradili »tako daleč ven iz Šentjerneja«, češ da razdalja podraži urejanje zemljišč in zidavo hiš. Kot napovedujejo, naj bi se Šentjernejsko krajevno vodstvo kmalu ponovno sestalo s predstavniki urbanistov in načrtovalcev prostora.

Nove črpalke

V Metliki še servis IMP

METLIKA — Proizvodnja v obratu IMP v Metliki teče tretje leto. Osnovni program tega obrata je proizvodnja elektromotorjev za črpalke za hišno centralno kurjavo. Med tem časom so te črpalke konstrukcijsko izboljšali in seveda temu so v Metliki prilagodili tudi proizvodnjo elektromotorjev. Sedaj v tem obratu naredijo okoli 200 teh elektromotorjev na dan in tako kar precej presega plan, ki znaša 170 elektromotorjev na dan.

Poleg tega osnovnega programa se v metliškem obratu pripravljajo na proizvodnjo novih tipov vgradnih elektromotorjev za črpalke. Orodja za dve naslednji velikosti, kar pomeni 8 novih tipov elektromotorjev, že imajo, proizvodnja pa naj bi stekla po dopustih. Prejšnji mesec pa je začela teči poskusna serija proizvodnje potopnih črpalok. Ta mesec bo poskusna serija končana, po testiranju pa bodo uvedli redno proizvodnjo. Tu sicer ne bo šlo za večje serije, v glavnem pa bodo te potopne črpalke izvažali, tudi sedaj jih IMP le kakih 5 odst. proda na domačem trgu. Izvažajo tudi precej črpalok za centralno kurjavo, za katere delajo vgradne elektromotorje v metliškem obratu.

V kratkem bo v metliškem obratu začel delati servis za vse črpalke, ki jih izdeluje IMP. Metliški servis bo pokrival celotno Dolensko, Belo krajino in Hrvaško od Zagreba do Reke. Prostor za delo servisa v metliškem obratu je že pripravljen, te dni bodo dobili servisni avto, novi serviser pa je na specializaciji v ljubljanskem tozidu, kamor spada metliški obrat.

A. B.

IZ SRBIJE ČESTITALI ZA DAN ŽENA

NOVO MESTO — Občinska konferenca SZDL Leskovac je poslala SVK za družbeno aktivnost žensk pri OK SZDL Novo mesto čestitko, s katero vožči žepštam v novomeški občini za 8. marec. Čestitko uvrščajo v okvir stikov med občino Novo mesto in srbsko občino Leskovac, ki sta pobrateni. Še pred poletjem naj bi obe družbenopolitični skupnosti poživili medsebojno sodelovanje z obiskom novomeške uradne delegacije v občini Leskovac.

V PONEDELJEK O SLADKORNI BOLEZNI

NOVO MESTO — Društvo za boj proti sladkorni bolezni Novo mesto bo organiziralo v ponedeljek, 20. marca, ob 16. uri v Domu starejših občanov v Šmihelu letni zbor, predavanje in razgovor. V Domu starejših občanov bo to delovno srečanje zaradi skorajšnje ustanovitve aktivna sladkornih bolnikov v tej novomeški ustanovi. Organizatorji vabijo na ponedeljkov letni zbor zlasti starše otrok s sladkorno boleznijo, ker se bodo z društvom lahko dogovorili o nadaljnjih stikih.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 18. marca bodo kot dežurne (v Novem mestu do 19. ure, v ostalih krajih do 17. ure) odprte naslednje prodajalne živil:

- v Novem mestu: Potrošniški center na Zagrebški c.,
- v Šentjerneju: Samopostrežba Mercator,
- v Dolenskih Toplicah: prodajalna Vrelec,
- v Žužemberku: Market Doljenjka,
- v Straži: Samopostrežba KZ,
- v nedeljo bo v Novem mestu od 8. do 11. ure odprta prodajalna Pogača na Glavnem trgu 22.

Ker je sobota, 18. marca delovna, bodo vse prodajalne živil odprte do 15. ure.

8. MAREC — Naše someščanke svoje praznika niso proslavljale tako bučno kot minula leta. Kaže, da je realistični zanos mimo, celo ženske spoznavajo, da enakopravnosti med spoloma ne zagotavljajo (od moških) zapovedani prazniki. Ne glede na bližajoči se zaton 8. marca pa vendarle ne bi kazalo odpraviti vseh drobnih, lepih pozornosti. Tako je menila tudi uprava Restavracije pri vodnjaku in ženskam, ki hodijo tja na malico, na praznik postrela s kozarcem vina ali soka. Na račun hiše!

COPATARJI — V soboto je bilo na Glavnem trgu videti begajočo skupino mladeničev, ki je hitela od ene do druge trgovine s čevlji. Dva iz ekipe sta bila v copatah, v tistih za hišno, predtelevizijsko rabo. Kaže, da so iskali za v mesto in na sprednji strani obutev. Glede na hlev kar dobro pristajajo. Zdjaj čakamo, kdaj se bo na trgu pokazal prvi človek v gatah.

SMETNJAKI — Jovo Grobovšek, direktor zavoda za varstvo kulturne in naravne dediščine, je bil na službenem potovanju v Bonnu. Najbolj ga je presenetilo, da ni v glavni vasi ZR Nemčije videl nič enega smetnjaka. Nemci jih seveda imajo, vendar so skrili očem in nosu. V turističnih Dolenskih Toplicah pa so šli po drugo poti. Smetnjake (5 novih milijonov kos) so postavili na najbolj vidne in pomembne točke tega slavnega kraja, poleg tega pa so jih tudi živahno pobarvali. Naj ves svet vidi, da Dolenskem smetnjak ni tuja, še nezumljena stvar.

Ena gospa je slišala, da so hotel Garni na Otočcu zavzeli eskadroni mavelj. Pa menda ja ne gre za priprave na kakšno manj živalsko invazijo.

RAZSTAVA DOMAČE OBRTI

NOVO MESTO — Društvo invalidov Novo mesto je ob 8. marcu pripravilo lepo razstavo izdelkov domače obrti, na kateri je sodelovalo precej njegovih članov. Vsem, ki so sodelovali s svojimi izdelki ter poslovojni trgovine Planika se izvršni odbor društva in referentka za razstave najlepše zahvaljujeta in se priporočata za nadaljnje sodelovanje.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 6. do 9. marca so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Hribar iz Bele Cerkev — Klemena, Zdenka Muharemagič iz Krmelja — Ingrid, Vera Pekolj iz Sahovca — Majo, Martina Kralj iz Drušč — Aleša, Sonja Trbušič iz Črnomlja — Benjamina, Bernarda Žugelj iz Čuril — Simono, Branka Cimerman iz Črnomlja — Majo, Fani Šinkovec iz Goriske vasi — Uroša, Karmen Kabur iz Gor. Težke vode — Anjo, Darja Frančič iz Dol. Stare vasi — Gašperja, Janja Zadnik iz Vavte vasi — Uršo, Ivanka Zoran iz Drenja — deklico, Darka Brajdič iz Šentjerneja — dečka.

IZ NOVEGA MESTA. Rodile so: Nevenka Cesar iz Kettejevega drevoreda 46 — Tjašo, Majda Hočvar iz Segove 12 — Aleksandro, Suzana Ristič z Mestnih nji 10 — Črta. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

NA TEM NAŠEM LEPEM KONCU SLOVENIJE ni bilo kakšnih večjih veseljačen ob mednarodnem dnevu žena. Če je bilo kje sišati petje, je to prihajalo iz manjše skupine, ki si je razopoljalo in vse, kar sodi zraven, plačala sama. Minili so časi hrupnih sindikalnih zabav, kriza, ki se kaže na vseh koncih in krajih, je načela tudi družabno življenje. Ženske so se morale zadovoljiti s toplimi besedami, s kakšno rožo, za nameček pa še z nasmejanim in z malce okroglim dobljem.

DELAVKE BETI SO MOBILE ZA 8. MAREC 40-odstotni popust pri nakupu izdelkov v njihovi prodajalni, in sicer do višine novega milijona. Ugodnost morajo izkoristiti do 30. junija. Vsi drugi zaposleni pa bodo lahko do konca leta kupovali s posebnim kartončkom 25 odstotkov ceneje, do vsote 2 novih milijonov. Tako je bilo tudi lani in predlani. Ugodnost popusta je izkoristilo veliko število delavcev.

OTROCI, STANUJOČI NA STARI CESTI, so si izmislili novo igro, ki pa je dokaj nevarna. Na Cesto bratstva in enotnosti spuščajo stare avtomobilske gume, ki se ustavijo na parkirnem prostoru blizu zaprtega kulturnega doma. Če bi se to dogajalo kje drugje, bi bilo razumljivo, ker ni igrišč, toda muljarji s Stare ceste ima asfaltirano igrišče pred nosom: na Pungartu. OD 20. JULIJA BODO IMELI člani folklorne skupine »Ivan Navratil« v gosteh folklorno skupino iz Izraela. Teden dni bodo na razpolago vsem, ki bi radi pripravili nastop kjer koli na Dolenskem ali v Beli krajini. Metličani bodo najverjetneje vrnili obisk drugo leto, kajti letos je malo upanja, saj navratilci nimajo denarja za tako dolgo in drago potovanje.

CESTE — V Črnomaljski občini imajo od 120 km cest še 60 kilometrov makadamskih. Največji optimisti pravijo, da jim bo, če bodo asfaltiranje nadaljevali v takšnem tempu kot odslej, v dobrem stoletju morda uspelo preleteti z asfaltom ves makdam v občini. Toda takrat žal tega asfalta, po katerem se vozimo danes, ne bo nikjer več.

PRIREĐITVE — V črnomaljskem kulturnem domu je bil pred časom zelo kvaliteten koncert tukajšnje godbe na pihala. Žal je bilo poleg 35 godbenikov v dvorani, ki sprejme 400 ljudi, le še okrog 100 poslušalcev. Vtis, da je dvorana skoraj prazna, je bil torej več kot očiten. V začetku marca pa so pripravili kulturno prireditev tudi v črnomaljski gostilni »Pri suhem mostu«. Obiskovalci so napolnili lokal do zadnjega kotička. Predlagamo, da prihodnjič tudi godbeniki pripravijo svoj koncert v kateri od krajevnih gostin.

NATURALNO GOSPODARSTVO — Se sreča, da pri nas ni vpeljano naravno gospodarstvo. Kmetje si kar težko predstavljajo, koliko litrov mleka bi morali nesti gostinščarju, če bi hoteli v gostilni popiti politrsko steklenico piva. Seveda pa so kmetje skromni in bi bili veseli, če bi za liter mleka iztržili vsaj enako količino radenske.

Drobne iz Kočevja

MODRA MISEL — Naši pesniki, pisatelji, politiki in drugi so izrekli mnogo modrih misli. Prav v sedanjem času je tudi veliko govora o svobodi, demokraciji itd. Kočevski prvoborec Nace je pogrnjal eno, ki jo pove ob različnih priložnostih, pa tudi novinarjem pravi, naj jo objavijo, če se upajo. Njegova misel pa je taka: Slovenec naj bi imel vsaj toliko svobode in demokracije, da si bomo lahko sami izbrali okupatorja.

IZROPANE TRGOVINE — Kočevske trgovine, ki so v dneh okoli dneva žena prodajale s popustom, so zdaj skoraj prazne, kot da so izropane. Trgovci pravijo, da so zaradi popusta imeli pri konfekciji kar dva- do trikrat večji promet, kot ga imajo običajno. S popustom so prodajali tudi zlatino, za nameček pa so dajali popust še obrtniki. Potrošniki in prodajalci upajo, da bo letos še kaj takih prodaj s popustom.

ZDAJ PA NA PLES — Delavska godba Kočevje zbira še do 24. marca prijava za plesni tečaj, ki pa se ga lahko udeležijo le polnoletni občani. Na prvi razpis ni bilo dovolj prijav, zato so ga zdaj podaljšali. Zakaj ni prijav, se še ne ve, očitno pa je tudi vzrok, da ni nikjer napisano, po kakšni glasbi bodo tečajniki plesali, da se ne bi slučajno morali vrtni po taktu gusel in plesati kakšno kolo, ki tukaj ni posebno priljubeno.

Ribniški zobotrebci

PONOVO OPOZORILO — Občani iz Majnikove ulice so ponovno opozorili občinsko skupščino Ribnica, naj vendar še vsaj zagradijo razpadajoči vojaški blok v njihovi ulici, kjer se ruši strop, otroci pa se v njem igrajo. Ni znano, če odgovorni čakajo na smrtno žrtev ali pa na zborovanje (miting) krajanov pred občinsko stavbo.

RAMPA GOR, RAMPA DOL — Poročali smo že, da je Inles postavil rampe v tistem delu Straške ulice, ki vodi skozi njihovo tovarno, in da s tem niso zadovoljni ne pri Riku in ne na občinski skupščini, od katere ima Inles uradno dovoljenje za prepoved prometa z vozili, neuradno pa jim to osporavajo. Inlesovi pravijo, da želijo, naj bi na občini uskladjali odločbe. Povedo pa tudi, da se je promet skozi njihovo tovarno po tej ulici povečal kar za 100-krat, odkar so cesto asfaltirali in ni na njej več blata in lukenj. Prej so raje vsi vozili ali hodili okoli. Zdaj bodo z Rikom sprejeli dogovor, da bi bila ta cesta odprta le v času, ko prihajajo delavci Rika na delo ali odhajajo z dela, sicer pa bi bile rampe spuščene, in to tudi ob dela prostih dneh.

Trebanjske iveri

ŠKOF GA NI KUPIL — Trebanjski župan Nace Dežman je na srečanju z duhovniki rekel, da je dobro, da delajo z roko v roki pri reševanju raznih komunalnih problemov, kjer je že bilo nekaj uspehov. Hiteje pa bi občinarji želeli urediti stvari pri ohranjanju kulturne dediščine vse od trebanjskega gradu pa do Baragove domačije v Mali vasi. O teh zadevah so se občinski možje pogovarjali tudi z nadškofom dr. Alojzijem Suštarjem. V obnovljeni grad bi lahko prestavili Baragovo zapuščino, Galerijo samorastnikov, keltske izkopanine in še kaj. Skratka, na občini se sprašujejo, kje dobiti dovolj bogatega strica ali botra, da bi trebanjski grad ob izgradnji nove avtoceste zlagoma oživel. Seveda so računali na denarne prispevke izseljencev iz Kanade, zdomcev in tudi same Cerkev. Toda ta bo primaknila denar verjetno le za ureditev Baragove sobe. »Veliko je govora o tem gradu, malodane, kot da ga je škof že kupil,« je dejal trebanjski župnik.

SLADKOBESEDNI AGENTI — Agenti za zavarovanje so zelo sladkobešedni, ko pridejo zavarovat, ko pa mora zavarovalnica izplačati škodo, spremeni obnašanje za 180 stopinj, se delajo Francoze. Skote in Gorenjce hkrati. Dobiti kakšen dinar poštene odškodnine je namreč prava loterija, ugotavlja tudi šentrupeški župnik. Ko se je neki avtomobilist zaletel v kapelo na Bistrici, so bili ob družbenosamozaščitni akciji krajanov kmalu za vratom storilec. Toda ko je bilo treba plačati odškodnino, so zavarovalniški birokrati pripeljali komisijo celo iz Celja. Šest komisij je komaj rešilo vprašanje odškodnine, prizadeti pa niso mogli biti pretirano zadovoljni z zneskom.

S kooperanti do nižjih stroškov

V Beltu bodo 70 odst. prihodka ustvarili z izvozom — Sprejemljivejše cene izdelkov dosegli s pomočjo kooperacije z obrtniki — Manj zaposlovanja

ČRNOMELJ — V tukajšnjem Beltu se zavedajo, da je edina možnost za uspešnost ta, da se obnašajo čimbolj podjetniško. To pa pomeni, da morajo poiskati in izkoristiti vse možnosti, da bodo lahko prišli do čim nižje cene svojih izdelkov. Te bo moč doseči le z zniževanjem stroškov, ki jih trg — ta pa je predvsem tuji — ne prizna.

V Beltu načrtujejo, da bodo v letošnjem letu kar 70 odst. prihodka ustvarili z izvozom, v katerega so se usmerili tudi zaradi sedanjih težkih razmer in slabih plačilnih pogojev v Jugoslaviji. Če pa hočejo biti na tujem trgu konkurenčni, morajo ponuditi ceno, ki jo bodo kupci še pripravljali sprejeti. Razumljivo je, da mora biti čim nižja. Prav zaradi tega dajejo v Beltu vedno več dela kooperantom. Po letošnjem načrtu naj bi približno šestino proizvodnje tozda Mehanska obdelava naredili v kooperaciji. Ti kooperanti opravljajo tiste faze, za katere so usposobljeni, predvsem gre za struženje. Glede na to, da je Mehanska obdelava prezasedena, povpraševanje po njenih izdelkih pa zelo veliko, je prav kooperacija edina rešitev. V Beltu pravijo celo, da ne morejo najti toliko kooperantov, kolikor bi jih potrebovali. Tudi v tozdu Livarna razmišljajo, da

bi začeli bolj sodelovati s kooperanti. Med drugim tudi na način, ki ga dovoljuje zakon o podjetjih, da bi torej priskrbeli opremo svojim sedanjim delavcem in jim omogočili delo na domu.

RAZPIS ZA OBČINSKA PRIZNANJA OF

ČRNOMELJ — Tukajšnja občinska konferenca Socialistične zveze je pred kratkim razposlala razpis občinskih priznanj OF za leto 1989. Tudi letos bodo podelili 5 priznanj, prejeti pa jih bodo organizacije ali posamezniki za svoje delo in prispevek k dosežkom na področju samoupravnih socialističnih odnosov, k uresničevanju ustavno opredeljenih družbeno-ekonomskih in političnih odnosov v družbi, krepitvi SZDL ali neposrednemu uveljavljanju delovnih ljudi in občanov v družbenem življenju. Žirija za podeljevanje priznanj OF pri OK SZDL bo sprejemala predloge z obrazložitvami do 10. aprila.

PONOVI APEL EKOLOGOM

ČRNOMELJ — Pred časom smo že objavili poziv ekologom v črnomaljski občini, ki so pripravljene prispevati k razvijanju ekološke zavesti ali predlagati, kako čim hitreje in učinkoviteje rešiti probleme ekologije. Hkrati je bil to tudi apel tistim, ki bi pomagali vakcijah. Toda čeprav je ekološka zavest v tej občini že na dokaj visoki ravni, se je v dveh tednih prijavil le eden, ki je pripravljen delati kot ekolog. Zato na občinski konferenci Socialistične zveze ponovno pozivajo vse tiste, ki so pripravljene delati na tem področju ali imajo koristne predloge, da se oglasijo osebno ali po tel. 51-010.

KOČEVSKI TELEGRAMI

KOČEVSKI MOZAIK, na katerem bodo odgovorni občinski možje odgovarjali na ustna ali telefonska vprašanja občanov, bo spet 22. marca med 13. in 15. uro v prostorih OK SZDL Kočevje.

O UMIRANJU GOZDOV so pretekli četrte razpravljali na sestanku v Cerknici, udeležili pa so se ga tudi predstavniki občine Kočevje; na njem pa je tekla beseda o tem, kaj to pomeni za občine in lesno industrijo.

PREDLOGE ZA SREBRNA IN BRONASTA priznanja OF zbirajo pri občinskem vodstvu SZDL in vodstvih krajevnih organizacij SZDL. Podelitev srebrnih priznanj bo za dan OF, bronastih pa ob krajevnih praznikih.

ZA KNJIGO Vzgoja mladine za razumevanje med narodi, ki jo je napisal Milan Divjak, prodajajo pa jo tudi v kočevski knjigarni po 3.650 din, ni posebnega zanimanja.

IZŠLA JE nova številka glasila mladine »Roška ofenziva II«, ki v uvodniku ugotavlja, da za kočevske stavke ni kriva le splošna kriza, ampak v večini primerov slaba občinska politika.

LETOS VEČ TELEFONOV

ČRNOMELJ — V letošnjem letu imajo v črnomaljski občini v načrtu razširitev ATC v Črnomlju, nakup in montažo KATC ter zgraditev ustreznih prostorov za centralo v Vinici in zamenjavo KATC v Adleščih s tisto iz Vinice. Poleg tega bodo investirali v opremo za povečanje kapacitet medkrajevnih povezav do končnih telefonskih central v Semiču, Vinici, Dragatušu in Starem trgu. V krajevnih skupnostih Dragatuš in Butoraj pa bodo še razširili krajevna telefonska omrežja.

VEČ MODROSTI — Dogodki, kakršnim smo pričali, ne zagotavljajo, da bo Jugoslavija res avnojska, takšna, kakršna je bila, je med drugim ob orisu aktualnih političnih razmer pri nas, zlasti v luči kosovskih dogodkov, dejal na tradicionalnem letnem sprejemu za predstavnike vseh župnijskih uradov z občinja trebanjske občine, predsednik komisije za odnose z verskimi skupnostmi Tone Perpar. Mirenski dekan Janez Petek pa je zaželel v teh nemirnih trenutkih veliko modrosti za usodo slovenske domovine. V odkritem in prisrčnem pogovoru z duhovniki sta nekatere razvojne načrte trebanjske občine pojasnila predsednik občinske skupščine Nace Dežman in predsednik izvršnega sveta Maks Kurent. (Foto: P. Perc)

To bi veljalo tudi za delavce v Mehanski obdelavi. Na ta način bi se — o tem so v Beltu prepričani — zmanjšali stroški dela in prevozov v tovarno, povečali pa produktivnost in kakovost.

Takšni so načrti v Beltu, vprašanje pa je, kako bodo z njimi uspeli. Za sedaj zadržani vedo, da bodo morali močno podpreti razvoj obrti in ji dati delo, kajti v njihovi tovarni se bo že letos dokaj zmanjšalo zaposlovanje do 4. stopnje izobrazbe, medtem ko bodo bolj šolanim ljudem na stežaj odprta vrata. Naložbe, ki jih načrtujejo, bodo namreč v modernizacijo proizvodnje, ki pa zahteva znatno manj delovne sile.

M. BEZEK-JAKŠE

NOVI PREDSEDNIK MLADINE

ČRNOMELJ — Na volilni konferenci pretekli teden so črnomaljski mladinci končno izvolili vodstvo svoje občinske organizacije. Tako imajo sedaj popolno predsedstvo občinske konference, vse potrebne člane nadzornega odbora in komisije za statutarna vprašanja in pritožbe ter novega predsednika. Neprofesionalno bo to funkcijo opravljal Igor Fortun, dipl. pravnik, zaposlen v črnomaljski enoti Temeljnega sodišča v Novem mestu.

Ribničani spet boljši

Dosežki nad slovenskim in jugoslovanskim povprečjem — Izvozijo 5-krat več, kot uvozijo

RIBNICA — Ribničanje se ne hvalijo radi. Vendar podatki govore, da je ribniška industrija imela v decembru slabe rezultate, a je kljub temu proizvedla količinsko za 0,7 odstotka več kot v letu prej. V Sloveniji je ta proizvodnja lani upadla kar za 2,6 odstotka, v Jugoslaviji pa za 0,7 odstotka.

Rezultati poleg tega govore, da se je poslabšala oskrba s surovinami in materialom, zaradi česar je prišlo tudi do poslabšanja prodaje na domačem in tujem trgu. Vsemu temu se je pridružilo še slabše plačevanje računov, zaradi česar je upadla likvidnost ribniškega gospodarstva.

Svetla točka lanskega gospodarjenja pa so tudi doseženi zunanje-trgovinski rezultati. Blaga so izvozili za preko 100 milijard dinarjev (od tega za preko 31 milijard na konvertibilne trge); uvozili pa za okoli 20 milijard dinarjev (predvsem s konvertibilnega območja). Uvoz je pokrit torej skoraj 5-kratno.

Zabeležili so tudi doslej največji porast osebnih dohodkov. Zaradi še višje

inflacije pa je ta porast popolnoma izničen, stvarni osebni dohodki so namreč lani v primerjavi s predlani upadli za 10,6 odstotkov.

Medtem ko v drugih občinah število zaposlenih stagnira ali upada, je v ribniški občini porastlo za 0,9 odstotka. Pravzaprav se je v primerjavi z letom prej povečalo le v gospodarstvu, za 1,3 odstotka, v negospodarstvu pa se je za 2,9 odstotka zmanjšalo. Kljub tem dosežkom pa je vedno manj denarja za investicijska vlaganja.

J. PRIMC

ZA DAN ŽENA

KOČEVJE — Tudi letos je bilo v kočevski občini več prireditev ob dnevu žena. Med prvimi so presenetli mamice malčki iz kočevskega vrtca, in to s kulturno prireditvijo in šopki nabranega pomladanskega cvetja. Osrednja svečanost je bila na sam dan žena v kinu Jadran, kjer so v kulturnem programu nastopili tudi otroci, nato pa so ženskam zavrteli še film. V Likovnem salonu so 9. marca v počastitev dneva žena odprli razstavo del akademske slikarke Silve Devetak. Slavile so tudi žene po krajevnih skupnostih.

J. PRIMC

Zadruga, ki ji skoraj ni para

Stanovanjska zadruga Šentrupert bo imela letos že preko 7000 članov

ŠENTRUPER — »Stanovanje je potrebno zaslužiti, stanovanje se ne dobi. In vsak, ki dela preko stanovanjske zadruge, ga z ogromnim lastnim vložkom dejansko zasluži, s tem pa razbremenijo družbo velike skrbi.« poudarja direktor Stanovanjske zadruge Šentrupert Peter Brcar.

Brcar te besede rad posebej pogosto omenja, kajti taka misel še ni prodrla povsod niti v Sloveniji, kaj šele v nekaterih drugih republikah. Ljudje se namreč vse preveč sklicujejo na ustavno pravico do primernega stanovanja, premalo pa so pripravljene sami kaj storiti.

Šentrupeška zadruga, ki je zakoračila v 12. leto uspešnega dela — zdaj deluje že na območju petih občin (Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica in

Izjemno uspešno poslovanje Stanovanjske zadruge Šentrupert je pihal tudi trebanjski občinski izvršni svet. Med drugim so ugotovili, da združniki še premalo izkoriščajo strokovno pomoč zadruge že pri izboru najustreznejšega načrta za hišo.

Trebnje) — bi lahko med več kot 6000 člani postregla s stotnjami zadržnikov, katerih življenjska usoda bi bila gotovo drugačna, ako se ne bi včlanili v zadrugo. Dejstvo je, da je zadruga gradnja stanovanj v primerjavi z družbeno gradnjo, ki vse bolj usiha, mnogo smotnejša zaradi vložka investitorja in njegovega dela. Po nekaterih podatkih je kvadratni meter stanovanjske površine v primerjavi z družbeno gradnjo skoraj za polovico cenejši! Seveda udarništa in žuljev zadržnikov pa

Vesni Lavrič nagrada za širitev knjige

Že tretjič priznanje Prešernove družbe

Med desetimi najuspešnejšimi poverjeniki Prešernove družbe v Sloveniji je tudi upokojena učiteljica Vesna Lavrič iz Ribnice, ki je letos kot edina Dolenjka prejela priznanje za pridobivanje naročnikov. Pravzaprav je tokrat dobila priznanje že kar tretjič zapored. Poverjenica je že od ustanovitve družbe, vsako leto pa ima nad 70 naročnikov. Lavričeva pravi, da so knjige, ki izidejo pri tej družbi, dobre in njihova cena ni pretirana.

Do leta 1951, ko je prišla v Ribnico, stalno dela tudi pri Rdečem križu, kjer je običajno predsednica ali tajnica te občinske organizacije. Ostalim članom daje zgled s svojim delom in prizadevanjem, saj je v Ribnici prav ona največkrat oddala kri. Skupno jo je darovala že 52-krat, nazadnje letos. Za krvođajalce je navdušila tudi svoje otroke. Kot čutečo žensko in humanistko jo najbolj prizadenejo klici na raznih

mitingih »Dajte nam orožje!« Boli jo tudi, če eni zahtevajo zase vse: demokracijo, enakopravnost, pravice, drugim pa ne puste o tem niti govoriti.

Dolgo je članica turističnega društva in je zdaj tudi predsednica TD Ribnica, kar je postala bolj po sili razmer kot na lastno željo. »Ne morem razumeti, da ne znamo lepo urediti okolice svojih bivališč, čeprav za to ni potrebno veliko denarja, ampak le malo dobre volje.« Precej ljudi privabijo v Ribnico likovne razstave in možnost peš izletov predvsem k Sv. Ani in v druge kraje okoli Ribnice. »Hoja je najcenejša in najbolj zdrava rekreacija,« pravi Lavričeva, ki vodi tudi rekreacijo za upokojence in je seveda pri društvu upokojencev predsednica rekreacijske komisije. Je navdušena planinka, včasih pa je plezala tudi v podzemski jame in bila nekaj časa tajnica pri jamarjih, še zdaj pa je v odboru jamarskega društva.

J. PRIMC

Marija Zajc

Hvaležni za pomoč

M. Zajc: »Upam, da bodo delavnice pod posebnimi pogoji še razširili«

SVIBNIK PRI ČRNOMLJU — Med tistimi srečnimi belokranjskimi starši, ki so svoje duševno prizadete otroke lahko zaupali delavnicam pod posebnimi pogoji v Črnomlju, je tudi Marija Zajc s Svibnika. »Hčerka Danica je bila dve leti v šoli v Novem mestu, eno leto v šoli za razvoj sluha in govora v Mariboru, v Ljubljani pa je zaključila 6. razred šole za duševno prizadete. OD 15. do 32. leta je bila potem doma. Čeprav smo se veliko ukvarjali z njo in je tudi sama opravila doma mnogo koristnega dela, zlasti pa je rada vezla prtičke in gobeline, nikakor ni mogla dojeti tega, da drugi hodijo v službo, ona pa ne. Počutila se je zapostavljena,« pripoveduje Marija.

»Zato smo bili toliko bolj veseli, ko so v Črnomlju odprli delavnice pod posebnimi pogoji, v katere so pred približno tremi leti sprejeli tudi našo Danico. Zanj je bila to dobrodošla sprememba v življenju. Vsaj nekaj ur na dan je od doma, v družbi sebi enakih, ima občutek, da je koristna, da hodi v službo. Jaz pa vem, da je v varstvu in da sem lahko tačas brez skrbi zanjo, zlasti še, ker zares lahko zaupam pedagogoma Nadi Barič in Stanetu Križu, ki znata med drugim dobro poskrbeti, da so njuni varovanci primerno zaposleni,« pripoveduje Zajčeva.

»Sedaj šele prav razumem, kako težko je tistim staršem, ki zaradi pomanjkanja prostora ne morejo dati svojih otrok v delavnice. Prav je, da je družba na ta način poskrbela za prizadete, gotovo pa bi morali razmišljati tudi o razširitvi prostorov. Ljudem, ki bi jim to uspelo, bi bili starši prav tako hvaležni kot številnim Belokranjcem, posebno pa magiku Karlu Sajovicu z Dunaja, ki so prispevali za opremo delavnic,« razmišlja Marija.

M. B.-J.

ZA ULTRAZVOK

KOČEVJE — Od marca predlani do konca minulega leta so kolektivci iz kočevske občine, organizacije borcev, SZDL, društva in krajevne skupnosti nakazale skupno preko 2,5 milijona dinarjev za nabavo ultrazvočnega aparata za potrebe ginekološke ambulance. Z obrestmi vred pa znašajo zbrana sredstva preko 3,3 milijona dinarjev.

VRNITEV ODVZETEGA PREMOŽENJA DA ALI NE?

KOČEVJE — Te dni mineva trideset let, odkar se je po zveznem predpisu iz decembra 1958 pričela izvajati nacionalizacija najemnih zgradb in stavbnih zemljišč. Mnogi bivši lastniki se še danes ne morejo sprijazniti s takim načinom odvzema premoženja, zato še vedno vlagajo prošnje za vrnitev. K temu jih podžiga tudi dejstvo, da so si v zadnjih tridesetih letih mnogi pridobili znatno večje poslovne prostore in stavbe, ki jih sedaj oddajajo v najem za visoke zneske. Občine rešujejo prošnje za vrnitev premoženja od primera do primera, večinoma pa prostorov ne vračajo, če so potrebni sedanjemu razpolagalcu. Ravno te dni je izvršni svet občine Kočevje prejel vlogo I. K. iz Kočevja s predlogom, naj mu vrnejo odvzete poslovne prostore. V vlogi navaja, da so omenjeni prostori že celo leto prazni in da se je delovna organizacija, ki z njimi razpolaga, odločila, da jih proda. I. K. s tem ne soglaša in meni, da so sedaj dani pogoji za vrnitev odvzetih prostorov, ki bi jih rad usposobil za obrtno dejavnost svoje družine. O vrnitvi bo razpravljal izvršni svet, nato pa še delegati zborov občinske skupščine.

P. PERC

Peter Brcar, direktor Stanovanjske zadruge Šentrupert

Za plitve žepe

Precej prometa v Jutranjki prodajalni

BREŽICE — Sredi septembra lani, torej natanko pred pol leta, so pri Jutranjkinem obratu Orlica odprli industrijsko prodajalno otroške konfekcije. Trgovina je odprta vsak dan od 9. do 16. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure. Kupci lahko izbirajo med oblačili za doječne in konfekcijo za starejše otroke vse tja do številke 17, ki je enaka ženski konfekcijski številki 42. Na prodajnih policah se kot ostanek iz proizvodnje nahajata tudi metrsko blago in zadnje čase tudi igrače, ki so jih začeli izdelovati v Jutranjki.

Kot je povedal vodja prodajalne Franc Kovačič, s sodelavke ponujata predvsem blago z napako, a tudi nekaj prvotne konfekcije in blaga, ki ostane od izvoza.

»Napake na konfekciji so 20- do 40- procentne, zaradi tega pa so sorazmerno nižje tudi cene. Ob današnjem standardu kupci že pošteno gledajo, koliko kaj stane, še posebno velja to za otroška oblačila. Malčki obleko hitro prerastejo, zato nič ne de, če je kje prikrita kakšna napaka,« pravi Kovačič in prijazno postreže mlado mamico.

Kupci ne prihajajo samo iz okolice Brežic, temveč tudi iz Krškega, Novega mesta in iz obmejnih hrvaških krajev. Nekateri tarnajo, da drugod ni dovolj izbire med otroškimi oblačili. V Brežice jih privabita kar dve specializirani prodajalni z otroško konfekcijo in še na otroškem oddelku v blagovnici se kaj dobi.

B. DUŠIČ

SEDEM IZGUBARJEV

KRŠKO — Lansko poslovno leto je z izgubo zaključilo 7 tozdogv oziroma delovnih organizacij iz krške občine. Skoraj polovico izgub, ki znašajo milijardo dinarjev, je ustvarilo elektro gospodarstvo skupaj z rudnikom. Vendar so vsi izgubo že pokrili. To ni uspelo edino M-Agrokombinatu Krško-tozd Vinogradništvo kleti, kjer je ostalo nepokrite še dve tretjini izgube v višini ene milijarde dinarjev.

DOMAČE TRNJE

Hokej in politika imata nekaj skupnega — spoznanje, da je težje po umazani igri. Vsak je svoje sreče kovač, zlasti pa tisti, ki kot orodje uporabljajo dezinformirano ljudstvo. Kot kaže, sodoj med diplomacijo tudi diplomatska obkroževanja. Najbolj glasno poudarjajo besedo »kontrarevolucija« tisti, ki so bili v času revolucije še v plenih.

M. BRADAC

MAKETA SUŠILNICE ZA SADJE — Naredil jo je inž. Lojze Pirc (na sliki levo) po naročilu Medobčinske gospodarske zbornice Posavja, ki je program sušenja sadja kot dopolnilne dejavnosti na kmetijah spodbudila Zadrudno zvezo Slovenije za vseslovensko akcijo pod naslovom »Narejeno doma.« Maketo je avtor predstavil odboru zbornice za kmetijstvo (desno predsednik Ivan Kozole) in ta je naročil izdelavo dveh primerkov peči za poskusno sušenje sadja pri zasebnem obrtniku. (Foto: J. Teppey)

Izkušnje bodo sodile o sistemu

O političnem pluralizmu sevniški komunisti še ne vedo dosti — Zrhljan položaj ZK v družbi — Občinska koordinacija peša — Za avnojsko Jugoslavijo

SEVNICA — Komunisti v sevniški občini se v glavnem strinjajo s ponujenim modelom političnega pluralizma. Toda zaradi nejasnosti o dobrih in slabih straneh (ne)strankarskega sistema bi marsikje potrebovali še več informacij.

Na seji občinskega komiteja ZK v Sevnici, kjer so se pogovarjali prejšnji četrtek zlasti o političnem pluralizmu, smo slišali, da pluralizma, to je množstva raznorodnosti interesov, ponekod še ne razumejo dobro, kakor tudi ne sintagme o sestopu ZK z oblasti. Položaj ZK v tej družbi je zrahljan in ne kaže nič drugega kot delati, je dejal Janez Nuncič, sekretar MS ZKS za Posavje Franc Pipan pa je opozoril, da bodo ljudje, če bodo videli, da se nestrankarski sistem ni obnesel, pač terjali strankarski pluralizem.

Janko Rebernik je povedal, da v Socialistični zvezi ne obravnavajo slovenske kmečke zveze kot opozicijo, saj se na terenu srečujejo s podobnimi problemi. Tudi zato so predstavnike kmeč-

Cenejše blago laže najde kupca

Emona Posavje posluje z manj administracije bolj gospodarno — Učinki racionalizacije se že čutijo — Imajo manj kreditov in manj stroškov

BREŽICE — Emona Posavje, trgovsko in gostinsko podjetje na veliko in malo, posluje od januarja naprej kot enovita delovna organizacija brez tozdogv. Rezultati racionalizacije se že kažejo, vendar je čas za realno primerjavo prekratek. Direktor Ivan Germovšek je kljub temu našel nekaj pomembnih:

»Večja učinkovitost se odraža v skupnem nastopu pri nabavi in prodaji, pri notranjih blagovnih tokovih med maloprodajo in grosistično dejavnostjo in pri gospodarjenju s finančnimi sredstvi, zaradi česar se znižujejo krediti in s tem stroški na račun obresti. Predvidevamo tudi združevanje investicijskih programov.«

Na vprašanje, če so hkrati z reorganizacijo skrčili število zaposlenih, je Germovšek odvrnil, da niso imeli namena nikogar odpustiti, da so delavce le prerazporedili in da bodo delovna mesta postopoma prilagajali novi organiziranosti. Za sedaj so zadržali vse dejavnosti, zmanjšujejo le administracijo, nabavo in prodajo pa bodo okrepli. Med učinki racionalizacije je Germovšek omenil učinkovitejšo samoupravo, manj

ur, izpadlih zaradi sestankov.

»Z investicijami je v trgovini težko,« je potožil Germovšek, »ker večino sredstev vlagamo v normalno obnovo opreme in investicijsko vzdrževanje objektov. Ta čas se resno pripravljamo na gradnjo skladišč in trgovine v obrtni coni na Mrctcu, da se bomo lahko umaknili iz mestnega središča s prodajo pohištva, gradbenega materiala, stavbnega pohištva in reprodromateriala. Zemljišče smo odkupili, a gradil bomo po fazah od izteka novega srednjeročnega obdobja.«

V trgovini se že nekaj časa zmanjšuje fizični obseg poslovanja pri vseh artiklih in cenejše blago gre bolj v denar kot dražje. Kupna moč se zmanjšuje in tudi poslovni partnerji Posavja iz drugih delov države težijo po večjem obračunu zalog. Naročajo samo toliko blaga, kot ga lahko plačajo. Za zdaj pri Posavju nimajo težav z odpovedmi pošilk ali naročil iz drugih republik iz političnih razlogov.

Ivan Germovšek, direktor Emone Posavje

IMV: iz tozda v obrat

Kaj Tovarni prikolic prinaša reorganizacija?

BREŽICE — S 1. januarjem letos je Tovarna avtomobilskih prikolic postala eden izmed obratov tozda Adria. Novomeška IMV je tako tudi formalno povezala med seboj posamezne enote proizvodnje prikolic, s čimer naj bi dosegli večjo ekonomsko učinkovitost, zmanjšali administrativna opravila in utrdili finančno poslovanje.

Z izgubo statusa tozda so se v brežiški tovarni prikolic sicer morali odreči delu samostojnosti, vendar ugotavljajo, da nikoli niso imeli vseh pogojev zanjo. Njihovo delo, t. j. montaža prikolic, predstavlja namreč le zaključno fazo proizvodnje. Glede na to, da so bili že prej odvisni od dobrega sodelovanja z ostalimi tovarnami, je bila reorganizacija nujna.

V proizvodnem smislu reorganizacija ni prinesla sprememb. Tako v brežiškem obratu še naprej montirajo avtomobilске prikolicе za zahtevno evropsko tržišče. Vsako poletje jih opremijo z manjšimi, vsakih nekaj let pa s temeljitimi spremembami, ki jih kupcem in širšemu krogu javnosti predstavljajo na pomembnejših evropskih sejnih. Preko prodajnih centrov v posameznih državah Evrope prodajo 15.000 do 17.000 prikolic letno, vendar zaradi neredne dobave materialov na domačem tržišču, zaradi visokih transportnih stroškov in nujnega uvažanja nekaterih delov opreme, ne dosegajo dobrih poslovnih rezultatov.

PREPOVED PROPAGIRANJA TOBAKA

SEVNICA — Sevnško društvo nekadilcev je podprlo poziv sevniške osnovne šole Sava Kladnika, da bi pri nas prenehali z dvočlono, ki pa eni plati mladež opozarjamo na škodljivost kajenja, na drugi strani pa je v sredstvih javnega obveščanja še vedno dovoljeno reklamiranje tobaka in kajenja. Društvo nekadilcev je naslovilo vsem trem zborom sevniške občinske skupščine pobudo, da predlagajo republikanski skupščini sprejem zakona o prepovedi propagiranja tobaka in kajenja.

ZAHVALA KMETICAM

BREŽICE — Predsednica aktivna kmečkih žena TOK Agraria, Anica Setine, je te dni prejela pismo zahvalo Univerzitetne ginekološke klinike iz Ljubljane za prispevek 8.430.000 din, kolikor so članice zbrale za inkubator. Bralcem se ob tej priložnosti opravičujemo za napako v 8. številki našega lista, kjer smo pod naslovom »Kmetice so prispevale za inkubator« pomotoma napisali premajhno vsoto 84.300 din namesto 8.430.000 din.

INFORMACIJE O JE KRŠKO

KRŠKO — Informativni center JE Krško, ki deluje v prostorih delavskega doma v Krškem, je bil doslej odprt samo za organizirane skupine. Sedaj pa bodo vrata tega centra odprta tudi za individualne goste, in sicer vsako sredo, petek in nedeljo popoldne.

LETOS 8 PRIZNANJ OF

SEVNICA — Občinska konferenca SZDL Sevnica bo ob letošnjem dnevu OF slovenskega naroda podelila 8 priznanj Osvobodilne fronte za leto 1989 posameznikom in organizacijam, ki so svojim delom prispevali k hitrejšemu razvoju samoupravne družbe. Predlog za podelitev priznanja sprejemajo krajevne konference SZDL le še nekaj dni, kajti do 25. marca morajo mnenje skupaj s predlogom posredovati žiriji za podeljevanje priznanj pri OK SZDL Sevnica.

PTT SE BO MORALA DRUGAČE ORGANIZIRATI

SEVNICA — Občinski izvršni svet v Sevnici je ob obravnavi osnutka družbenega dogovora o izvajanju programov razvoja telekomunikacijskih naprav in naprav skupne pomena v posavskih občinah Brežice, Krško in Sevnica za obdobje 1989 — 1990 skupaj s predstavnikom Podjetja za PTT promet Novo mesto ugotovil, da v Posavju še vedno ni dosti narejenega za skupne naložbe. Sevnica ni pripravljena na tako solidarnost, da bi njeno združeno delo ažurno plačevalo obveznosti do PTT, medtem ko Brežičani tega ne storijo, v planu naložb pa imajo dosti večje postavke od Sevnice. Sevnici so poučarili, da bi se moralo Podjetje za PTT promet ustrezno organizirati, da bo kos vsem razvojnim nalogam.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 24. februarja do 3. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Damjana Rovani iz Krškega — Nika, Suzana Černič iz Krškega — Kristijana, Estera Savič-Bizjak iz Sevnice — Sara, Andreja Flais iz Sevnice — Denisa, Terezija Mavšar s Ceste — Primoža, Marjana Dimc iz Brežic — Marka, Jasmina Sečen iz Brežic — Tadeja in Boruta, Milena Glogovšek iz Brežic — Simeona, Snežana Mihajlovič iz Samobora — Aleksandro, Ana Petaci iz Zupeleca — Mitja, Željka Gržan iz Brežic — Diano, Andreja Tomažin iz Brežic — Alena, Branka Mogulič iz Samobora — Nives in Milena Prah iz Krajnih Brd — Alena. Čestitamo!

LETOS 8 PRIZNANJ OF

V času od 3. do 10. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Ivanka Cvrm z Rožnega — Tejo, Jerica Arih iz Arta — Srečka, Diana Komar iz Ključa — Nives, Magda Jazbec z Brezovske gore — Dominika, Milena Masnik iz Vel. Mraševega — Barbaro, Mirjana Mlakar iz Krškega — Mašo, Marija Češnjear s Planine pri Raki — Dejana, Zdenka Zrlč iz Obrežja — Davida, Leonida Jukič iz Brežic — Anjo, Marija Grom iz Otoka — Pavela, Đurđa Katusič iz Strmca — Adelo, Biserka Lorenčič iz Sevnice — dečka, Snežana Grdovič iz Javorka — dečka, Marija Kunej s Senovega — Valerijo, Karmen Vitko iz Otoka — Marka, Marta Pustišk iz Kozjega — Suzano. Čestitamo!

TELEKS NA OBROKE

V Tehnoloških sistemih Sevnica (TSS), to je bivši STT Tovarni konstrukcij, si 1. marca že kar nestrno pričakuje, da jih poslovni partner iz Beograda s teleksom pokliče, naj prijedjo skleniti pogodbo za dober posel v Sovjetski zvezi. TSS bi tam iztržil 240.000 klinirskih dolarjev. Vodilni možje so bili že presneto živčni, ko je Seie po treh urah beogradska firma le dopisala še drugi del teleksa, v katerem TSS obveščajo, da s poslom za Ruše ne bo nič, ker so našli ugodnejšega ponudnika. Zanimivo je, da se je nosilec projekta iz Beograda odločil za neko vojvodinsko podjetje, kljub temu da je bila v tehnološkem projektu predvidena oprema TSS, v celoti plod domačega znanja in materialov. Zvedeli smo, da podjetje, ki je izrinilo sevniške kovinarje iz posla, takega stroja še ni naredilo in bo slo v Sovjetsko zvezo s prototipom, tretjino delov pa bodo uvozili. Je bilo zgolj naključje, da je lep posel padel v vodo prav 1. marca, ko se je v Beogradu spet »dogajalo ljudstvo«?

INDOKTRINACIJA

Nekaj naših bralcev, ki so bili obveščeni, da bo na 9. kanalu oddaja TV Beograd, v kateri naj bi nastopal tudi direktor Jutranjke, ki ga je menda intervjuval spoštovani kolega Krste Bjelčič, znan po spisu »Kaj muči Slovenec«, v najnovjšem času pa po vpletenosti v sintagmi za Slovence »homogenizirani izdelani«, je zamač čakalo na prispevek zapriženega oboževalca ljudi na sočni strani Alp. Nič zato, so se tožili, smo se pa vsaj prepričali, kako spretno je razgrajala izjave govornikov v Cankarjevem domu TV Beograd in oddajo zmontirala tako, da bi verjetno take, ki ne gledajo drugega kot to glasnico miloševićevskega populizma in berejo kvečjemu še Miloševićev bilten, pardon Politiko, zlahka nahujkala za vsakršno neumnost.

ZDRAVEGA SOSEDSKEGA SOVRAŠTVA med Brežicami in Krškim ne utegne zmanjšati niti ugotovitev, da poleg sive in črne ekonomije ravno dohodki, ki jih brežiški prebivalci pridobivajo na območju Krškega, bistveno dvigujejo njihov standard. Problem pa je v tem, da si občine zaenkrat z zasebnim kapitalom še ne znajo kaj prida pomagati. In tako ostaja po dohodku na prebivalca na repu lestvice.

SINIGOJ NI POŽEGNAL — Ko so brežiški gospodarstveniki predsedniku izvršnega sveta Slovenije Dušanu Sinigoju predstavili razvojne programe občine in treh delovnih organizacij, se je ta navdušil nad njihovo ambicioznostjo. Samo trenutek zatem je prisotne spravil na realna tla z opozorilom, da sam »ne more dati žegn za tako in tako finančno konstrukcijo, ampak je potrebno iti skozi legalne postopke, ki so uveljavljeni v SR Sloveniji.«

KDO SI UPA TRDITI, da četeške Terme ne gredo v korak s časom? — V prihodnjih sezonah gotovo pričakujejo povečan obisk alpskih turistov s Kosova, pa so za to hišice v novem počitniškem naselju opremili z visokimi zidanimi ograjami, ki bodo dopustnike temeljito obvarovale pred radovednimi sosedi. Kaj bodo z dvometriskimi zidovi v primeru, če gosti ne bodo Albanci, se še ne ve.

DRUGI SO IMELI PREDNOST — V Globokem se prodajalce zelo trudijo, da bi zložile na police utegnene trgovine čimveč blaga, vendar jim to ne pomaga, ker nimajo skladišča. Krajani že petnajst let ponavljajo željo po novi trgovini gluhim usedom. In tako so že prav povsod boljše založeni kot pri njih: v Zupelecu, v Pišecah, Cerkljah. Domačinom je vseeno, kdo ima trgovino, samo da bi jim v večjem prostoru več nudila.

Krške novice

MOST V GLAVNI VLOGI — Most, ki povezuje Krško z Vidmom, je že nekaj časa predmet razprav prebivalcev glavnega mesta posavske regije. Vsi po vrsti se namreč razburjajo, da voznja po njem že nekaj časa ni pretirano varna, saj se na spojnem mestu med dvema deloma sicer velikega mostu odstopila plošča, ki povezuje oba dela. To so začuda opazili tudi cestarji, za nekaj časa postavili posebne znake, tam okoli nekaj brkljali, nič naredili in potem odšli, avtomobil pa še vedno poskakuje preko luknje. Očitno imajo cestarji nalogo, da preusmerjajo pozornost z večjih problemov na manjše, saj bi sicer tako majhno napako lahko odpravili mimogrede.

MLADIH OKOLJE NE ZANIMA — Dolgo so se pripravljali Krčani na svojo razpravo o okolju, nazadnje pa je bila razprava videti dokaj skromna. Na njej je bila večina tovarišev prisotnih po službeni dolžnosti, ostalo so bili upokojenci, med razpravljajci pa so manjkali mladi in srednja generacija. Temu primerna je bila tudi razprava, se najbolj plemenito se je odrezala ena izmed starejših žensk, ki je zahtevala, naj še vendar plačajo tisti kohelec zemlje, ki so ga potrebovali za asfaltiranje ceste na Polščo.

INFORMIRANJE BREZ INFORMATORJEV — Lepe, res lepe načrte so imeli v JE Krško, kar zadeva informiranje javnosti. Poleg že nekaj zaposlenih naj bi namreč za to dejavnost skrbeli še trije novinarji, vse to pa je črno na belem pisalo tudi v načrtih informativne dejavnosti. Zdjaj pa gredo zadeve povsem v obratno smer. Najprej je to službo zapustil eden izmed informatorjev, potem je delavsko knjižnico vrnila še šefinja... Zato pa so sli v JE Krško v drugo skrajnost in nekaj ljudi tožijo zaradi napačnega informiranja javnosti. Morda bi se vsem tem zapletom vendarle lahko izognili tudi tako, da bi spet začeli več pozornosti posvečati informiranju javnosti, seveda z dobrimi informacijami.

Sevniški paberki

TELEKS NA OBROKE — V Tehnoloških sistemih Sevnica (TSS), to je bivši STT Tovarni konstrukcij, si 1. marca že kar nestrno pričakuje, da jih poslovni partner iz Beograda s teleksom pokliče, naj prijedjo skleniti pogodbo za dober posel v Sovjetski zvezi. TSS bi tam iztržil 240.000 klinirskih dolarjev. Vodilni možje so bili že presneto živčni, ko je Seie po treh urah beogradska firma le dopisala še drugi del teleksa, v katerem TSS obveščajo, da s poslom za Ruše ne bo nič, ker so našli ugodnejšega ponudnika. Zanimivo je, da se je nosilec projekta iz Beograda odločil za neko vojvodinsko podjetje, kljub temu da je bila v tehnološkem projektu predvidena oprema TSS, v celoti plod domačega znanja in materialov. Zvedeli smo, da podjetje, ki je izrinilo sevniške kovinarje iz posla, takega stroja še ni naredilo in bo slo v Sovjetsko zvezo s prototipom, tretjino delov pa bodo uvozili. Je bilo zgolj naključje, da je lep posel padel v vodo prav 1. marca, ko se je v Beogradu spet »dogajalo ljudstvo«?

INDOKTRINACIJA

Nekaj naših bralcev, ki so bili obveščeni, da bo na 9. kanalu oddaja TV Beograd, v kateri naj bi nastopal tudi direktor Jutranjke, ki ga je menda intervjuval spoštovani kolega Krste Bjelčič, znan po spisu »Kaj muči Slovenec«, v najnovjšem času pa po vpletenosti v sintagmi za Slovence »homogenizirani izdelani«, je zamač čakalo na prispevek zapriženega oboževalca ljudi na sočni strani Alp. Nič zato, so se tožili, smo se pa vsaj prepričali, kako spretno je razgrajala izjave govornikov v Cankarjevem domu TV Beograd in oddajo zmontirala tako, da bi verjetno take, ki ne gledajo drugega kot to glasnico miloševićevskega populizma in berejo kvečjemu še Miloševićev bilten, pardon Politiko, zlahka nahujkala za vsakršno neumnost.

»To so moji prvi pasteli«

Bogdan Breznik razstavlja v Novem mestu izbor iz večjega cikla v pastelu z naslovom »Dolenjska«

TREBNJE — »Vseskozi sem vedel, da bo dobilo moje življenje pravi smisel šele potem, ko bom kaj naslikal. Čeprav sem po študiju in poklicu kmetijec, inženir agronomije, s čimer si tudi služim vsakdanji kruh, pa je bilo moje nagnjenje že v šolskih letih bliže likovni umetnosti kot katerikoli drugi dejavnosti. Hotel sem celo študirati na likovni akademiji, a se je vse skupaj obrnilo proti moji volji in želji,« je pripovedoval Bogdan Breznik lani na Čatežu, kjer je pomagal pri izvedbi enodnevnega malega tabora za likovno nadarjene osnovnošolce iz trebanjske občine.

Breznik je še zdaj hvaležen Statetu Pečku, tajniku trebanjske ZKO, ki ga je pregovoril, da je svoja dela prvič pokazal širši javnosti. Razstava ga je tako opogumila, da je sklenil poslej slikati še več, kot je do takrat. Vključil se je v novo meško likovno skupino »Vladimir Lamut« in svoje likovno znanje izpopolnil na eni od republiških izobraževalnih kolonij, ki so potekale v Novem mestu. V svet likovne umetnosti se je začel tudi študijsko poglabljati, odkrivati v njem mamljive skrivnosti in možnosti za lastno izražanje. Velik polet mu je dalo prijateljstvo z novinarjem in publicistom Slavkom Doklom, zlasti zato, ker se je lahko preizkusil v risbi. Ni bilo treba dolgo čakati, ko je izšel Doklov literarni prvenec, zgodovinska povest Uskoška princesa, v kateri so bile natisnjene Breznikove ilustracije.

Slikovita dolenski pokrajina ga je tako pritegnila, da jo je začel slikarsko meriti in motri podolgem in počez. Nič kolikokrat se je s slikarskim priborom odpravil po ozemlju trebanjske občine in naslikal, kar ga je vznemirilo. Često so to bili stari vinski hrami, ki se jih že dolgo ni dotaknila roka popraviljalca, pa hiše z vegastimi strehami v hribovski vasi, kozolci z mrvo ali žitnimi snopi na latah ali pa razgi-

ban motiv iz narave, z zaplatami rjave zemlje ali snega, iznad katerih se poševno stegujejo proti nebu gole drevesne veje ali se nagibajo proti tlu z zelenilom obtežene krošnje skrivenčenih dreves. Tako je nastal cikel pastelov »Dolenjska«, blizu trideset slik, od katerih jih je šestnajst izbral za razstavo, ki so jo minuli teden odprli v novomeškem Domu starejših občanov.

»To so moja prva dela v tej tehniki,« je povedal Bogdan Breznik na otvoritvi razstave. »Zamikalo me je, pa sem se je lotil. Začel sem brez kakršnihkoli izkušenj, zato sem prve slike naslikal precej negotovo. Z vsako novo sliko pa niso

Bogdan Breznik

prišle le izkušnje, ampak tudi zaupanje vase. Le material, s katerim sem delal, ni bil najboljši. Slikal sem namreč s kredjo za tablo, ne pa s pravimi pastelnimi barvami. Mislim, da je vse še kar dobro izpadlo, bi pa, če bi še enkrat to slikal, marsikaj drugače naredil.« Breznikova dela v Domu starejših občanov bodo na ogled še ta teden, zatem pa bodo pripravili razstavo v novomeškem Domu JLA. Razstava naj bi potevala tudi drugod, nazadnje pa se bo avtor predstavljal z njo v Trebnjem.

I. ZORAN

Nadšteviline izloči sprejemni izpit

Vsak osmošolec osnovne šole se lahko prijavi za katerokoli srednjo šolo — V Sloveniji v prvih letnikih na voljo spet več učnih mest, kot je učencev

Tako kot po vsej Sloveniji so imeli minuli petek in soboto informativne dneve tudi na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju. Srednje šole v Novem mestu, Črnomlju, Brežicah, Krškem, Kočevju in v drugih krajih na tem območju so obiskali tisoči učencev, ki letos končujejo osnovno šolo. Na srednjih šolah, ki so jih izbrali za nadaljnje izobraževanje, so jih seznanili z vsebino pouka, načinom in zahtevami šolanja ter vrsto najrazličnejših podrobnosti.

Pred tem so učenci prejeli razpis za šolsko leto 1989/90, kjer so lahko prebrali, koliko učnih mest je na voljo v prvih razredih posameznih usmeritev oziroma smeri srednješolskega izobraževanja, ali preprosteje povedano, koliko učencev bodo jeseni sprejele srednje šole v prve letnike. Srednje šole v Sloveniji ponujajo v teh oddelkih 28.184 mest za mladino in 8.490 za odrasle. Za mladino je pripravljenih več mest, kot je letošnjih osmošolcev na osnovnih šolah oziroma kandidatov v Sloveniji. Zato bodo kakih 2000 mest zasedli po-

»PEPCA« PRVIČ NA RAZBORJU

RAZBOR — V soboto, 18. marca, ob 18. uri bo kulturna skupina pri vaškem odboru Razbor v bivši šoli uprizorila »Pepco«. Več kot očitno je večdejanika namenjena predvsem Jožicam, pa tudi Jožetom in vsem tistim, ki jih zanima, kakšne zaplete povzročajo goščave ljubezen med hčerjo bogatih staršev Pepco in sinom staršev revnega stanu Anzekom.

Z muko si utirajo stezice

ČRNOMELJ — »Celotno kulturno življenje v občini je v škripcih. Vsi tarnamo, nismo preveč zadovoljni s tem in onim. Radi bi več različnih dejavnosti, privlačnih tudi za mlade. Radi bi več kulturnega dogajanja, a tudi dostojne kulturne hrame. Nenehno si zastavljamo vprašanje, kako iz začaranega gozda krizev in težav. Počasi in z muko utiramo stezice, od katerih pa se jih veliko izgubi v goščavi problemov.«

To so med drugim zapisali v uvodnem delu poročila o dejavnosti črnomajške ZKO v letih 1984 — 1989. O poročilu, ki podrobno navaja, kaj so in česa v omenjenem obdobju niso naredi-

li v črnomajski občini na kulturnem področju, še posebej ne v tako imenovanem amaterizmu, bo beseda tekla na jutrišnji programsko-volilni konferenci črnomajške ZKO v sejni sobi občinske

skupščine z začetkom ob 12. uri. Narejenega je bilo precej, predvsem za izobraževanje kadrov in vključevanje mladih. Uveljavljati so se začele tudi nekatere nove oblike, tako da zborovsko petje, folklor, gledališko in prebujajoče se likovno ustvarjalno delo ni več vaje, kar premorejo v tej občini. Ugotavljajo pa, da bi bilo tega še več in še boljšega, če bi imeli več denarja in drugih možnosti za delo.

Temeljne naloge za obdobje 1989 — 1993 so zapisane v programu dela za ta čas. Program »vidi« največje možnosti za nadaljnjo množično in kvalitetno razrast kulture v črnomajski občini v izobraževanju strokovnih vodij skupin, klubov, krožkov in v podobne oblike združujočih se občanov.

Na jutrišnji konferenci bodo izvolili novo vodstvo črnomajške ZKO. Za predsednika 7-članskega izvršnega odbora je predlagan Mirko Čadonič, za podpredsednika Darko Kočevar in za tajnika Ksenija Khalil. Novi tričlanski nadzorni odbor pa naj bi vodila Pepca Milinkovič.

skupščine z začetkom ob 12. uri. Narejenega je bilo precej, predvsem za izobraževanje kadrov in vključevanje mladih. Uveljavljati so se začele tudi nekatere nove oblike, tako da zborovsko petje, folklor, gledališko in prebujajoče se likovno ustvarjalno delo ni več vaje, kar premorejo v tej občini. Ugotavljajo pa, da bi bilo tega še več in še boljšega, če bi imeli več denarja in drugih možnosti za delo.

Temeljne naloge za obdobje 1989 — 1993 so zapisane v programu dela za ta čas. Program »vidi« največje možnosti za nadaljnjo množično in kvalitetno razrast kulture v črnomajski občini v izobraževanju strokovnih vodij skupin, klubov, krožkov in v podobne oblike združujočih se občanov.

I. Z.

JUTRI SKUPŠČINA MUZEJSKEGA DRUŠTVA

METLIKA — V sejni sobi tukajšnje občinske skupščine bo jutri, v petek, 17. marca, zvečer programsko-volilna skupščina Belokranjskega muzejskega društva. Po poročilih predsednika društva, predsednikov podružnic, blagajnika in tajnika, iz katerih naj bi se videla aktivnost Belokranjskega muzejskega društva in gospodarjenje v njem, ter po razpravi bodo razrešili dosedanje vodstvo in izvolili novo.

I. Z.

Hočejo plačo v vrednosti 700 mark!

V sredo, 22. marca, opozorilna stavka srednješolskih učiteljev — Srednje šole nočejo nič drugega kot z gospodarstvom izenačene možnosti za delo

Za to, da so srednje šole v Sloveniji lahko tudi v krizno tako razburkanih časih in ob tako poslabšanih gmojnih razmerah šolstva še ohranile dokaj visoko raven znanja svojih učencev, gre zasluga predvsem njihovim učiteljem, ki so še vedno s srcem v razredih. Toda moč, s katero so dan za danem in leto za letom prihajali med vedoželjno mladino in nanjo nesebično prenašali svoje znanje, se je zlagoma izčrpala, zlasti še, ker se je ne pajala največ iz njihove ljubezni do poklica.

Nobena ljubezen ne živi sama od sebe, gre tudi skozi želedec in lahko traja le dotlej, dokler je kaj v njem. Za učiteljev želedec ne bi mogli trditi, da je bil tako poln, da je pokal od ljubezni. Vse prej kot to, saj učitelju plača ni nikoli dovoljevala, da bi sedel k obloženim mizi. V primerjavi s prejemki v gospodarstvu je bila njegova plačila na kuverta smešno tanka, še posebej, če se je s kom primerjal po izobrazbi. Svoje nezadovoljstvo je kot intelektualec vselej krotil s kultiviranostjo, z idealistično vero v boljše čase. Dokler je lahko, saj je moralo slednjič tudi njemu prekipesti.

Dovolji je čakanja in obljub, je povzdignila glas sindikalna konferenca srednjih šol v Sloveniji in sklenila, da bo stvar vzela v svoje roke. Njene zahteve je bilo te dni moč prebrati v tisku in slišati na radioteleviziji. Nič pretiranega in bogokletnega nočejo, samo tak gmotni položaj za šole in zase, da bi lahko vzgojno-izobraževalno delo brez motenj teklo dalje. V njihovih zahtevah je podčrtano samo to, naj se gmojne razmere v šolstvu izenačijo z možnostmi, ki jih ima gospodarstvo.

Kaj to pomeni? Sindikati ljubljanskih srednjih šol so poudarili: srednje šole morajo dobiti toliko denarja, da bodo vsakemu svojemu učitelju za njegovo obveznost (letno 700 ur za katedrom, toda z največ 30 učenci v razredu) zagotovile mesečno plačo v vrednosti 700 zahodnonemških mark (trenutno okoli 2,8 milijona dinarjev). Da mislijo na moč resno, bodo 22. marca organizirali opozorilno stavko učiteljev. Delo bodo prekinili med tretjo uro pouka v dopoldanski in popoldanski izmeni.

I. ZORAN

kultura in izobraževanje

Ob zapisih iz popotne mape

V Kočevju razstavlja Silva Devetak risbe in akvarele

KOČEVJE — Akademska slikarka Silva Devetak spada med starejše slovenske likovne umetnice. Samostojno je malokrat razstavljal, precejkrat pa skupinsko, v glavnem v okviru Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov. Na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je diplomirala, je končala tudi specialko za restavracijsko in se je kasneje posvečala pretežno tej dejavnosti.

Razstava del Silve Devetak v tukajšnjem Likovnem salonu, ki so jo odprli minuli teden v počastitev dneva žena, predstavlja navdih, kot je nekoč zapiskal, neposredno »iztrgan« iz slikarske popotne mape. Gre za risbe in akvarele, popotne in sprotno likovne zapise, nastale ob sprostih srečanjih avtorice s slovensko knjigo. To so skoraj lirčno krhki zapisi o obstoju, rasti in minljivosti tistega, pred čimer se je ustavilo slikarkino oko, pa naj gre za zanimje »prizore« narave, detajle naselij, tudi s prisotnostjo človeka, ali rastline, značilno za ta svet.

Razumljivo, da so izrazno polnejši, nekako celovitejši akvareli, ki omogočajo slikarju, da svoje izpovedne občutke stopnjuje v niansah najrazličnejših barv. Ti listi iz popotne mape pa ne le da polno zažive kot eksponati, ampak so tudi obetavni zgodovinar in kritik dr. Jure Mikuž. Med drugim je zapisal, da se Sever trudi za sliko slike, za podobo o podobi. »Severjeva podoba postaja s tradicionalnimi pojmovanji slike neoprijemljiva in neobremenjena kaotična gmota. Skušnja biti kot prototip za vsako možno podobo, kot bi šlo za podobo nezavednega, kar lahko nastaja samo kot slikarjev rezultat.« Severjeve slike označujejo same sebe. »To niso simboli, niti indici niti signali,« pravi Mikuž, »so samo slike, ki predstavljajo stvar samo. Njihov pomen se ne kaže v upodobljenem, temveč v tem, da nastajajo. Ne razbiramo ga iz upodobljenega, ampak iz upodobitve.«

I. Z.

DANES DVA RECITALA

KOČEVJE — Danes, 16. marca, se bosta ob 19. uri začela v Šeškovem domu kar dva recitala. Najprej bo recital poezije Romane Novak, učenke 4. letnika SŠTUD Kočevje, ki ji je ta šola pred kratkim tudi založila zbirko pesmi. Mentorica mlade pesnice je profesorica Meta Prelesnik. Nato bo še glasbeni recital »Harfe« na temo »žena«, ki ga bo izvajala priznana slovenska umetnica Pavla Uršič-Kunej.

Srečanje v Miklovi hiši

Gosta sta bila Dane Zajc in Jože Hudeček — O mladih literatih pred 40 leti in njihovem delu

RIBNICA — Večer s pesnikom in pisateljem Danetom Zajcem in urednikom kulturne rubrike na TV Ljubljana Jožetom Hudečkom je pred kratkim organizirala Kulturna skupnost Ribnica v Galeriji v Miklovi hiši. Večer je potekal tako, da je urednik Hudeček spraševal literata Zajca, ki so ga nato

spraševali še udeleženci večera, vmes pa je bilo tudi nekaj recitacij.

Pogovor se je nanašal predvsem na snavanje mladih literatov v letih okoli 1950 v Ljubljani. Dane Zajc se je spominjal tudi veselih trenutkov, ki so se dogajali na »progi« kavarna Union kavarna Nebočičnik—Kolodvorska restavracija. Ti trenutki so pustili sled tudi v literarnem ustvarjanju takratnih mladih pesnikov in pisateljev. Zajc se je pri tem še posebej spomnil zdaj že pokojnega Gregorja Strniše. Nastajale so tudi pesmi, ki takratnim oblastnikom niso bile všeč. Dane Zajc je omenil svojo pesem »Črni bik«, zaradi katere mu niso objavili zbirke pesmi. Poleg te je na srečanju prebral še nekatere druge svoje pesmi, od katerih je ostala udeležencem še najbolj v spominu »Planšarju v spomin«.

Udeleženci razgovora, ki so pred okoli 40 leti študirali v Ljubljani, pa so se spominjali tudi dogajanj na svojih šolah in v svoji stroki, predvsem že obveznih udarniških akcij ob nedeljah pri urejanju mesta, tudi raznih demonstracij oz. mitingov, udarniških del okoli Litostroja in celo v bolj oddaljenih krajih, ko so ob volivah nadomeščali rudarje v rudnikih itd.

J. P.

SCAPINOVE ZVIJAČE V SEVNICI

SEVNICA — Oder mladih pri GD Sevnica je že naštudiral Molierovo komedijo Scapinove zvijače. Režiser je Peter Žuraj, nastopa 10 igralcev, nosilno vlogo Scapina pa igra Julij Jeraj. Domiselne kostime sta pripravili Ela in Jerica Šantaj. Premiera bo v petek, 17. marca, ob 19. uri v dvorani GD Sevnica, repriza pa 24. marca ob 19. uri prav tam.

Novi knjigi dveh pesnic iz Posavja

Pri Dolenjski založbi izide zbirka Aste Malavašič, s pomočjo sevniškega Opusa pa zbirka Ane Rostohar — Avtorici sta dolgoletni članici literarnega kluba

KRŠKO — Čeprav je literarni klub »Beno Zupancič« po mnenju njegovih zvestih spremljevalcev kot kulturna skupina najbrž že prešel prvi vrh svoje dejavnosti, saj je z ustvarjalno literarno skupino in z njo povezanimi najrazličnejšimi sekcijami v zadnjih osmih letih vidno zaznamoval kulturno dogajanje v Krškem in širše v Posavju, pa se nekateri sadovi večletnega prizadevanja kažejo šele zdaj.

Tako bo letošnji marec ostal v spominu vseh ljubiteljev literarne tvornosti zapisan z dvema novima založniškima dosežekoma, saj sta za ta mesec napove-

V NOvem MESTU APLAVZ ZA »POKOJNIKA«

MIRNA PEČ — Gledališka skupina tukajšnjega kulturnega društva je zadnje tedne nastopila z Nušičevo komedijo Pokojnik v več krajih na Dolenjskem in v Posavju. V ponedeljek, 13. marca, zvečer se je s tem delom predstavila tudi v Novem mestu, kjer jih je pričakala polna dvorana Doma kulture. Na tej sicer že drugi predstavi v Novem mestu (prvič so Mirnopečani nastopili za prosvetne delavce) je skupina dosegla enega od kvalitativnih vrhov v tej sezoni. Treba pa je povedati, da so sli igralci na novomeški oder z nekaj več treme kot drugje, zato se jim je v igro vrnilo tudi nekaj več napak (pri interpretaciji besedila). Vendar je bila celotna igra precej bolj ubrana in tekoča. To pa so opazili tudi obiskovalci in Mirmopečane nagradili z aplavzom.

OBISK, KAKRŠNEGA BI BIL VSAK VESEL — Toliko ljudi, kot jih je bilo v Dolenjski galeriji na nedavni otvoritvi slikarske razstave kolumbijske Francozije Marie Terese Quinones du Debreuil, zdaj že nekaj mesecev udomljene v Novem mestu, se v tej galeriji ne zbere ob vsakem likovnem dogodku. Spominimo se: razstavo je odprl kolumbijski ambasador v Jugoslaviji dr. Edmundo Lopez Gomez (drugi z desne v prvi vrsti), na pričujočem posnetku pa vidimo tudi razstavljalco Mario Tereso (druga od leve v prvi vrsti). Razstava bo na ogled do srede aprila. (Foto: B. Babič)

O čem govori Šali, o politični kulturi, dajte no, ljudje! (DL, 9. marca)

Hvaležne kmetice

V Brežicah za dan žena

BREŽICE — Kar 45 kmečkih žena z Dobrove in okoliških vasi v občini Ljubljana-Vič je dan žena preživevalo v tukajšnjih krajih. Ob prihodu v Brežice so si ogledale Posavski muzej v gradu, nato pa še sadjarsko proizvodnjo v Pečicah, kjer so se udeležile tudi srečanja s članicami domačega aktivna kmečkih žena. Sledil je ogled prasičje farme pri Sromljah in oddih ob kosilu v Krški vasi. Pripravile so jim ga domačinke, kar je kmetice z Dobrove še posebno razveselilo.

Kot so povedale udeležence, podobne izlete organizirajo dvakrat na leto, vendar žal opažajo, da nekatere ženske, izsicer močnih hribovskih kmetij, težko zvbavijo s seboj. Z organizacij ekskurzije ob 8. marcu so bile deležne vsaj nekaj praznične vzdušja, za katero jih kmečki vsakdan prikrajša. Obenem so spoznale kmetijsko proizvodnjo, kmečke žene in znamenitosti krajev, ki jim še niso znani.

»S programom ekskurzije smo zelo zadovoljne, še posebno pa nam je všeč, da je vse tako dobro organizirano, saj se same v tujih krajih težko najdemo,« je povedala Ivanka Kokelj, predsednica aktivna kmečkih žena z Dobrove pri Ljubljani.

B. D.

TREBANJSKI OKTET POPESTRIL PRAZNOVANJE

Sindikalna organizacija Novolesovega TOZD-a TAP v Trebnjem je v petek zvečer pripravila ženskemu delu kolektivna praznovanja ob dnevu žena. V zbrano družbo delavk so se vključili še člani Trebanjskega okteta, ki so svojimi ubranim in lepim petem popestrili zares lepo preživeti večer. Njihovo petje je razvnelo tudi ženska srca in grla, tako da je izzvenelo tudi nekaj skupnih pesmi. Oktetovemu pevovodji pa je uspelo nežni spol še dodatno razveseliti, ko jih je z zvoki harmonike pritegnil še na plešišče. Tako preživeti praznični večer s Trebanjskim oktetom in organizatorjem bo nam ostal v lepem spominu.

M. F.

JUGORJE: LETOS NOV GASILSKI DOM

Gasilsko društvo Jugorje je eno manjših in mlajših v metliški občini, saj je lani praznovalo 10. obletnico. Steje 93 članov, imamo pa moško, žensko in pionirsko desetino. Kot je bilo slišati na nedavnem občnem zboru, bomo letos odprli nov gasilski dom, ki pa ne bo služil le gasilcem, ampak vsem vaščanom. Julija pa bomo pripravili še tradicionalno, že 4. turistično prireditev z naslovom »Ate in mama so mi povedali«. Seveda pa bomo, tako kot doslej, dobro sodelovali s sosednjimi društvi, posebno pa s štajerskimi pobratimi iz Strmca.

L. B. Jugorje

PRAZNA DVORANA

RIBNICA — Ribničanje in Ribničanke nimajo posebnega posluha za gledališke predstave. To se je pokazalo tudi za praznik žena, ko je v dvorani doma JLA gostovalo dramsko gledališče iz Splita s predstavo Ne puščaj me samega. Ribničani pa so pustili igralce skoraj same, saj je bilo v dvorani zelo malo gledalcev.

M. G-č

Še včeraj tako, danes drugače

»Upira se mi to glumaštvo, te ideološke in politične parade, to ljudem ne prinaša in ne bo prineslo niti za ščepec več svobode niti ne slajšega kruha«

Še včeraj ni bilo modro razmišljati in besedovati o politični mnogoterosti. Že pogovor o idejni raznolikosti je utegnil biti sumljiv. Takoj se je vzdrnil ideološki samoohranitveni instinkt z oporoziлом, da smo in bomo ostali nestransknarska — samoupravna socialistična družba. Vsi upi so bili položeni v samoupravljanje in frontno Socialistično zvezo. Takrat je bilo pametno govoriti in se zavzemati za uveljavljanje in razvoj samoupravnega interesnega pluralizma. Kdor je tako mislil, je bil napreden in priznan družboslovec, kdor je tako žrgolel, je bil na liniji in se mu je lahko dobro godilo; a tisti, ki so preveč samovoljno in drzno načenjali neizprčeno problematiko svobode ali pa o njej premočno gostoleli, niso bili ravno deležni naklonjenosti in ideološkopolitičnega zaupanja.

Cez noč pa se je vse spremenilo. Danes je moderno biti politični pluralist. Zavzemati se za nove sile v političnem sistemu, se potegovati za pluralno skupščinsko politično zgradbo, spremeniti skupščine v domovnja politike. Vzor nam je Zahod. Tam imajo parlamen-

tarno politično demokracijo, strankarsko svobodo, strankarske boje. Zakaj bi bili torej izjema in drugačni, zakaj bi iskali in se zavzemali za nekašne izvirne utopične rešitve, ko pa je Zahod že vse dobro rešil in je treba te le prevzeti in uveljaviti tudi pri nas, glas. Bodimo pametni in se ne obnašajmo kot srednjeveški alkimisti moderne dobe, govore ljudje nove dobe. Samoupravni pluralizem je teoretska zabloda, ideološka zanika, sredstvo prevare v rokah sedanje politike, še doda kdo v svarilo! Danes torej je moderno biti nekakšen antikardeljanec!

Po pravici povedano, upira se mi to glumaštvo, vse te ideološke in politične parade, in mislim, da vse to ljudem ne prinaša in ne bo prineslo niti za ščepec več svobode niti ne slajšega kruha. Najslajši kruh je trdo pridelan kruh, ki si ga lahko režeh sam! Drugače povedano, terjati in izboriti je ekonomsko svobodo vsem tržnim subjektom. Torej: poslovna enakopravnost in poslovna svoboda vsake delovne organizacije, nevmešavanje države in politike v produciranje blaga in storitev je pogoj za naše boljše

in svobodnejše življenje. Ni samoupravljanja brez ekonomske svobode producentov, brez svobodne uporabe in razpolaganja s sredstvi za delo in z rezultati dela!

Zdaj pa čivkamo o političnem pluralizmu, namesto da bi vodili odločen in trd boj za samoupravno ekonomsko svobodo delovnih kolektivov, za svobodno poslovno politiko, da bi na tej podlagi delegati dela in občanskega bivanja v občinskih in širših skupščinah odločali o skupnih potrebah in interesih. Nič nimam zoper svobodno politično (in vsakršno drugo) združevanje; osebno bi ga rad čimveč videl in doživljal, saj je to potreba in vrednota človekova. Kot praksa ga politika bogati in razločuje, kakor ga recimo znajo in zmorejo bogatiti in razločevati tudi druge prakse (umetnost, moralna, religija, znanost), da bi, duhovno bogat, umno ravnal in bil več usklajevati in reševati osebna in skupna vprašanja; a naj mu ne jemlje pravice in možnosti do neposredne oblasti, s tem da se želi sama vselej konstituirati kot oblast!

FRANCI ŠALI

Še: Kdo hoče poteptati Gorjance

Ugovor izvršnega odbora Smučarskega društva Šentjerneja (DL, 23. februarja)

V uvodu našega pisanja želimo poudariti, da namen smučarskega društva Šentjerneja ni polemizirati z novinarji, ampak se želimo vključiti v razjasnjevanje sporne gradnje tekaške steze na Gorjancih. Ves čas smo verjeli, da bodo novinarji poiskali odgovore za svoje tendenciozne naslove tudi pri tistih, ki so jih v javnosti pred izrečeno sodbo že obsodili. Kljub prošnjam, da nas novinarji obiščejo, se je avtor zapisa Andrej Bartelj šele v nedeljo, 12. marca, odzval vabilu izvršnega odbora SD Šentjerneja, vendar odklonil, da bi zapisal našo verzijo sporne gradnje na Gorjancih. Ker pa je njegovo enostransko pisanje že povzročilo nepopravljivo škodo, saj so senzacionalistično pisanje povzeli njegovi stanovski kolegi, ki pa niso niso preverjali in polovično resnico prodali za dober denar, smo se odločili, da s spregovorimo in tisku tudi sami, saj kljub novinarski etiki, ki zahteva vsestransko preverjanje in argumentirano novinarsko poročanje, nimamo možnosti, da bi našo verzijo dogajanja javnost spoznala po zapisu novinarja. O nameravanem in vsebini smo tovariša Bartelja obvestili. SD Gorjanci, ki je po mnenju novinarjev tudi skrivlec, se ni

udeležilo sestanka, ker ne namerava polemizirati v časopisu. SD Šentjerneja je ustanovljeno z namenom, da organizira in popularizira smučanje kot športno dejavnost na območju KS Šentjerneja. V društvo je včlanjenih okoli 250 članov. Za dejavnost prejemamo skromna sredstva po programu OTKS Novo mesto, za objekte pa do sedaj nismo prejeli nobene druzbene podpore. Ves čas našega obstoja izkoriščamo dobro voljo in pripravljenost lokalnih delovnih organizacij in krajevne skupnosti, da nam pomagajo pri gradnji rekreacijskih naprav. Tudi tokrat smo se na domači društveni način lotili akcije, kako zagotoviti teptanje snega na Javorovici, ki se je iz neurejenega smučišča v zadnjih 20 letih razvila v smučarski center na Dolenjskem. Zahteve smučarjev za varno smuko po steptanih terenih so bile iz dneva v dan glasnejše, zato smo morali najti rešitev za teptanje. Imeli smo star traktorski teptalec lastne izdelave, ki je kot prototip več stal kot teptal. Prav pred organizacijo »Cankarjevega memoriala«, ki ga društvo organizira v počastitev padlih 114 borcev IV. bataljona Cankarjeve brigade in ki se ga udeleži preko

300 tekmovalcev, je dokončno odpovedal. Ker je ta smučarska prireditev največja na Dolenjskem, je priskočilo na pomoč sosednje društvo Gorjanci in nam posodilo svoj teptalec snega, ki ga je bilo potrebno na nedovoljen in nevaren način prepeljati s smučišča Deci po cesti Novo mesto — Šentjerneja. Po tekmi smo člani društva, predstavniki Cankarjevega bataljona in nekateri iz sosednjega društva modrovali, kako povečati množičnost, in padla je ideja o smučarskih tekih.

Ti teki so praktično začetek po mnenju novinarjev tako bogokletnega razmišljanja o izdelavi trase: »Na Javorovici bi morali vključiti v memorialno prireditev tudi teke, tako bi povečali množičnost, atraktivno progno bi speljali na Gorjance in nazaj, po trasi tekaške steze pa omogočili prevoz teptalca na nezahteven in cenejši način.« Tako je nastala sporna ideja za sporno gradnjo. V društvih smo si razdelili naloge iskanja informacij, kako načrte uresničiti. Povprašali smo delavce GG, ki so nam odgovorili, da si moramo pridobiti soglasja lastnikov. Po ogledu močne trase smo ugotovili, da gre večina trase po hrvaški strani, zato smo se napotili na

»OOUR za uzgoj i zaštitu šuma Jastrebarsko« in jih naprosili za izdajo dovoljenja za izdelavo tekaške steze. To soglasje smo 25. 2. 1988 tudi pridobili. S pridobljenim soglasjem dokazujemo, da od vsega začetka društvi delata in razmišljata zakonito brez vandalističnih namenov, kot piše tov. Dokl v Delu, predvsem pa v dobri veri, da bomo s svojim delom opravili družbeno koristno delo. Prav tako dokazujemo, da je ideja o tekaški stezi prisotna od vsega začetka in ne, kot pisci na osnovi »virov« dokazujejo, da je bila tekaška steza samo za kamuflažo potem, ko je inšpektor gradnjo ustavil.

Po pridobljenem soglasju smo pričeli iskati možne vire sredstev in prodali smo traktorski teptalec, sredstva pa namenili za izgradnjo. Na predvideni trasi, ki je potekala od konca vlečnice na Špiljarjevi špici do hrvaške meje (približno 2 km), je bilo potrebno posekati nanovo samo 30 m trase, ostalo pa poteka po poseku, ki je bil opravljen za vodovod po stari traktorski poti ter košenicah, na katerih ni bilo potrebno izvesti nikakršnih del. Glede na inflacijo in razpoložljiva sredstva smo se odločili in pričeli z izdelavo trase, saj smo za dve tretjini poti imeli potrebno soglasje, na ostali trasi pa je bilo po ogledu ugotovljeno, da gre po stari poti. Inšpektor je dela na predlog GG Novo mesto pred zaščitenim gozdom Kobile ustavil in izvajalec del GIP-Pionir je dela takoj us-

VABILO

Pokopališki odbor Kot pri Semicu vabi vse lastnike grobov ter krajevne krajevne skupnosti Semic na ogled notranje ureditve na novo zgrajene mrliške vežice na pokopališču Sv. Roka pri Semicu. Ogled za javnost bo v nedeljo, 19. marca, in sicer dopoldne od 8. do 10. ure in popoldne od 14. do 16. ure.

Pokopališki odbor

IZLET IN PROSLAVA ZA DAN ŽENA

NOVO MESTO — Društvo upokojencev Novo mesto je organiziralo v počastitev dneva žena pred časom enodnevnih avtobusnih izlet v Novo Gorico in Gorico, ki se ga je udeležilo okrog 90 upokojenk iz novomeške občine. 7. marca je novomeško društvo upokojencev pripravilo za članice proslavo, na kateri so obiskovalke in obiskovalce razvedrili člani mešanega pevskega zbora DU Novo mesto, učenci škocjanske osnovne šole s harmonikarsko skupino in Rudi Mlinarič s citrami. Po proslavi je bil družabni večer.

KVIZ KLUBOV OZN

Občinski center klubov OZN Novo mesto je pripravil 4. marca v Novem mestu regijski kviz o OZN, človekovih pravicah, trenutnem dogajanju v svetu in gradivu RC K OZN. Sodelovalce so osnovne in srednje šole iz Ivančne Gorice, Višnje Gore, Brežic, Trbovlje in Novega mesta. Pri osnovnošolskih je pokazala največ znanja ekipa iz Višnje Gore, in to v sestavi Božjan Koščak, Rabela Bašar in Darja Omahen. Drugo mesto je zasedla ekipa šmarješke osnovne šole, ki so jo sestavljali Matej Bobič, Božjan Štrasberger in Peter Vrščaj, tretje mesto pa ekipa osnovnošolcev iz Brežic. Med srednješkolskimi ekipami so zmagali predstavniki SSĐKU iz Ivančne Gorice v sestavi Nataša Konestabo, Miran Kovarčič in Andrej Komac, drugo mesto je zasedla ekipa SSNMU Trbovlje, in tretje ekipa SSGT Novo mesto, ki so jo zastopali Tomaž Kastelic, Marko Habjan in Roman Ivanušič. Čestitamo zmagovalcem in udeležencem in se zahvaljujemo vsem, ki so sodelovali pri pripravi kviza.

F. P. za OC K OZN Novo mesto

Pod Titovim vodstvom smo gradili novo Jugoslavijo

Odmev na »Smem upati v strankarski pluralizem?«

Bojan Fink, avtor članka Smem upati v strankarski pluralizem?, ki je bil 2. marca objavljen v 9. številki Dolenjskega lista, v katerem se zavzema za strankarski sistem, je med drugim zapisal tole: »Po smrti Vrhovne avtoritete, ki je odločala o vsem, se je v »najboljši« sistem, ki je razrešil vsa vprašanja bivanja in življenja, razgalil do obisti in pravzaprav pokazal, da ni razrešil niti enega vprašanja. Vse je odprto, tako kot leta 1918, ko je ta Jugoslavija nastala. Danes je Partija še vedno kolektivni mislec, ki edini ve, kaj je dobro za ljudi. Partija ne išče, ampak vodi in uči. Vodi zato, ker pozna odgovor vnaprej. To je izvedeno iz njene ideologije...«

Vsak, kdor je ta članek prebral, je lahko ugotovil, na katero osebnost s takimi lažnimi očitki cilja avtor. Vsi Jugoslavlani in tujci, ki smo ga imeli radi, enako tudi tisti, ki ga morda niso marali, smo ga enostavno imenovali TITO ali pa Josip Broz-Tito, nihče pa nikoli

svojega trdega dela posvetil revolucionarnemu gibanju. Šestdeset let je bil član KPJ in ZKJ in več kot štiriideset let na njenem čelu. V Jugoslaviji in v svetu je bil znan kot genialni voditelj NOB in socialistične revolucije ter tvorec samoupravne socialistične skupnosti. Svet ga je torej priznal za zgodovinsko osebnost moderne dobe.

Josip Broz-Tito, človek iz ljudstva ter občan sveta, je bil tudi velik humanist in prijatelj vseh narodov in narodnosti Jugoslavije. Vsakemu Jugoslavljanu je bilo v čast, da je pripadal revoluciji in ZNOB, ki je bil tesno povezan z imenom Tito. Ponosni smo, da smo pod njegovim vodstvom na temeljih požgane in razorožene Jugoslavije gradili, čeprav včasih neuspešno, novo, moderno in napredno skupnost bratskih narodov in narodnosti...

Da bi ta zapis imel celovitejšo podobo, moram nekaj besed spregovoriti tudi o avtorju članka v Titovi dobi.

»Vrhovna avtoriteta.« Tito je bil borec za interese delavskega razreda, človek, ki je sedemdeset let

Izhaja iz partizanske družine, ki je ponosna na svojo prehojeno pot. Najbrž so bili ponosni tudi na svojega naslednika, ki je nadaljeval njihovo začeto delo. Izkazal se je že kot mladinec, zato je bil izvoljen v OK ZSMS Novo mesto kot profesionalni funkcionar, kmalu pa je pomembno in odgovorno nalogo prevzel tudi v RK ZSMS v Ljubljani. Po končanem mandatu je nekaj časa delal v Turistični zvezi, nato s prijateljem odprl privatno trgovino, ki pa je bila le kratkega veka. Kot član ZK je bil politično aktiven, zato je bil tudi evidentiran za profesionalnega funkcionarja pri OK ZKS Novo mesto, vendar mu na volilni konferenci niso vsi člani ZK dali podpore. Globoko užaljen je zapustil vrste ZK.

Omeniti moram tudi to, da je za svojo prizadevno delo dobil med drugim tudi republiško priznanje OF, ki pa ga je pozneje vrnil z obrazložitvijo, da SZDL ni njegova organizacija. Ob koncu bi rad dejal še to, da so borci prav tako za demokratične odnose, saj so se zanje tudi borili, vendar za take odnose, ki so zgrajeni na spoštovanju naše revolucije in na bogati vira puščini tov. Tita.

IVAN SOMRAK Novo mesto

ŠE: RIBE IZ KRUPENISO UŽITNE

Moj pogovor o vsebnosti PCB v ribah belokranjskih rek je bil (2. marca) objavljen nekoliko skrajšan in nejasen v delu, ki govori o denarnem sodelovanju delovnih organizacij in ribiških družin pri analizah rib v letu 1987. Menim, da bi bilo treba objaviti njihov seznam. To so bile: tovarna kondenzatorjev »Iskra« Semic (za 17 analiz), Vodno gospodarsko podjetje Novo mesto (8), Komet Metlika (2), Samoupravna raziskovalna skupnost Metlika (5), Novoles Metlika (3), Beti Metlika (5), Ribiška družina Cromelj (2), RD Ljutomer (1), RD Tolmin (2), RD Murska Sobota (1), RD Voglajna Store (1), RD Hrastnik (1), RD Slov. Bistrica (1), RD Radgona (1), RD Radovljica (1) in Podzevala Novo mesto (1). Skupni prispevek je bil 2.704.400 din, analize 52 rib pa so stale 2.745.600 din. Razliko od 41.200 din je »dodala« Ribiška družina Metlika, kar je manj, kot je bila cena ene analize (5.2800 din). Komentar k temu naj si vsak zamisli sam.

Inž. IGOR JUGOVIČ

tažil, GG Novo mesto pa je vložilo tožbo pri Temeljnem sodišču v Novem mestu, enota v Novem mestu, vendar je bila tožba po preučitvi 18. 11. 1988 umaknjena. SD Šentjerneja in Gorjanci sta 10. 10. 1988 pridobili tudi soglasje SIS za gozdarstvo za izdelavo smučarske tekaške steze med Javorovico in Gosposkičino, ki je po gozdarski zakonodaji »začasna gozdna vlaka«. V ta namen so si trase ogledali predstavniki SIS za gozdarstvo in GG Novo mesto in določili obveznosti izvajalca ter dovoljeno traso, posebej pa opozorili na mejo zaščitenega območja. Tako so bili izpolnjeni še zadnji pogoji za zakonito nadaljevanje del. GG Novo mesto in Brežice pa sta določili vsako svojega revirnega gozdarja za nadzor v času gradnje.

Spoštovani bralci, v celoti moramo zavrniti izmišljotine v članku, da smo posegli z izdelavo trase v zaščiteni gozd. Novinarji bi lahko na sami trasi po markacijah (varovani gozd je označen z modro barvo) ugotovili, da trasa po hrvaški strani varovano območje obide. Da zaščiteni gozd ni poškodovan, lahko vidi vsak, ki to hoče videti, če pa se odločiš za obeščanje javnosti po metodi prepisavanja člankov, je tako ugotavljanje dejstev pač predaleč.

Ves čas gradnje smo se posluževali zakonitih poti, kar pa se nam lahko očita, je, da smo bili nekoliko nerodni in

neučakani. Sporni poseg je po črki zakona v celoti legalno opravljen. Velike številke, kar 7000 m² poškodovane gozdne površine, so naši vrli novinarji izračunali za pisalo mizo v prvi fazi posega. Realno pa je: na približno 14 km možne tekaške steze je izdelano kakih 300 — 400 m nove trase, kjer je zaradi nagibov globina v povprečju do 0,5 m. Na slovenski strani je rigorozen poseg stal Gorjance samo 30 m nove trase skozi gozd, ostali del pa poteka bodisi po starih poteh ali košenicah, kjer zemeljskih del ni bilo, drugod pa so bili opravljeni manjši popravki, ki jih nameravamo sanirati z zatrativtvo. Trasa bo namenjena tudi kot začasna vlaka, v Jastrebarskem pa mislijo, da bo tudi odlična protipožarna zaščita.

Smučarsko društvo zaradi svoje dejavnosti nima pravice delati nezakonito, vendar kljub temu za konec zapišimo, da s svojo dejavnostjo pomagamo k ohranjanju tradicij NOB, na svoj način pa smo pomagali tudi najvišje ležeči vasi na Dolenjskem, da je dobila cesto, elektriko, vodo in tudi smučanje prinaša v te predele življenje, ki z ničemer ne škoduje naravi. Pomeni pa v določenem smislu tudi razvoj, tega pa si nekateri predtavljajo po svoje in na mestih, kjer to njim ne škodi.

IZVRŠNI ODBOR SD SENTJERNEJ (zanj Marko Rešetič)

Tega ne bi preneslo nobeno gospodarstvo

Ali je bilo prej jajce in potem kokoš ali pa je bilo obratno, nekako v tem slogu pri nas tečejo razprave o izvorihi naše krize. Toda kriza je tu in mi moramo iz nje, tega se vsi več ali manj zavedamo, le da tu še ne najdemo skupnega jezika. Medtem ko se na severu zavzemamo za konkurenčni boj in temu primerno delitev, se na jugu zavzemajo bolj za politiko enakih žolodcev in delitev dohodka po številu glav in ne po produktivnosti. Spopad med obema političnima in gospodarskima koncepcijama bi se mor začeti na tej črti, a se ne začne, ker je tu Kosovo, ki je že postalo splošen jugoslovanski problem. Po mnenju Sonje Lokar zelo pripraven za prikrivanje posledic napačne razvojne politike v Srbiji pa tudi v Sloveniji, kjer imamo zavožno kmetijstvo, je veliko priseljencev v tradicionalnih industrijskih centrih, ki bodo lahko tudi odveč, če bo prišlo do resnih primikov k tržnemu gospodarstvu.

Tržno gospodarstvo seveda pomeni konkurenco, te pa v takih razmerah, kakršne so pri nas, ni mogoče uveljaviti, ker vse sproti izniči inflacija, ki je pri nas en dan taka, kakršna je v razviti zahodnih državah celotna. In tam je konkurenčni boj še smiseln, ker se konkurenti bojujejo med seboj za en ali za dva odstotka, medtem ko se pri nas še tak napor v tej smeri ob 400-odst. letni inflaciji, kakršna je bila pri nas doslej (zdaj bo večja), do kraja razvrednoti.

• **Toda med »zmajem inflacije« in »pivno razvoju«, kakor je dejal Janez Stanovnik nedavno v Krškem, se je treba odločiti za razvoj. Tako naj dobi gospodarstvo nov zamah za plasmaje na domačem trgu, še bolj pa na tujih, kam prodamo samo 11 odst. svoje robe na jugoslovanski ravni in 16 odst. na slovenski. Le tako proti svetu odprto gospodarstvo je lahko konkurenčno, ker je doma preveč monopolov, da bi lahko v kratkem času prišlo do večje konkurenčnosti.**

Drugo vprašanje pa je, kako motivirati delavce, da bodo delali več in bolje. Marković se zavzema — to je dejal tudi v pogovoru s slovenskimi politiki, ko se je pogovarjal o sestavi svoje vlade — da bi sprostil plače. Tega ekonomsko pritiška pa ne bodo držale nekatere naše republike, kot so Črna gora, Makedonija in Kosovo, ki jih v bistvu vzdržuje Narodna banka Jugoslavije. Seveda bo sledil pritisk, da bi spet omejili domet gospodarske reforme, in Mrakovič bo glede osebnih dohodkov vendarle prisiljen narediti korekture, čeprav v celoti svojega projekta ne bi smel zavreči. Seveda je rešitev v tem, da se večji del delovne sile, ki je prekomerno zaposlena zlasti na Kosovu in v Črni gori, preusmeri v kmetijstvo, turizem in obrt. Kajti po mnenju Janeza Stanovnika je pri nas vsaj ena tretjina preveč zaposlenih, česar ne bi preneslo nobeno gospodarstvo na svetu.

In tu se v bistvu začne naša prenova, naša reforma. Ali bosta birokracija in partija spustili iz rok toliko oblasti, da se bo začel zdrav in konkurenčen razvoj gospodarstva? V Sloveniji smo na vse to več ali manj pripravljeni, saj bi človek sodil po številnih na novo odprtih trgovinah, obrtnih delavnicah in storitvenih dejavnostih, ki segajo vse od

Le kar je trg pripravljen plačati

Tržna miselnost prodira vse globlje v našo zavest in zahteva od vseh, tako proizvodnih kot neproizvodnih delovnih organizacij, da se prilagodijo novim razmeram. Seveda je to najlažje v manjših proizvodnih enotah, v velikih sistemih, kot je dolenski lesnoindustrijski gigant Novoles, pa je pravi podvig, katerega rezultati se ne pokažejo takoj. Od prvega januarja letos prehaja na nov, skrbno načrtovan sistem reorganizacije. Zakaj in kako so se je lotili, se je z našim novinarjem Antonom Jakštom pogovarjal generalni direktor Novolesa Vili Pavlič.

• **Kaj vas je pravzaprav napotilo, da ste se lotili tako obsežne reorganizacije?**

»Stara organiziranost Novolesa je bila taka, da smo imeli petnajst proizvodnih temeljnih organizacij in dve temeljni organizaciji skupnega pomena, od katerih je bila ena zadolžena za opravljanje poslov blagovnega prometa, druga pa za opravljanje skupnih zadev na področju energetike, vzdrževanja in tehničnih storitev za vse proizvodne temeljne organizacije. Z leti je prišlo v razvoj Novolesovih programov od velikih delitev, kar je pripeljalo do tega, da se je sedem TO ukvarjalo s proizvodnjo pohištva, tri s proizvodnjo lesnih polproizvodov, ena s bazično kemično proizvodnjo polimerov, ena s sanitarno in kuhinjsko opremo in ena s proizvodnjo strojne opreme. Na drugi strani so bile prodajne in nabavne aktivnosti organizirane znotraj tozda Blagovni promet, razvojne dejavnosti pa v okviru razvojnega centra v skupnih službah. Taka organizacija je začela kazati svoje pomanjkljivosti, ko se je bilo treba v tekočem poslovanju vse hitreje prilagajati zahtevam trga. Prilaganje pa pomeni sočasno delovanje vseh osnovnih segmentov poslovnega procesa, to je razvoja, nabave, proizvodnje in prodaje. Ta sočasnost mora zagotoviti maksimalno fleksibilnost pri prilagajanju potrebam kupca, s tem da mu ponudimo po sprejemljivi ceni konkurenčen izdelek v razumljivem roku. Poleg tega je v pohištvenem programu, kjer je delalo sedem TO, prišlo do notranje specializacije, tako da praktično ni bila nobena v stanju ponuditi trgu kompletnih garnitur in programov, ampak le dele tega, kar je pomenilo, da je v proizvodnji garnitur delovalo najmanj tri pa tudi štiri ali pet tovarn. Takšno stanje je zahtevalo tesno organizacijsko povezanost znotraj proizvodnega procesa pa tudi z ostalimi poslovnimi funkcijami.

• **So bili v tem vzroku težav v Novolesu in kako je zasnovana nova organizacija?**

»Vzrokov za težave v Novolesu je več, vendar, ko smo jih temeljito analizirali, smo ugotovili, da na zunanje faktorje nimamo vpliva, vse, kar lahko sami storimo, pa je naša notranja reorganizacija. Odločili smo se za tako imenovano devizijsko organiziranost po principu zaokroženih tržnoprogramskih enot. Tako imamo v naši novi organiziranosti pet takih enot ali tozdov. To so TO pohištva, TO primarnih lesnih proizvodov, TO polimeri, TO sanitarne opreme in TO strojogradnja. Teh novih pet programsko tržnih celot ali tozdov ima v neposredni povezavi nabavo, razvoj, proizvodno funkcijo in prodajo. V principu je odgovornost za tekoče poslovanje v okviru letnega plana naložena vodstvom teh novih TO. Po drugi strani s intencijami nove reformne politike jačamo vlogo delovne organizacije, ki postaja osnovni poslovno pravni subjekt. Na ravni vodenja DO je

računalništva do založništva, da je duh reforme že zajel večino struktur in ljudi. Ne partija ne državna uprava ne stojita ob strani ali pa vedno bolj, težje pa bo v drugih republikah, kjer je po Stanovnikovem mnenju antibirokratska revolucija celo upravičena. Si potemtakem lahko razlagamo odsotnost srbskih članov na sestankih komisije za prenovu ZKJ tudi tako, da so proti temeljitemu zasuku proti tržnemu gospodarstvu? V takem gospodarstvu potem partija ni več to, kar je bila pri nas, marveč je tudi podvržena tržnim merilom. Torej je kosovizacija Jugoslavije samo zavesa, za katero se odvija krut boj o bodočem razvoju Jugoslavije.

J. SIMČIČ

Jeza in dvomi na bregu Radešče

Potem ko je novomeška občinska urbanistična inšpekcija 17. februarja letos ustavila pričeto gradnjo kanalizacije na Selih pri Dolenskih Toplicah, so bile 20 dni pozneje brez dovoljenj položene cevi še vedno v zemlji. To zlasti Selanom in novomeškim ribičem vsiljuje dodatne zle slutnje, da bo potok Radešča po omejenih kanalizaciji vendarle sprejemal odpadke iz novega selskega stanovanjskega naselja.

Njihov strah bi bil precej prazen, če bi bila zgrajena kanalizacija skladna z začetnimi predvidevanji, v katerih »nikdar ni bilo govora o direktnem izpustu fekalij v Radeščo«. Tako namreč trdi pomočnik direktorja novomeškega Zavoda za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje. Toda dejstva mečejo na to pojasnilo čudno luč, saj so na Selih položili v kanal dve kanalizacijski cevi prav v strugo Radešče. Če naj bi po eni cevi tekla ustrezno očiščena meteorna voda, kar bi najbrž dopustile strokovne ocene in javno mnenje, kaj bi šlo v potok po drugi cevi? Ker tako vprašanje spriče dejstev ima smisel, sta srd in skrb upravičena.

Toda krajani in ribiči so ne le jezni in zaskrbljeni, pač pa tudi dvomijo. Dvomijo o moči, a tudi o pripravljenosti pooblaščenih občinskih ustanov, da se postavijo po robu črnograditeljem na Selih. Hkrati je pri tem vprašljivo, kaj bi pomenilo v tem primeru postaviti se po robu. Ribiči, na primer, so zahtevali, naj se »cevi odstranijo in gradbišče vrne v poprejšnje stanje«, s čimer se navezovanje strinjajo tudi v Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje, saj je Dušan Granda po dogodku napovedal, da bodo del kanalizacije izkopal, če so položili cevi za fekalije vse do Radešče. Striženje peruti črnograditeljem pa bi bilo tudi že v tem, kar omenja novomeški občinski izvršni svet v obvestilu Ribiški družini Novo mesto, namreč, da bo v postopku pridobivanja lokacijskega dovoljenja ugotovljeno, če je začeto gradnjo mogoče legalizirati.

Tako obnašanje pa bi bilo videti skozi optiko pravne države milo rečeno smešno, saj je investitorja kanalizacije, krajevna skupnost Dolenske Toplice, preskočila vrsto uradnih vrat. Med drugim je izigrala tudi občinski komite za urbanizem in okolje, saj komitejeva predsednica Angelca Legan navaja, da so na Selih gradili brez lokacijske in gradbene dokumentacije in da pri komiteju investitor ni zaprosil za dokumentacijo.

• **Čas bo pokazal, koliko bo za selske črnograditelje veljal izrek, da je držav-**

jan podvržen zakonom, najsi jih pozna ali ne. Toda če bodo krivci kaznovani, bo to priložnost za razmislek o razlogih njihovega početja. Ta razmislek pa bo, gledano širše, sprožil tudi vprašanje o dosežkih in zmotah v urejanju prostora in urbanističnem načrtovanju v občini.

M. LUZAR

Tretjina diplomantov gre drugam

Posavje se veliko preveč opira na tuje znanje in anketa med delovnimi kolektivi je potrdila, da regija nima dovolj posluha za razvoj. Inovatorji imajo v domačem okolju povsod težave, ker vodstva ne vidijo, da brez razvoja ni napredka. Torej razvoj ne ovirajo samo zakonski predpisi, ampak predvsem miselnost poslovnih ljudi.

Inovacije pojmujejo v delovnih kolektivih pogosto kot konjček tega ali onega zanesenca ali kvečkemu kot tehnični problem, ne kot glavno ekonomsko pot, s katero si bodo zagotavljali razvoj danes, jutri in pojutrišnjem. Gre za to, da bi od inovacije dobil vsak nekaj, največ pa inovator sam. Torej so vodstva dolžna poskrbeti, da inovacije spravijo v denar, da jih dobijo v roke strokovnjaki za tržišče. Do zdaj so številne inovacije obležale v predalih in delavci so mislili, da niso dosti vredne, saj ni bilo od njih nobene koristi.

Zaradi tega je zaželeno, da se najprej obstoječe firme odprejo novim idejam in jih sprejmejo za dopolnjevanje svojih programov. To je zagotovo nekajkrat cenejše kot ustanavljanje novih z vsemi zagonskimi stroški.

• **Posavje najbrž potrebuje center za spodbujanje in usklajevanje razvoja, vendar ga mora sprejeti za svojega, sicer bo tujek, vnaprej obsojen na neuspeh. Dosedanji posveti o razvojno-raziskovalni dejavnosti to potrjujejo. Zadnje čase se porajajo zahteve po uvajanju občinskih razvojnih centrov. Tem pa ne bo nihče branil povezovanja in usklajevanja, da se nove dejavnosti ne bodo podvajale.**

Toda center je samo eden od elementov za uveljavljanje inovativnosti, je Posavcem dejal na okrogli mizi o raziskovalni in inovativni dejavnosti v Krškem prof. dr. Matjaž Mulej. Firme po njegovem mnenju lahko na marsikaj vplivajo z elastičnejšo organiziranostjo in podjetnostjo, brez drugega investiranja, zato so inovacije še kako potrebne tudi poslovni politiki, ki v praksi še vedno daje prednost rutinerstvu.

Center naj bi imel predvsem povezovalno vlogo, loteval naj bi se problematičnih značilnosti regije in posledic njenega neenakomernega razvoja. Iz Posavja še vedno odhaja tretjina diplomantov drugam, mnogi diplomiranci pa opravljajo naloge, ki so precej manj zahtevne od pridobljene strokovnosti. Če so številke o stanju inovacijsko-inventivne dejavnosti v analizi ankete med posavskimi delovnimi organizacijami prebrali vsaj direktorji, jih morajo izzvati k drugačnemu razmišljanju, meni avtor dr. Dejan Avsec, toda lahko se moti. Ali bodo potem centri, občinski ali regijski, dovolj močni za oranje ledine?

J. TEPPEY

Delo dobi vsak tretji

V metliški občini je vse več brezposelnih ljudi in od teh je vse več mladih. Tudi tisti, ki končajo šolo, vse težje dobijo službo, še več, vedno več je mladih s končano šolo, ki ne morejo opraviti niti pripravništva. Brez opravljene pripravništva pa je njihova možnost za redno zaposlitev še toliko manjša. V Metliki novih ljudi skorajda ne zaposlujejo več, tudi svojih študentov ne. Če pa kakšen že dobi zaposlitev, je to skoraj praviloma delo za določen čas.

Se posebej težko pa je z opravljanjem pripravništva in zaposlitvijo študentov iz združenih sredstev. V občini pač pozabljajo ali nočejo vedeti, da so tudi ti v bistvu kadrovske študenti občine kot celote. V takem ali še slabšem položaju pa so tisti mladi ljudje, ki so končali šolo in sploh niso imeli študentije.

Da bi te resne težave kar se le da omilili in vsaj zaježili, če že ne preprečili odhajanja mladih šolanih ljudi iz občine, je v Metliki na pobudo izvršnega sveta tamkajšnja skupnost za zaposlovanje začela organizirano akcijo za zagotavljanje pripravništva zlasti za tiste mlade ljudi, ki so se izšolali za poklice, ki jih je trenutno v občini preveč. Za te skupnost v celoti financira stroške pripravništva. Do višine zajamčenega osebnega dohodka pa skupnost sofinancira pripravništvo tudi za vse ostale mlade ljudi, ki so končali šolanje.

Čeprav tako pripravništvo delovnih in drugih organizacij v bistvu nič ne stane in po končanem pripravništvu do teh ljudi tudi nimajo nobenih nadaljnjih obveznosti, zadeva v Metliki še ni stekla tako, kot si želijo. Vendar so nekaterim že omogočili, da opravljajo pripravništvo, za nekaj takih primerov pa se še dogovarjajo.

Tako izvršni svet kot skupnost za zaposlovanje se zavzemata, da bi v občini obveljalo, da morajo študentorji svojim kadrovskim študentom po končanem šolanju omogočiti vsaj opravljanje pripravništva. Vsekakor je, in to ne velja samo za metliško občino, danes veliko lažje dobiti študentijo kot po končanem šolanju zaposlitev.

• **V Metliki se zavedajo, da ima ta njihova akcija za zagotovitev opravljanja pripravništva zgolj kratkoročen učinek in težav glede zaposlovanja s tem ne bodo rešili, kajti podatki kažejo, da po končanem pripravništvu dobi nadaljnjo zaposlitev le okoli tretjina vseh, ki so opravili pripravništvo, ostali pa spet pridejo na seznam knupnosti za zaposlovanje.**

Menijo, da bi morali vprašanja zaposlovanja mladih šolanih ljudi sistemsko rešiti na ravni republike, vsekakor pa bi delovne in druge organizacije morale narediti dolgoročne razvojne plane, da bi v občini vedeli, kakšni kadri bodo v daljšem obdobju lahko dobili zaposlitev. Na vsak način pa bi morali, tudi z nekakšnim »subvencioniranjem« delovnih mest, obdržati v občini tiste visoko izobražene ljudi, ki jih trenutno sicer ne potrebujejo, dolgoročno pa so potreben kadrovske potencial. Na nek način naj bi bili ti ljudje prepotrebna »rezerva«, s tem pa naj bi tudi preprečili beg strokovnih kadrov in ustvarjanje občinske kadrovske praznine.

A. BARTEJ

Črnomelj: je mladina komu odveč?

Očitno je, da je črnomaljska občinska konferenca Zveze socialistične mladine ujela ali vsaj začela loviti korak s slovensko mladinsko organizacijo, ki ga je v veliki meri izgubila tudi po zaslugi prejšnjega mladinskega vodstva. Da je v zelo kratkem času, v dobrih dveh mesecih, moč narediti marsikaj, če je v ljudeh kanček zagnanosti in če znajo pristlnhiti bazi, ki jo vodijo, in času, katerega pripadajo, je dokazalo novo črnomaljsko mladinsko vodstvo, ki je imelo poleg vsega namesto enajstih le štiri člane predsedstva.

Po štirih mesecih in dveh na pol propadlih volitvah je mladincem pretekli teden v tretjem poskusu le uspešno izvoliti popolno vodstvo. Toda ta dragoceni čas polovičnega mladinskega brezvladja gotovo ni bil izgubljen. Nasprotno, pokazalo se je namreč, da se je prav v zadnjih mesecih začela mlada generacija v Črnomlju zopet prebujati ali pa je morala privrelo na dan tisto, kar je v njej tlelo že dolgo časa, pa ni imela dovolj moči, poguma ali možnosti, da bi to uresničila. Kot je na nedavni javni tribuni v Črnomlju dejal predsednik slovenske mladine Jože Školč, je bila republiška mladinska organizacija v zadnjih letih sposobna najhitreje prilagajati se spremembam v družbi in ji je tudi zaradi tega ugled zelo porasel. Tudi v Črnomlju greu končno po teh stopinjah, saj je pešička mladih napovedala ustanovitev debatanega krožka, v katerega so vabljeni vsi razmišljajoči. V njem bodo pripravljene hitro reagirati na dogajanja v družbi, svojo odločenost pa so podkreplili tudi s tem, da so pripravljene iti celo v ilegalo, če jih na občinski konferenci mladine ne bi bili pripravljene sprejeti medse.

• **Toda kljub temu da so črnomaljski mladinci napovedali svoj ustvarjalni in mladane revolucionarni pohod, kot je razvidno tudi iz njihovih programov, navdušenje, da se nekaj le premika naprej, skali spoznanje, da ta organizacija v občinskih krogih še nima dovolj zaupanja. Ne med mladinci, temveč med drugimi političnimi strukturami.**

Očitno pa si bo v teh krogih morala priboriti ugled ne le občinska, ampak tudi republiška mladinska organizacija. Slednja zaupanje v ostali Sloveniji že davno uživa, kar je ne nazadnje razvidno tudi iz ene zadnjih akcij, zbiranja denarja za pomoč na Kosovu, ko se je na njen žiro račun nateklo 300 milijonov dinarjev, medtem ko sta Rdeči križ in sindikat zbrala le po 30 milijonov. V Črnomlju pa to organizacijo očitno gledajo še vedno nekoliko zviška. Kako bi si sicer razložili, da ob Školčevem obisku razen črnomaljskega mladinskega predsednika in sekretarja ter metliškega sekretarja mladine v dvorani ni sedel nihče od vidnih občinskih političnih delavcev.

Končno bodo morali tudi »odrasli« spoznati, da mladina ni le servis za manifestativne akcije, lepljenje plakatov, pospravljanje po veselicah, krasitev voliči ipd. Toda najbrž same ustvarjalnejše mladinske akcije in ideje še ne bodo dovolj za to spoznanje. Nekaj se bo moralo spremeniti, premakniti tudi v glavnih teh »odraslih«.

M. BEZEK-JAKŠE

glavna skrb namenjena predvsem strategiji ter razvojni in kadrovski politiki, financam in še nekaterim drugim funkcijam. Na nivoju DO je tudi zunanjetrgovinska mreža in dejavnost, medtem ko je operativni razvoj, vezan na izdelek, v TO.

Tako zastavljena organizacija naj bi omogočila razreševanje vrste problemov, ki so subjektivnega in objektiavnega značaja, skratka, z reorganizacijo vpljujemo sisteme vodenja, ki bazirajo na informatiki, uvajamo nove metode kontrole kvalitete, ki naj bi zagotovile visoko kvaliteto proizvodnje, uvajamo principe projektnega vodenja, začeli pa smo tudi obsežnejši proces stalnega izobraževanja posameznih vodstvenih in vodilnih struktur, kajti brez dopolnilnega znanja in kadrovskih pomladitev nobena reorganizacija ne more dati pričakovanih rezultatov. S tem pričakujemo, da bomo sprožili v širšem krogu strokovnih sodelavcev in ostalih struktur večjo stopnjo inventivnosti, hitrejšo posodobitev posameznih programov, zmanjšali stroške poslovanja z znižanjem nekretnostne rezije in povečali produktivnost z vpeljavo novih metod organizacije poslovnih procesov.

• **Je reorganizacija izključno delo vaših strokovnjakov ali ste iskali pomoč tudi od zunaj?**

Pri izdelavi koncepta smo sodelovali z več zunanjimi ustanovami, tako z Visoko šolo v Mariboru, tehničnim centrom Zadrvo, Zavodom za organizacijo poslovanja in še nekaterimi drugimi, vendar vse le na svetovalni osnovi. Vse strokovne podlage so pripravljale naše ekipe, potem pa smo to preverili skupaj z zunanjimi sodelavci, kajti le na ta način je moč stvari uspešno presaditi v življenje.

• **Že prej ste omenjali kadrovske spremembe. Pomeni to tudi premeštitve ali celo odpuščanje odvečne delovne sile?**

Reorganizacija nam omogoča tudi obsežnejše kadrovske spremembe z namenom, da čimveč prvih ljudi postavimo na prava mesta in da rutina odstopi svoje mesto kreativnosti. Nekaj svezih kadrov smo že pridobili, nekaj jih še prihaja. Dobršen del ključnih mest smo zaupali mlajšim kadrom, poskrbeli pa smo tudi za starejše izkušene Novolesove kadre, saj tudi naprej lahko prispevajo še pomemben delež. Nova organizacija pa ne pomeni nikakršnih novih investicij. Število zaposlenih smo v zadnjih letih že zmanjševali z naravnim odlivom, zato skušamo zaposlenost obdržati na sedanji ravni. Če nam v nekaterih okoljih z notranjimi ukrepi ne bo uspelo odpraviti izgub, pa bodo potrebni radikalnejši posegi, se pravi zmanjšanje proizvodnje pa tudi števila zaposlenih. Sedaj takih problemov še nimamo, vendar predvidevamo to možnost in bo prišla v poštev šele, ko bodo vse druge izčrpane.

Vili Pavlič

Milan Markelj
Tone Jakše

Z avtodomom IMV na jug Evrope

19

V POBRATIMSKEM MESTU MIMOZ

Široko Kosovo polje je ostalo za nama in kar od dahneva se, ko se po ozkih dolinah, ob hudournih rečnih strugah in med belimi stenami gorskih vršacev vzpenjava v osrčje Črne gore. S soncem obsijane divje gorske lepote nama pomagajo, da hitro pozabiva moreči vtis, ki so ga na naju napravili zastupljeni medčloveški odnosi v dolini za nama. Lahkotni gorski zrak, prijetna svežina, tišina, vse to kar kliče, da bi človek ustavil, stopil iz avtodoma in se napil te pomirjajoče samote. To nekajkrat res napraviva, toda kaj, ko je vsak pogled, vsaka dolina, ki se odpira pred tabo, vsaka soteska še lepša in še bolj divja od prejšnje. Potem pa prideva v dolino reke Morače, ki se spušča proti Titogradu, in samo strmiva. V globokem kanjonu, tako daleč spodaj, da lahko njihov mogočni šum komaj lahko slutiš, se svetlikajo modrikasto srebne razpenjene vode, navpične stene nad njimi pa se dvigujejo visoko v modro nebo. Cesta je vdolbena v živo skalo in vsake toliko časa izgine v tunelu. Spomniva se tesni Samaria na Kreti, ki sva jo pred kakim tednom dni prehodila in v primerjavi s to mogočno igro narave se nama zazdi navadna razpoka. Pa vendar so Grki znali iz Samarije napraviti svetovno znamenitost, ki jo vsak dan obišče na stotine tujih turistov, tukaj pa je razen redkih avtomobilov, ki kdaj pa kdaj pribirajo iz preluknjanih sten, divjina popolna. Saj ne, da bi moral človek oskruniti to lepoto, jo popacati in pozidati, lahko pa bi se vendarle zgledovali po naših južnih sosedih, ki so s tem, da so tesen spremenili v strogo varovan, vendar prehodni narodni park, združili željo po ohranitvi narave z donosno turistično industrijo.

Z obal Skadrskega jezera, kjer se stekajo vode divje gorske hčerke Morače, se še enkrat vzpenja čez gorski greben in na drugi strani naju pozdravi Črnogorsko primorje. Toplo Jadransko morje naju osveži in izpije iz mišic popotno utrujenost valovi pa nama zapojejo uspravko v temno oktobrsko noč.

PONOSNI SINOVI MORJA

Ko se zjutraj prebudiš na gozdičkasti terasi blizu morja — nekoč je bil verjetno tu avtokamp — presenečeno ugotoviva, da nisva več sama. Naokoli je polno avtomobilov, ob njih pa šotorčki, iz katerih lezejo še zaspani nemški turisti. V okrilju noči so se drug za drugim prithotapili na ta skriti kraj s prijetno plažo v bližini Petrovca, sedaj pa si postavljajo svoje improvizirane kuhinje in ob odprtih avtomobilskih prtlačnikih uživajo poceni zajtrk. Potem pospravijo svojo kramo in že se izgubijo po ozki cesti ravzgor proti jadranski magistrali. O ti lisjaki, kako dobro poznajo naše jugoslovanske navade! To ugotoviva malo pozneje, ko se po poti primajeta dva zagorela domačina z mizico in stolom pod pazduho n se namestita ob izhodu. Midva morava seveda plačati parkirno in nočno.

Sonce je že visoko, in čeprav je globoko zakočilo v jesen, kar pošteno pripeka, ko se ustaviva na ozkih ulicah Hercegnovega. Ta novomeški pobratim, le nekoliko mlajši od Novega mesta, saj ga je že leta 1382 ustanovil bosanski kralj Tvrdko I., res je, kaj je toplota, saj je tukaj poprečna letna temperatura zraka kar 17 stopinj. Pravijo, da je najtoplejši kraj v Jugoslaviji. To pošteno občutiva, ko se po ozkih ulicah in nešetih stopnicah, kjer vročina kar žari iz razgretga kamna, vzpenjava navkreber. Kralj Tvrdko pa verjetno ni ustanovil mesta zato, da bi se sončil na teh toplih bregovih. O tem pričajo osanki obrambnih zidov in stolpov. Ker se je hotel nebiti odvisnosti od dubrovaške luke in dubrovaških ladij, kar ga je verjetno stalo kar precej denarja, je ustanovil tukaj svojo luko, ki je kaj hitro zacvnela. Potem so prišli sem Turki in utrdbe dograjevali naprej. Nudile so jim varno zatočišče, in njihove gusarske ladje so vse do leta 1687, ko je bilo mesto opet rešeno turške nadloge, ogrožale plovo po ladranu.

Po odhodu Turkov so se prebivalci Hercegnovega in okoliških krajev pričeli zelo intenzivno ukvarjati s pomorstvom. O tem pričajo stari anali o številu ladij, ki so jih posedovali, in o številu kapitanov, ki so pluli širom po Sredozemlju in še dlje. Nekateri so ostali slavni, tako kapitan Jovan Mirković, ki je v rditih bitki leta 1800 premagal veliko in dobro oboževano francosko gusarsko ladjo, pa Vaso Brajović, ki je sodeloval v vojni za neodvisnost Grčije v letih 821—1828 in se udeležil borb pri Korintu in pri os-

Današnji Hercegnovi je predvsem turistično naselje z močno razvito trgovino in ladjedelništvom. Ponaša se z zelo ugodno klimo, saj pravijo, da je mesto z najvišjo poprečno letno temperaturo v Jugoslaviji. Ko v začetku februarja zacvetijo živo rumene mimoze, je v mestu in okolici veliko slavje. Turistična sezona se v bistvu nikoli ne konča.

vajanju Tripolisa. Kapitan Stevan Milašinović je naš prvi pomorščak, ki je z lastno ladjo prišel do reke Missisipi. To je bilo leta 1930. Kapitan Petar Pješivac je s svojo ladjo sodeloval v rusko-turški vojni leta 1877 in pozneje izdal knjigo V nedrih matere Rusije. Še bi lahko naštevali dolgo vrsto imen slavnih kapitanov, ki so ponesli glas in slavo svojega kraja do daljnjih pristanišč. Nemalo jih je pomagalo utrjevati tudi hrbenico ruske vojne in trgovske mornarice. Novomeški pobratim ima torej pestro zgodovino. In kako je z njim danes?

POBRATIMOVA OSEBNA IZKAZNICA

O tem ve najbolje povedati predsednik občinske skupščine Tomo Čeprić: »Hercegnovi je danes predvsem turistično mesto, čeprav je tudi druga dejavnost dokaj razvita. Po ljudskem štetju iz leta 1981 ima 23.258 prebivalcev, vendar je njihovo število sedaj že večje. Kako je s turizmom, pove najbolje podatek, da letno gostimo stokrat več ljudi, kot pa je prebivalstva občine. Pred desetletjem, ko je črnogorsko obalo močno prizadel potres, je bil tudi Hercegnovi precej poškodovan, saj smo tretja občina v Črni gori po višini ocenjene škode. Večino objektov smo že obnovili, sedaj se lotevamo kulturnozgodovinskih spomenikov. Solidarnostna pomoč, ki je prišla iz vse Jugoslavije, je bila zelo dobrodošla, vendar še zdaleč ne zadostna. Pri nas se je namreč pokazalo, da samo obnavljati porušeno ni imelo nikakršnega smisla brez misli na nadaljnjo funkcijo kraja. Zato smo morali najprej misliti na infrastrukturo. Urediti smo morali dovoze, pripeljati pitno vodo, elektriko, urediti kanalizacijo in postaviti telefonsko mrežo. Imamo tudi urejeno servisno cono, kjer je možno postaviti industrijske obrate. To nam sedaj omogoča sodelovanje z drugimi kraji. Kar pa se sodelovanja s pobratanim Novim mestom tiče, moram povedati, da je še vedno bolj na protokolarni ravni in čas bi že bil, da bi prešli to stopnjo in začeli sodelovati na bolj vsebinskih osnovah, kar nam sedanja infrastruktura urejenost naravnost ponuja.«

Tomo Čeprić je zelo zaposlen. Kličejo ga na sestaneke, zato naju povabi na kavico predsednik izvršnega sveta Nikola Raić. Pove nama, da ima občina na površini 235 km² 21 krajevnih skupnosti in nekaj več naselij. Kar 90 odstotkov prebivalstva je naseljenih v bližini 50 km dolge obale. V glavnem se ljudje ukvarjajo s turizmom, precej jih je zaposlenih v trgovskih organizacijah, saj je trgovina močna in sodobna, kakih 1.200 jih je zaposlenih v ladjedelstvu, ki prinaša občini kar tretjino dohodka. Imajo še dve manjši ribiški zadrugi, pa tudi nekaj malega kmetijstva. Od delovnih organizacij je največja ladjedelnica »Veljko Vlahović«, ki ima tudi dva doka za popravilo ladij, enega za ladje do 33.000 ton nosilnosti in drugega za ladje 120.000 ton nosilnosti. Ladjedelnica kljub neugodnim trendom v tej panogi posluje uspešno, saj je bila po potresu obnovljena in ima najmodernejšo tehniko, delavci imajo dohodek nad občinskim poprečjem, leta 1987 pa je kolektiv dobil celo avnojevske nagrade.

Od neproizvodnih dejavnosti je največja delovna organizacija inštitut Dr. Simo Milošević v Igalu, ki

zaposluje tudi blizu 1.200 ljudi ali kar 64 odstotkov vseh zaposlenih v družbenih dejavnostih. Inštitut je bil osnovan leta 1949, ugodna klima in naravne zdravilne danosti skupaj z vztrajnim strokovnim delom pa so z leti pripeljale to turistično-zdraviliško organizacijo na vodilno mesto v Jugoslaviji. Sloves si je Igalu pridobil tudi s tem, da je imel dolga leta tam svojo zimsko rezidenco predsednik države Josip Broz-Tito.

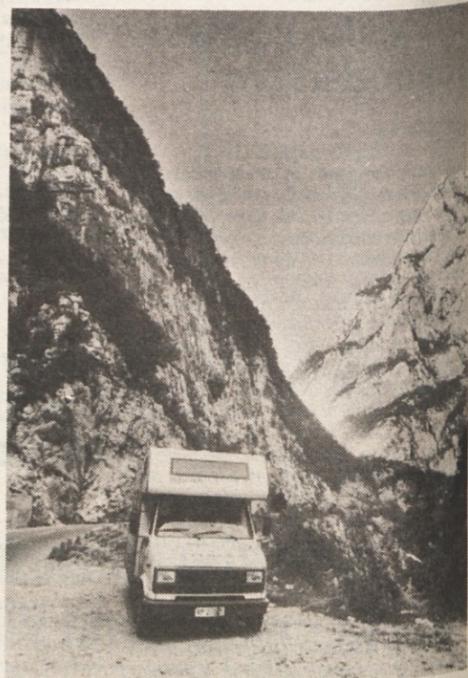
Posloviva se od občinskih mož, obljubiva, da bova prenesla pozdrave severnemu pobratimu, v darilo in v spomin jim še izročiva monografijo novomeškega slikarja Vladimira Lamuta s posvetilom naših občinskih mož, potem pa se z avtodomom zapeljeva navzdol do obale, kjer parkirava pred zares impozantno stavbo Inštituta za fizikalno medicino in rehabilitacijo Dr. Simo Milošević.

ŠTIRIDESET LET ZDRAVJA

V ogromni avli inštituta je kot v Babilonu. Kaže, da je večina gostov tujcev. V recepciji prijazne uslužbenke pojasnujejo in svetujejo v vseh mogočih jezikih, največ v nordijskih. Tam, v prijetnem aklimatiziranem hladu, naju sprejme dr. Mičo Pavlović, strokovnjak za trženje, in naju povabi na osvežilno pijačo. Poslovnost ima v malem žepu, čeprav sorazmerno mlad, pa dobro pozna tudi zgodovino zdravilišča.

»Kraj ima že dolgo sloves ne samo zaradi ugodne klime, ampak so tudi že stari ljudje poznali zdravilne učinke morskoga blata ter mineralne vode Igaljke. Ko je bil pred štiridesetimi leti ustanovljen inštitut, je začel z enim zdravnikom in enim terapevtom, danes pa ima 70 zdravnikov specialistov, v štirih objektih pa približno 1700 postelj. Eden od objektov je bivša zimska rezidenca predsednika Tita, leta 1986 pa smo odprli najnovejši in najmodernejši objekt z 860 posteljami in tako je investicija zaključena in se zaenkrat ne nameravamo več širiti. Kot zanimivost za vas Novomeščane naj povem, da je plažo pri hotelu zgradil novomeški Pionir. Našim gostom nudimo petnajst kompletnih medicinskih in rehabilitacijskih programov, med drugim za zdravljenje revmatikov, srčnih bolnikov, bolnikov z bolečinami v križu, nevrološkimi težavami, bolnike z luskavico, za osebe s povišano telesno težo, z bolnike s stresnimi problemi, bolnike s hemofilijo, z oteženo periferno cirkulacijo, za tiste z ginekološkimi boleznimi, poleg tega pa nudimo še posebno rehabilitacijo po težjih telesnih poškodbah, tudi posebej prilagojeno za športnike, pa lepotni program in še precej drugih. Tudi za otroke imamo poseben oddelek, ki ima 160 postelj. Pozimi imamo vse možnosti za pripravo športnikov na poletno sezono. Omeniti moramo, da se precej jugoslovanskih vrhunskih športnikov zdravi ali pa pripravljajo prav pri nas. Predsednik Tito je bil kar štirikrat pri nas v kompletni medicinski negi.« Toliko nama dr. Pavlović navrže za uvod, potem pa naju povabi na ogled najnovejšega dela, v katerem se nahajajo predvsem tujci, ki jih njihove bolniške blagajne pošiljajo sem na rehabilitacijo in zdravljenje.

»Zadnji čas množično prihajajo sem Norvežani, Švedi, Nemci, Nizozemci, Belgijci pa tudi z drugih kontinentov. Nekateri na lastne stroške, drugi preko

V soteski divje reke Morače je vsak postanek pravi užitek. Visoki goli vrhovi se dvigujejo v nebo, globoko pod cesto pa se penijo rečne vode, ki so si skozi tisočletja izdolble pot do Skadrskega jezera.

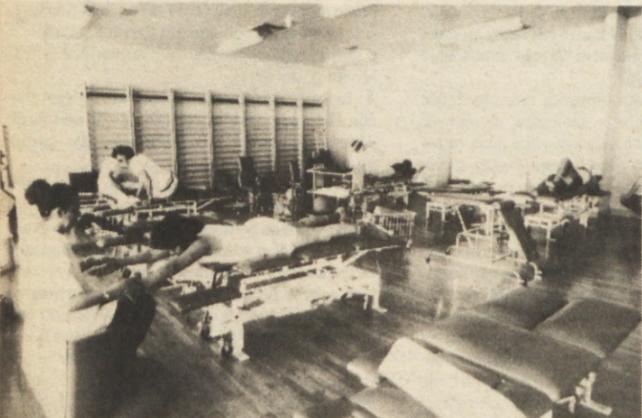
Predsednik izvršnega sveta občine Hercegnovi Nikola Raić pravi, da je škoda, ki jo je v potresu utrpelo mesto, že skoraj odstranjena. Sedaj obnavljajo še nekaj kulturnozgodovinskih spomenikov.

različnih organizacij. Tudi za domače goste bivanje s polnim penzionom in zdravniško nego ni pretirano drago. Trenutno je cena za eno osebo 46.000 dinarjev na dan, «nama pripoveduje spotoma, ko si ogledujemo prostore za razne vrste kopeli, masaž, inhalacij, blatnih oblog, gimnastike, elektroterapije in še mnogih drugih, vse pa je novo, opremljeno z najmodernejšo tehniko.» Tukaj v ničemer ne zaostajamo, kombinacija naravnih možnosti in moderne tehnike pa nas postavlja v jugoslovanski vrh, «pravi dr. Pavlović, in po vsem tem, kar vidiva, se morava z njim strinjati.

FEBRUARJA ZACVETIJO MIMOZE

»V začetku februarja tukaj pričnejo cveteti prijetno dišeči živorumeni grmički mimoze. Ko se večina evropskega kontinenta še skriva pod debelo snežno odejo, se Hercegnovi odene v rumeno cvetno ogrinjalo. Takrat je tukaj praznik. V neposredni bližini Igalja je osrednja prireditelj ob tradicionalnem prazniku mimoze,« pravi dr. Pavlović, »v celi občini pa je še niz drugih svečanosti in športnih manifestacij. Takrat zaživi cela obala, sicer pa, kot vidita, traja tukaj sezona celo leto. Hercegnovi iztrži v sezoni skoraj prav toliko kot v glavni sezoni. Imamo pa še eno posebnost, ki poleg zdravilnega blata iz morja, zdravilne Igaljke iz zajehtja in tople klime postavlja Hercegnovi v poseben položaj: nedaleč nad mestom, v planinah, je smučišče Šubra, kjer je skoraj vsako zimo dovolj snega za goste, ki si zaželejo drugačnega razvedrila. Torej lahko rečemo, da je naša ponudba res kompletna.«

Kar žal nama je, da ne moreva videti tega spektakla, razigranih Črnogorcev v pisani spremljavi dišečega cvetja. Najinemu vodiču obljubiva, da se bova nekoč še vrnila, takrat, ko bodo mimoze pozlatile mestne bregove. Zahvaliva se mu za prijaznost, potem pa naju pot pokliče naprej, po jadranski magistrali proti severu.

Inštitut v Igalu premore vse naprave in strokovnjake, da svojim pacientom, ki prihajajo sem iz domovine in vseh koncev sveta, nudijo vrhunsko medicinsko nego in rekreacijo.

To je novi del Inštituta za fizikalno medicino in rehabilitacijo Dr. Simo Milošević v Igalu. Inštitut je pričel z delom leta 1949, takrat z enim zdravnikom in enim fizioterapevtom, danes pa je zaposlenih sedemdeset zdravnikov specialistov, 120 medicinskih sester in 230 fizioterapevtov.

Mogočno trdnjavo obzidje priča, da je imel Hercegnovi že v srednjem veku pomembno vlogo pri obrambi svobodne plovlbe in trgovine ob jadranski obali, ima pa tudi strateško lego pri vходу v Boko Kotorsko.

Nevidni čistilci cevi

Namesto strupenih čistil bakterije odstranjujejo iz odtočnih cevi maščobne obloge — Le voda in plin

Med najbolj neprijetnimi reči, s katerimi se srečujejo v restavracijah in od časa do časa tudi v gospodinjstvih, so zamašitve odtočnih cevi. Iz kuhinje odteka z drugimi odpadnimi tekočinami tudi ostanki maščob, masti in olja, odpadne maščobe pa imajo to slabo lastnost, da se vežejo na odtočne cevi in pritegujejo še ostale odpadne snovi, tako da se sčasoma pretok zoži in potem zapre. In nadežno opravilo čiščenja odtočnih cevi je neizbežno. Ponokod morajo zaradi takšnih čiščenj zapreti lokale, v gospodinjstvih pa taki opravi tudi niso najbolj prijetni.

Na voljo so sicer številna kemična sredstva za razkrajanje maščobnih oblog, vendar v svetu njihovo uporabo v zadnjem času prepovedujejo, ker so preveč strupena za okolje. Poleg tega niti niso najbolj učinkovita. Začasno sicer razkroje maščobne obloge, ki pa se ponovno lahko začno nalagati na cevi nižje v odtočnem sistemu. Tudi mehansko čiščenje odtokov je le začasno in učinkovito le na delu odtokov, v celoti pa težav ne odpravlja.

Je problem nerešljiv? Ne, na voljo je še eno novo sredstvo — bakterije. Strokovnjaki za čiščenje odpadke že dolgo poznajo bakterije, ki se hranijo z odpadnimi snovmi. Uporabljajo jih v nekaterih prečiščevalnih sistemih odpadnih voda, torej v poslednji fazi, niso pa jih doslej uporabili na samem začetku, se pravi tam, kjer odplake nastajajo.

Malo zasebno podjetje Bio-Care iz Campbella v Kaliforniji je začelo prodajati biološkega odstranjevalca maščobnih oblog v odtočnih ceveh. Gre za preparat, ki ga sestavljajo mutirane bakterije, ki odstranjujejo obloge. Dosedanja uporaba biološkega odstranjevalca je pokazala, da so mikroorganizmi zares izvrstni čistilci, saj popolnoma odstranijo 90 odstotkov oblog.

Nedvomno je to najboljši način za čiščenje odtočnih cevi, gledano tako s stališča učinkovitosti kot z ekološkega stališča. Pri čiščenju ne nastajajo strupene snovi, pač pa le voda in ogljikov dioksid, naknadnega zbiranja oblog tudi ni. Vendar je treba bakterije vsake toliko časa, ko je pač čas za čiščenje, spustiti v odtočne cevi, da opravijo svoje delo.

MiM
(Vir: Newsweek)

Alarm za gluhe

Stresavček lajša življenje gluhim — Opozarja na zvoke

Gluhim in ljudem z močno poslabšanim sluhom prinese življenje precej neveščnosti in jim onemogoča uporabo številnih novih koristnih reči od telefonov do hišnih zvoncev, med drugim pa tudi takih, ki so lahko življenjskega pomena, denimo elektronskih varnostnih naprav, ki z zvoki opozarjajo na možnost požara. S svetlobnimi signali opremljeni telefoni in hišni zvonci omilijo težave, vendar pa niso koristni, če oglušeli spijo ali se zadržujejo v drugih prostorih.

Vsemogočna elektronika je prinesla nekaj olajšav tudi za take probleme. V izraelskem podjetju Yossi Electronics so izumili in izdelali naprave, ki zaznajo določene zvoke in s tremenjem opozorijo nanje. Gre za napravo, ki si jo človek natakne na roko, podobno kot ročno uro. Ko se določeni zvok, naj bo to telefon, alarmna naprava ali zvonec, oglasi, se aktivira miniaturna motorček, ki sproži vibriranje naprave. Tako nosilec »stresavčka«, kot so imenovali napravo, zve, da se nekaj dogaja, in lahko ukrepa. Stresavčka izključno ročno, se pravi, da opozarja spečega človeka, dokler se ne prebudi.

Napravo je mogoče na preprost način uglasiti na katerikoli zvok, tudi na, denimo, dojenčkov jok.

Ideologi, ki zatrjujejo, da je prava resnica samo njihova resnica, postanejo antiintelektualci.
S. GRIFFIN

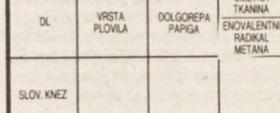
Ni naroda, ki bi obstajal samo v dobrem.
M. KMECL

Ni človeka, ki ga ni strah česa.
P. P. NJEGOŠ

NAGRADNA KRIŽANKA

10

DL	DESNI PRITOK MORAVE	STARO ŽOOVSKI KRALJI	DEL TENISKE IGRE	UMETNINA	SESTAVIL J. UDRI	PORAŽENJE	VIETNAMEC	TERMIN	GRENT. PRAŠKA ZA LAŠE
VRSTA OBARE	KEM. SIMBOL ZA FOSFOR				UREJEN JAVNI NABAD				
					REKA V MONGOLIJU				
OTOK V EGEJSKEM MORJU	GR. FILOZOF								
		RUJVA BARVA	LESENA GREDA				PRED KRATKIM POPULARNI MOSKOVSKI POLITIK		ORGAN VIDA
			DARITVENI PROSTOR						
					APETIT				
					SRB. PESNIK JOVANOVIĆ				
SLOV. KNEZ							LUJDSKI ODOBOR		
							NAŠA PISATELJICA MALENSKOVA		
RENOVACIJA									RUS. BALERINA PAVLOVA
VRSTA SOCIJETA									
PRINCIP ZLA PRI STARH PARZH									
ODHODNICA									

Pravilna rešitev nagradne križanke je brana v vodoravnih vrsticah, takšna: KOSOVO, PIK, DOMISLICA, ELIS, ESEJ, RIK, PAKA, RUDARJEV, SOHA, TONAŽA, DATA, RMAN, AL, APA, KNA, AKANT, NOV, ROKO, RIDA, ARKANSAS, ONAN, STAS, TOP, PURA.

REŠITEV 8. KRIŽANKE
Pravilna rešitev nagradne križanke je brana v vodoravnih vrsticah, takšna: KOSOVO, PIK, DOMISLICA, ELIS, ESEJ, RIK, PAKA, RUDARJEV, SOHA, TONAŽA, DATA, RMAN, AL, APA, KNA, AKANT, NOV, ROKO, RIDA, ARKANSAS, ONAN, STAS, TOP, PURA.

Pred peklom je prav tako strašna gneča in prav tako silovit boj kot pred nebesi.
M. ROŽANČ

Vrednost nekega dela raste z nasprotovanji.
N. MATIČIČ

Srečo moramo najti le v sebi; zapravljanje časa je, če jo iščemo pri drugih.
A. MÜNTHE

MISLI

Pred peklom je prav tako strašna gneča in prav tako silovit boj kot pred nebesi.
M. ROŽANČ

Vrednost nekega dela raste z nasprotovanji.
N. MATIČIČ

Srečo moramo najti le v sebi; zapravljanje časa je, če jo iščemo pri drugih.
A. MÜNTHE

Boston pred invazijo podgan?

Bodo središče ameriškega vele mesta zavzele podgane? — Načrtovana gradnja avtoceste je opozorila na velikanska podzemna bivališča podgan

Na stotisoče lačnih in pobesnelih podgan bo pridilo iz podzemnih bivališč in zavzele bodo mestno središče. Vdriče bodo v trgovine in skladišča živili, vdirale bodo v stanovanjske zgradbe, napadle speče otroke, do smrti obrizle dojenčke, če ne bo nad njimi ves čas kdo bedel, preplavile bodo mesto in panično iskale luknje, kamor bi se lahko zavlekle.

Ta turborna slika ni mračno preokrovanje iz srednjega veka, ko je v stisnjenih in nesnažnih mestih včasih prišlo do glodalških invazij, marveč je temačna napoved, kaj čez dve leti čaka središče ameriškega vele mesta Boston.

Urbanisti so pripravili projekt nove avtoceste, ki bo presekal bostonsko središče. Avtocesto naj bi zgradili v dveh letih, cena projekta pa se vrti okrog 4,4 milijarde dolarjev. Pri gradnji bodo izkopali okrog 12 milijonov kubnih metrov zemlje in to v mestnih predelih, kjer je pod zemljo razvejeno omrežje vodovodnih, kanalizacijskih in komunikacijskih cevi, pravo malo podzemno mesto. In to podzemno mesto ima tudi svoje stalne prebivalce, v njih in ob njih v gigantskem labirintu rovov in legel domuje na milijone mestnih podgan. Strokovnjaki pravijo, da pod središčem Bostona živi največja podganja skupnost, kar jih je v Ameriki.

Ko bodo gradbeni stroji razdrili podganje podzemno mesto, bodo stotisoči glodalcev pridli na dan in začeli iskati nova domovanja.

Prav to pa skrbi Bostončane. Že zdaj imajo s podganami dovolj težav. V kitajski četrti jih mrgoli, prvič v zgodovini mesta so podgane opazili tudi v mestni hiši.

»Že zdaj je tu več podgan kot ljudi,« pravi Mark Lapicca, ki vodi podzemna parkirišča pod Centralno ulico. »Nekatere so večje kot moj pes. A za zdaj so še pod zemljo. Kaj bo, ko bodo prišle ven?«

Glavni prebivalec podzemnega Bostona je podgana, ki ji zoologi pravijo Rattus norvegicus ali po naše siva

podgana. Gre za zanimivo in tudi nevarno žival. Z repom vred doseže do 42 centimetrov dolžine. Njena prvotna domovina je srednja Azija, od koder je v 18. stoletju prišla z britanskimi ladjami najprej v Veliko Britanijo in od tam se je zelo hitro razširila po vsej Evropi in nato še v istem stoletju v Severno Ameriko. Nezadržno je osvojila podzemne predele mest in skoraj povsem izpodrinila manjšo črno podgano. Danes jo najdemo po vsem svetu in celo na samotnih, nenaseljenih otokih.

Zre, kar ji pride pod zobe, od usnja do pomij. In kakšni zobje so to! Niso redki primeri, ko so podgane pregledale betonske stene, načele kovinske vodovodne cevi. Izračunali so, da imajo tako močne čeljusti, da njihov ugriz doseže mogoče ugriza morskoga psa — 1687 barov. Z območjem je požrešnost. Ne ustrašijo se niti živih živali, čeprav jim gre v slast tudi mrhovina. Znano je, da so podgane naglodale luknje v salo živih svinj, da so oglodale plavalne kožice jatam goši, da so pobile piščance, in tudi grozljivi primeri, da so do smrti oglodale dojenčke, niso tako zelo redki. Biologi so celo zabeležili primer, ko so

Čustvene motnje izvirajo iz načina, kako razmišljamo o svojih težavah, ne iz težav samih.
P. HAUCK

Za žensko, ki se odloči spati z moškim, ni plota, ki ga ne bi preskočila, ne trdnjave, ki je ne bi podrli, ne moralnega ozira, ki ga ne bi mogla premagati.
G. G. MARQUEZ

Ljubezen do svojega naroda je neločljivo povezana s spoštovanjem vseh narodov oziroma z ljubeznijo do človeštva.
R. QUOSJA

podgane v živalskem vrtu umorile štiri mlade slone; živali so poginile, ker so jim preveč oglodale stopala.

Sive podgane so odlične plezalkle in še boljše plavalke in potapljavke. V vodi so doma kot prave vodne živali. Če je treba, tudi daleč in zanesljivo skačejo. Skratka, prilagodijo se še tako težavnim življenjskim razmeram in še tako krutemu okolju. Najraje pa se seveda udomijo tam, kjer so ljudje. Zato ni presenetljiv podatek, da pride v velikih mestih na enega prebivalca najmanj ena podgana.

Strokovnjaki za deratizacijo, s katerimi se zdaj dogovarjajo Bostončani, pravijo, da je problem bostonskih podgan zares hud. Večina sedanega podganjega rodu vse življenje preživi pod zemljo in se nikoli ne prikaže na površju. Kaj bo, ko bodo pregnane iz svojih bivališč in bodo odkrile mesto nad seboj in obilje primerne hrane?

Bostončani so najeli trenutno največjega strokovnjaka za kontrolo in uničevanje podgan, »podganjega carja«, 62-letnega Williama B. Jacksona, ki vodi zasebno posvetovalno ustanovo za deratizacijo. Možakar je dolga leta delal za OZN in je pomagal uničevati podgane po vsem svetu, od Indonezije do Brazilije. Meni, da je strah pred podganjo invazijo preveličan. Pripravil je načrt, po katerem bodo podgane uničili, še predno se bodo pričela zemeljska dela. Uporabil bo znane strupe, pasti in podobna deratizacijska sredstva, da bi preprečil prodor podgan iz podzemnega labirinta v stavbe na površju.

Toda tudi če bo »podganji car« izbojeval uspešno bitko, bo nastalo veliko vprašanje, kam s stotisoči poginulih živali.

MiM
(Vir: Time)

Sen na vrečki

Ponovna okupacija Gdanske, a samo na plastični vrečki

Zgodovinske sile so močne in stvari, ki jih imamo za vedno mrtve, se včasih prebudijo in prikažejo na dan, četudi morda na zelo obrobni način, a vendar.

Lep primer so navadne plastične vrečke, ki jih je zahodnonemško ministrstvo za mednemške odnose poslalo v uporabo po Nemčiji. Na vrečkah so poleg državnih nemških simbolov naslikane podobe znamenitih gotskih zgradb iz obeh Nemčij, od kelmorajske katedrale do dresdenske palače Zwinger. Na eni od vrečk je tudi podoba Krantorja (dvigalnega stola) v, kot je napisano, Danzigu.

Ta vrečka je razburila del nemške in poljske javnosti. Svet namreč danes pozna Danzig kot poljsko pristanišče Gdansk. Gre za pristanišče, ki je v stoletjih burne zgodovine večkrat menjalo gospodarja in leta 1939 celo služilo Hitlerju kot izgovor za napad na Poljsko. Po 2. svetovni vojni je mesto pripadlo Poljski. Poznavalci mednarodnih odnosov trdijo, popolnoma nesprejemljivo, da se podoba arhitekturnega spomenika sode suverene tuje države pojavlja ob nemški zastavi in orlu. Zahtevalo so, naj se sporna vrečka umakne iz prometa.

Prava podoba

Za najbolj nečimrno novo ogledalo »vaša prava podoba«

Kaj vidite, ko se pogledate v ogledalo? Sebe, seveda. Toda ali takšno vašo podobo vidijo tudi drugi? Paul Fetko, izumitelj iz Georgie, trdi, da ne.

»Koraj nihče ne ve, da nas navadno gledalo ves čas goljufa,« pravi Fetko. Kar vidimo v ogledalu, je obrnjena slika obraza. Drugi nas vidijo drugače, pravilno.

Ne gre sicer za bistveno drugačno podobo, vendar pa le toliko, da se je Fetko skupaj s sodelavcem Larryjem Zaglinom odločil izdelati novo ogledalo. Imenovala sta ga z zvencem nazivom »vaša prava podoba«.

Izum je v bistvu preprost. Gre za dvojno ogledalo, ki sta postavljeni pod kotom 90 in 75 stopinj. Tako postavitev ustvari dvojno zrcalno podobo. Če se pogledaš v stičišče obeh ogledal, ugledaš svojo pravo podobo, tako kot jo vidijo drugi.

Bo izum šel v prodajo? Izumitelja sta prepričana, da bo, saj se na svetu ogromno ljudi pogleduje v zrcalo. Nekateri še posebno pogosto. Kot pravita izumitelja, ne samo lepotic, tudi moški svet se vse raje vrti pred ogledalom. Torej naj bi kupcev ne manjkalo.

Lojze Cestnik:

IZ KRALJESTVA SMRTI

Po tem smo molče in sklonjenih glav odkrivali iz taborišča na tisto nesmiselno izbravajoče delo. pri izhodu je stala esesovska straža. Kapo transporta je dal povleči in morali smo sneti kape. Gologlavi smo marširali mimo njih. Kdor pa tega ni storil dovolj hitro, je bil deležen brc in klofut.

Hodili smo kopat strelski jarek, tri metre širok in prav toliko globok. Jarek smo kopali na strani, od koder so Nemci pričakovali prodor zavezniških sil. Dva tisoč utrujenih nog se je vsako jutro pomikalo na tisto brezpomembno delo. Lesene okle so pozvrajale po trdem makadamu koračnico smrti. Marsikateri tovariš je stolp iz vrste ter utrgal ob cesti rastoči regrat. Malo je otresele občestni prah ob hlače ter začel žvečiti zel. Za marsikateroga je bil ta korak usoden. Mnogi so se z občestnim regratom inficirali. Taki interniranci so postali zabuhljeni pod očmi, noge so jim postale težke, da jih niso mogli več premikati. Obležali so na bednem, ušivem pogradu, kjer jih je pobralo.

Jaz sem ob vsej strahotni lakoti zavzel svojo taktiko. V kratkem opoldanskem odmoru, ko smo pojedli tiste prazne pomije, smo si zakurili ogenj. Poiskal sem polže, ki so ležli okrog, jih vrgel v žerjavico ter malo popekel. To je bila prava poslastica. Drobovino sem odlagal na deščico. Nekega dne je ob koncu moje pojedine prišel

mimo neki Rus. Opazil je, da nekaj jem, in me je zaprosil: »Davaj kušat.« Hotel sem mu povedati, da to ni užitno, a je že pobasal vse ostanke v usta. Potem pa je še pohvalil, kako je bilo »harašo«. A polže ni bilo vedno dobiti in tako sem si take pojedine privoščil le občasno.

Zelo hudo je bilo ob slabem vremenu. Preko puste bavarske pokrajine je vlekel leden veter, nato pa se je ulil gost dež, ki ga je neslo skoraj vodoravno. V hipu smo bili premočeni do kože. Šele potem je esesovec dovolil, da smo šli pod streho. Ni še dobro nehala deževati, ko smo morali nazaj v blatni jarek. Mrzel veter pa je na nas posušil naše cunje. Proti večeru smo se vračali v taborišče. Lesene okle so se zopet potrkavale po makadamu.

Dolgo smo morali stati na zbornem trgu, kjer so nas zopet in zopet preštevati. Po končanem večurnem apelu smo se razšli po barakah, kjer nas je čakala druga obveznost, kontrola perila zaradi uši. Ko smo obrali uši iz srca, smo jih izročili komisiji v pregled. Kdor jih ni dobro obral, je moral v dezinfekcijo, ki je lahko trajala do polnoči. Tako je ostal obrez večerje, če tistemu, kar smo dobili za hrano zvečer, sploh lahko tako rečemo.

Spali smo na troprekatnih pogradih, natačeni kot sardele v pločevinkah. Morali smo ležati na boku, da smo zavzeli čim manj

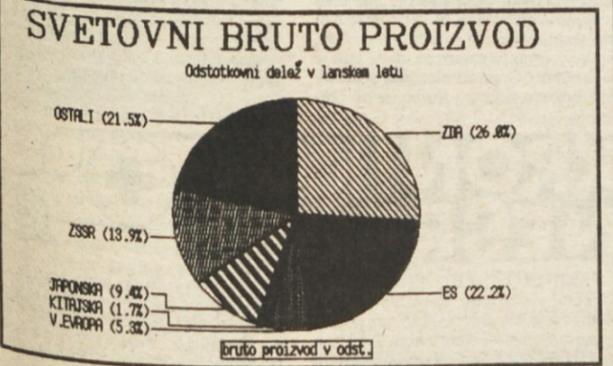
prostora. Ogromno mrčesa je bilo v teh pogradih, uši, predvsem pa utrujenosti in izčrpanosti.

Neke noči sem sanjal tako živo, da sem doma. Mama je v lesenim loparjem iz peči jemala velike, lepo zapečene hlebce kruha. Tako prijetno so dišali in težko sem čakal, da si odlomim pošten kos. Še predno sem mogel zagristi v dišeči kruh iz lepih, varljivih sanj, sem se začel prebujati. Bil sem skoraj že buden, a sem še vedno vohal mamljivi vonj po sveže pečenem kruhu. Ko sem se zavedel, kje se esesovec dovolil, da smo šli pod streho. Ni še dobro nehala deževati, ko smo morali nazaj v blatni jarek. Mrzel veter pa je na nas posušil naše cunje. Proti večeru smo se vračali v taborišče. Lesene okle so se zopet potrkavale po makadamu.

O domovina draga, te res ne bom nikoli več videl? Svoboda nedosegljiva, te res ne bom dočakal? Mar bom ostal v tem peklju in šel za tisočerimi, ki so prehodili to kalvarijo v smrt? Nič ne pomaga tisti cinični, porogljivi napis na pročelju, če bi se ga še tako dobesedno držal. Samo ena pot je vodila v svobodo — smrt na ušivem pogradu.

Bilo je nekako okrog polnoči, ko so nas vrgli pokonci. Zbirali so namreč delavni transport za kamnolom pri Bodenskem jezeru blizu švicarske meje. Nagneti smo se pred komisijo. Ko me pokličejo, stopim bližje. Pogledajo mojo številko na bluzi ter nekaj ugotavljajo v spisku.

svet v številkah

Eden od pokazateljev ekonomske in sploh moči posamezne države je bruto družbeni proizvod. Z njim sta opredeljeni količina in vrednost dobrin, proizvedenih v določenem obdobju. Graf tega tedna prikazuje, kako je razdeljena pogača lanskega svetovnega družbenega bruto proizvoda. Skoraj polovico ga ustvarita ZDA in Evropska skupnost, medtem ko je delež držav vzhodne Evrope in Sovjetske zveze precej manjši. Razmeroma precejšen je tudi delež Japonske ter še opazen delež Kitajske, ki pa bi glede na ogromno število prebivalstva morala biti v tej pogači bolj prisotna.

dežurni poročajo

OB MILIJON — V noči na 10. marec je neznan storilec vlomil v stanovanjsko hišo Trebančana Draga Sile in iz nje odnesel 1.025.000 din. Predrznega se iščejo.

VLOM V AVTO — Neznan storilec je v noči na 10. marec vlomil v osebni avto Jožeta Zajca iz Črnomlja, ki je vozilo parkirano pred stanovanjskim blokom. Zajc je bil ob radiokasetofon, s čimer je oškodovan za 600.000 din.

SE EDEN OB GLASBENE UŽITKE — 10. marca med 7. in 15. uro pa je nekdo na parkirišču pred poslovno stavbo Krke vlomil v osebni avtomobil Novomeščanke Cvetke Gorjup. Iz vozila je odnesel kasetofon, vreden vsaj 2 milijona dinarjev.

ODPELJAL KOLO Z MOTORJEM — Nekdo je v noči na 12. marec izprez gostinskega lokala Lira v Gornji Nemški vasi ukradel kolo z motorjem znamke Tomos APN 6 in tako lastnika Boštjana Fortunu iz Zagorice oškodoval za milijon dinarjev. O tatu še ni sledov.

VLOMIL V VIKEND — V času med 8. in 11. marcem je neznanec vlomil v vikend Franca Črka iz Malih Dol in iz njega odnesel več oblačil, hrane in tehničnih predmetov, tako da je lastnik oškodovan kar za 5 milijonov dinarjev.

Akcija maskiranih zapornikov

Nevsakdanje marčevsko jutro v KPD Dob

DOB — To, kar se je pred dnevi dogajalo v kazensko-poboljševalnem domu Dob pri Mirni in o čemer, žal, iz Doba ni prišla nobena uradna informacija, spominja že na napete odločke kakšnega dobrega akcijskega filma na malih zaslonih.

Vzrok so bili očitno stari neporavnani računi, ki jih je trojica javnosti dokaj dobro znanih zapornikov, obsojenih na daljše zaporne kazni, hotela rešiti na spektakularen, a učinkovit način. 2. marca zjutraj naj bi bilo, ko so trije domiselno maskirani neznanec s cevni v rokah izpeljali dobro in dolgo načrtovano dejanje. V prostorih, kjer kaznjenci opravljajo vsakodnevno službo — naši neuradni viri omenjajo delavnico — so napadli in hudo poškodovali T. O. Slednji sedaj hude rane zdravi v bolnišnici, storilci pa so bili seveda prijeti in očitno bodo dosedanjim kaznim kmalu priključili še dodatne mesece bivanja za rešetkami. Sicer pa jim očitno na Dobu ni dolgčas.

Črnih vikendov vse več

Urbanistični inšpektorji se ta čas ukvarjajo z enajstimi spornimi gradnjami na Dolenjskem

Koliko je na Dolenjskem črnih gradenj, ta čas z zanesljivostjo ne ve nihče povedati, obstaja pa zato neka druga statistika. Tista, ki kaže, s katerimi primeri se morajo urbanistični inšpektorji novomeške UIS bosti ne le mesec ali dva, ampak večkrat tudi leta in leta. In takih primerov v vseh štirih dolenjskih občinah ni ravno malo.

Tako se zmerja ni dokončno odločena usoda počitniške hiše v Šmarjeških Toplicah, last Ivana Rebernika iz Šenčurja, ki del ni opravljal v skladu z izdanim lokacijskim dovoljenjem. Prav tako ni znana usoda garaže Jožeta Selaka v Dolenji vasi, za katero je že bila izdana odločba o odstranitvi, vendar odgovora na pritožbo lastnikov še ni. So pa tudi hujski primeri. Denimo črna gradnja Vere Zupanič iz Dol. Gradišča, ki je pričela svoj vikend graditi v varovalnem pasu neposredno ob Krki. Odločba o rušenju zaradi pritožbe še ni pravnomočno. Inšpektorji ob tem ugotavljajo, da je takšnih hitro postavljenih objektov veliko, kajti Strešnik iz Dobruške vasi prodaja in postavlja montažne objekte kupcem povsod, kjer si ti zaželijo, seveda brez lokacijskega dovoljenja. Poglavje zase je primer Tugomirja Salopka v Straži, o katerem je bilo prelihte že veliko črnih, obširno je o tem pisal tudi Dolenjski list. Povejmo le, da naj bi bil te dni izdan nov sklep o odstranitvi spornega objekta, vendar papir sam objekta zanesljivo ne bo porušil.

Konec je nekajletnega zatišja

Po dolгих letih se je lani krepko povečalo število predvsem premoženjskih deliktov — Raziskanost padla, vendar so vsi hujski primeri rešeni

Čeprav od lanskih 2.207 kaznivih dejanj na območju črnomaljske, metliške, novomeške in trebanjske občine kar 2.011 odpade na tako imenovane klasični kriminal — to je v primerjavi z letom popreje več za 13,5 odstotka — in čeprav je tudi odstotek raziskanosti nekoliko padel, le ne kaže biti plati zvona. Zdravko Červ, vodja oddelka za zatiranje klasičnega kriminala pri novomeški UNZ, ima za to dovolj razlogov.

»Pač primerno času in razmeram, v katerih živimo, je za celih 24 odstotkov poraslo število premoženjskih deliktov; lani jih je bilo kar 1.431, to pa je 71 odstotkov vseh dejanj klasičnega kriminaliteta. In prav tem, predvsem manjšim primerom gre do zasluge tudi za slabšo raziskanost. Osredočili smo se namreč na hujska dejanja in jih tudi skoraj v celoti raziskali, tako da je podatek o 49 odstotkih neraziskanih kaznivih dejanj, kar je resda največje število v zadnjih nekaj letih, treba gledati tudi skozi to dejstvo. Da smo rešili tudi vse večje premoženjske delikte, kažejo podatki, da je bilo od 28 vlomov v trgovine 60 odstotkov raziskanih, od 11 vlomov v stanovanj jih je bilo rešenih 63 odstotkov, vlomov v hiše je bilo 40, odkritih 65 odstotkov, vlomov v vikende pa kar 155 (to je za 91 več kot predlani — op. p.), od tega raziskanih preko polovico.

Kar 42 odstotkov storilcev kaznivih dejanj je bilo lani povratnikov, med temi jih je bila polovica, ki so bili za enaka kazniva dejanja že večkrat obsojeni.

lovica. In še nečesa ne gre prezreti: ne le da smo dejanja raziskali, pač pa smo jih tudi dokazali. Resnici na ljubo pa naj vendarle povem, da nam že nekaj časa velik glavobol povzročajo vlomil v cerkve, kjer je jasno, da je na delu dobro organizirana skupina profesionalnih vilmolcev.

Sicer pa naj od ostalih dejanj omenimo še 110 krvnih deliktov, kar je v primerjavi z letom poprej za petino manj, vendar je število najhujsih de-

janj poraslo. Spomnimo se le treh ubojev: enega pri Šentjerneju, ko je mož ubil ženo, pa primera v Črnomlju, ko je uboj zakrivil mladoletnik, in dogodka na Vrhu pri Ljubnu, kjer je brat ubil brata. V porastu so bila tudi posilstva; na Dolenjskem so bili trije primeri, vendar vsi tudi raziskani, nepojasnjena pa sta ostala dva spolna napada na dekleta, mlajša od štiriinajst let. V okviru predlanskih števil so bila lani kazniva dejanja zoper javni red in mir, kjer je že zmeraj največ nasilniškega obnašanja, razveseljivo pa je, da se je v minulem letu krepko zmanjšalo število napadov na pobleščene osebe. Ali je vzrok večja izrjenost slednjih ali večji strah storilcev, ni znano.

»Če iščemo številke, ki nas bi morale zaskrbeti, potem je to zagotovo tudi mladoletniška kriminaliteta. Mladi so lani storili 201 kaznivo dejanje, kar je 17 odstotkov vseh raziskanih dejanj, to število pa je za celih 26 odstotkov nad predlanskim. Največ je seveda tatvin in vlomov, mlade pa najdemo tudi med storilci krvnih deliktov, celo najhujsih. Ob mladoletniški je v porastu tudi otroška kriminaliteta, in pravzaprav edina svetla točka v teh spoznanjih je ugotovitev, da primerov kakšnega masovnega vandalizma mladih nismo beležili,« skuša črno podobo narediti manj črno Zdravko Červ.

Ko govori o ostalih ugotovitvah minulega leta, Červ omenja požige, ki jih je bilo 11, predlani pa le 1. »Šest smo jih raziskali, o ostalih še zbiramo podatke. En skupni imenovalec za tri imamo: vsi so se zgodili na območju KS Drska-Šmihel in vsi so bili na gospodarskih poslopih. Za prijete storilca je treba še kaj več.« Preveč časa bi vzelo naštevaje in opisovanje ostalih lanskih dogodaj, naj omeni mo le še tri: nezgode pri delu, pri katerih je bilo zapisano 38 kaznivih dejanj in ki so med drugim zakrivilo otroško tragedijo v apneni jami v Črnomlju, potem 35 primerov ostalih nenadnih smrti, od podhladitev do posledic hudih boleznih, in samomore. O tem

nekaj več Zdravko Červ: »Lani je njihovo število skokovito padlo, od predlanskih 74 na vsa 19, manj je bilo tudi poskusov. Skoraj zagotovo gre le za naključje, ki lahko hitro spremeni obraz. Zato naj nekaj podatkov ne bo odveč. Med samomorilci je bilo lani kar 16 moških in le 3 ženske; zanimiva je njihova starostna struktura: 6 jih je bilo starih od 50 do 60 let, pet jih je imelo 30 do 40 let, trije od 40 do 50

Nemara se bolj kot vsi tukaj navedeni podatki zaskrbuje to, da se več kriminaliteta med Romi, mnogim je kriminal postal poklic. Obstaja ocena, da kar 50 odstotkov lani neraziskanih kaznivih dejanj odpade na romske delikte. Tej problematiki bomo posvetili obširnejši zapis v eni prihodnjih števil.

let, pa dva od 20 do 30 in nad 60 let, eden pa je bil mlajši od 20 let. Med tistimi, pri katerih je ostalo le pri poskusu samomora, je največ mladih; preko polovica jih še ni dopolnila 30. leta starosti.

B. BUDJA

Zdravko Červ: »Čeprav že dolgo nismo imeli toliko neraziskanih dejanj kot lani, je vendarle spodbudno to, da so rešeni domala vsi večji primeri.«

Da prikrije vlom, zažgal vikend

Enotna kazen 1 leto in 6 mesecev zopora za 23-letnega Jožeta Jožeta

NOVO MESTO — Lanskega 6. novembra je zagorelo v vikendu Milana Cvelbarja v Vinjem Vrhu. Ogenj je bil poguben, uničil je notranjost objekta, požar pa je poleg tega uničil tudi ostrešje. Mesto požara si je ogledala tudi posebna komisija, vendar očitno ni ugotovila nič posebnega. Vzrok nastanka ognja ni bil ugotovljen; po predvidevanjih požarnega inšpektorja bi za požar lahko bila kriva preobremenjeno električno omrežje ali dotrajana napeljava.

In nemara bi pri takšnih ugotovitvah tudi ostalo, ako Cvelbarjevi sorodniki med brskanjem po pogorišču ne bi ugotovili, da ni nikjer videti ožganih delov televizorja. To je postalo sumljivo tudi preiskovalcem in kmalu je vse bolj postajalo jasno, da je bil tisti večer v vikendu vlomilec. Ukradel je televizor Kecek panorama, da pa bi bil televizor sledove, je v dnevnici sobi podtaknil ogenj. Toda kdo je storilec? Dolgo so preiskovali tavali v temi, naposled jim je pomagalo tudi naključje. Ze proti koncu decembra je bilo, ko so se po vasi pojavile govornice, da 23-letni Jože Jožef prodaja televizor. Glasovi so prišli tudi na ušesa kriminalistov in ti so sklenili Jožeta obiskati. Ob prvem pogovoru je bil celo dovolj prepričljiv, uspešno mu je prepričali miličnike, da je televizor kupil v Samoboru, v dokaz tega je navedel tudi neko pričo. Ko pa so možje postavili njegovo zgodbo podrobneje preverili, so ugotovili, da imajo dovolj lukenj za konkretnije ukrepanje. 22. decembra lani ob 14. uri so Jožeta Jožeta priprili in za rešetkami je počakal na sojenje, ki je bilo pred dnevi.

Pokazalo se je, da je Jožef brez zaposlitve, nekaj časa je sicer delal, vendar nikjer ni vzdržal dalj časa. Denarja ni imel,

USPELO REŠITI LE ŽIVINO

ZBURE — Še en poguben požar se je pojavil prejšnji teden. 8. marca ob 16.30 je namreč zagorelo na gospodarskem poslopiju, velikosti 16 krat 12 metrov, last Marje Vidmar iz Zbur. Ogenj je uničil ostrešje, 15 ton sena, tono slame in 4 tone koruze. Domačim je s pomočjo sosedov uspelo iz poslopija rešiti 5 govedi in 2 konja. Z ognjem so ob pomoči prostovoljnih gasilcev iz Šmarjeških Toplic, Zbur, Orešja, Škocjana in Mihovice opravili člani novomeške poklicne enote. Povzročeno škodo so ocenili na 100 milijonov din. Tudi tokrat je kot vzrok požara potrebno zapisati neprevidno otroško igro z vžigalicami.

GORELO GOSPODARSKO POSLOPJE

MALI PODLOG — V sredo, 8. marca, je prišlo do požara na gospodarskem poslopiju Franca Bajca v Malem Podlogu. Ogenj je uničil ostrešje in 10 ton sena, požar pa so lokalizirali poklicni gasilci iz Krškega. Povzročeno škodo so ocenili na preč 5 milijonov din, vse pa kaže, da je ogenj zanetila neprevidna otroška igra z vžigalicami.

V brunarico po flobert

Pred sodnike sta morala Milan Šabić-Miša in Igor Stojko-Omo — Vlom predlanskega 13. aprila

NOVO MESTO — Pred sodnike novomeškega temeljnega sodišča je moral pred dnevi 26-letni Milan Šabić-Miša, poleg njega pa je na zatožni klopi sedel še 25-letni Igor Stojko-Omo, oba doma iz Šmihela. Obtožnica ju je bremenila vzloma, ki naj bi ga izvršila 13. aprila 1987.

Obpravna pred sodiščem je v celoti potrdila navedbe. Nedvoumno je bilo ugotovljeno, da sta se Šabić in Stojko tisto noč vračala z obiska pri Šabićevem tatu. Šta sta preko Brezove rebi proti Šmihelu in med potjo sklenila obiskati brunarico Franca Bombeka v Borštu pri Srednjem Lipovcu, za katero sta že dalj časa vedela. Z drogom, ki sta ga našla v priročno sklaščici, sta na silo odprla vrata brunarice, nato pa iz nje odnesla puško flobert s 40 naboji, zraven pa še kompleta izvijačev in viličastih ključev ter možki pulover in baterijo. Puško sta Šabić in Stojko kasneje prodajala, med drugim sta jo ponujala Borisu Hudorovcu, vendar je ni hotel vzeti.

Pred sodniki sta oba dejanje zanikala. Šabić je trdil, da je puško kupil, dokazi in priče pa so govorili drugače. Senat sodišča

STRELA UBILA TELICO

Med neurjem 26. februarja je strela udarila v hlev Stanka Lovšina iz Gašpinogova na Slemehin. Ubila je telico in poškodovala del poslopja, na srečo pa ni izbruhnil požar.

PRIJELI TATINSKI KVARTET

KRŠKO — Miličniki iz Krškega so 9. marca ob 19.30 prijeli četverico dolgorstnežev, ki so kradli po trgovinah na območju Brežic in Krškega. 27-letni Dejan Vogrinec, 22-letni Zvonko Ledič-Purič, 20-letni Marko Mihajlo in 26-letni Nermin Cerić, vsi doma iz Zagreba, naj bi se bili, po dosedanjih ugotovitvah preiskave, z avtomobilom pripeljali v Posavje in tam obiskali več trgovin. Ob prijetu so pri njih našli 3 moške jakne, 3 kilograme prave kave, 4 posode za kuhanje kave, 2 dežnika in posodo iz nerjaveče pločevine. Omenjeni predmeti so vredni okoli 2 milijona din, sumijo pa, da je omenjena četverica mladeničev kradla še druge. Skupaj s kazensko ovadbo so jih miličniki izročili preiskovalnemu sodniku novomeškega sodišča.

KJE SI, GOSPODAR?

Pomlad prihaja. Dober gospodar bo počistil svoj vrt, travnik. Se posebno lepo bo uredil tisti del vrta, ki je namenjen sprehodu, počivanju, kjer raste vrba in v njeni sencici stoji klopa. Na sprehodu iz Ločne v mestu se verjetno utrne vsakemu pešču misel: »Le kdo in kje je gospodar tega dela?« Namreč, obvodni pas od »Plave Lagune« pa do mesta je neprehoden. Trnje, ki zgoraj sili kar čez ograjo, na več mestih zdrdrujejo razni odpadki. Prav do Krke ležijo vsevpred trla drevesa, uboge vrbe se še bolj nagibajo nad vodo, saj se ogibajo teže in bodič z brega. Kmalu bo sonce dovolj močno in privabilo bo zopet kač na škarpo pod cesto. Pešci bomo tedaj pospešili korak, kaj pa, če se pridejo gret na zgornji del — pločnik? — Kje si, gospodar? Kako lepo bi se bilo sprehoditi ob Krki, med zelenjem v mestu. Kako lep pogled bi imel potnik, ko se mimo pelje v avtobusu, avtu. Zbudimo se že vendar, saj je tudi ta del del našega mesta.

PO DOLENJSKI DEZELI

V noči na 9. marec je nekdo na Cesti komandanta Staneta v Novem mestu vlomil v prodajalno Tobaka in nato še v mesnico KJ Krka. Če je za Tobakovo prodajalno razumljivo, da je iz nje vzel dve moški zapestni uri ter petdeset zavitkov cigaret mariboro, je manj razumljivo vilmolčev početje v mesnici. Vzel je namreč le 20.000 din gotovine in za 80 tisočakov vrednostnih bonov. S cenami mesa je vilmolce očitno skregan, kajti že z eno samo vrečko nekolikaj kvalitetnejše vsebine bi bil finančno precej na boljšem. Toda očitno je imel nepridiprav manj grešne namene: z denarjem in boni si bo meso raje pošteno kupil.

Le noč kasneje pa je bilo vilmoljevo v srednjo šolo tehnično-znanstvenih usmeritev, tudi SŠTZU imenovane, v Ulici Milke Šobar. Redovalnice in dnevniki so ostali nedotaknjeni, nad čimer dijaki niso bili ravno navdušeni, še manj pa njihovi predpostavljani, kajti iz šole je izginilo drugih dragocenosti za preko 13 milijonov din. Tako je fizikalni kabinet ostal brez merilne naprave Digimer 30, Iskrelinga laserja in več drugih predmetov, iz slavističnega in novinarskega kabineta pa sta izginila radiokasetofona in zvočnika. Dijaki se bodo vsaj za nekaj časa morali pri pouku zadovoljiti s pripomočki, kot so jih imeli njihovi očetej in babice.

OB GLASBENE UŽITKE

BREŽICE — V petek, 10. marca, med 6.30 in 12. uro je nekdo na parkirnem prostoru blizu stavbe brežiške občinske skupščine vlomil v osebni avto Jožeta Ajtina iz Krške vasi. Možakar je prijavil tatvino avtoradiokasetofona blaupunkt, vrednega okoli 4,8 milijona din. Njegovega novega lastnika še iščejo.

Upravnica zalotila tatu

Pojasnjene tatvine v kočevskem vrtcu — Storilec je 12-letni Romček J. H. — Znanec miličnikov

KOČEVJE — Že leto dni so se v vrtcu ob Cesti na stadion v Kočevju vrstile tatvine manjših vsot denarja in živil. Denar je izginjal predvsem zaposlenim, živila pa iz šrambe ali kuhinje vrtca. Nikjer ni bilo znakov o nasilnem odpiranju vrat, zato so se v kolektivu začeli sumiti med seboj.

Kljub jasno izraženim sumnjam pa tatvine niso prenehale. Kolektiv je sklenil odkriti tatu, zato je na pomoč poklical miličnike, ki so napravili zviti načrt. Tatu so nastavili denar, ki so ga potrosili s posebnim nevidnim prahom, ki bo jasno pokazal, kdo je tat. A glej ga, vrag! Izginil je denar s prahom vred. Kraja je bila tako temeljita in prebrisana, da za tatom spet ni bilo sledu! Miličniki so bili presenečeni, ženske v vrtcu pa zagrine, da je tatu le treba odkriti. Organizirale so kar posebno samozaščitno dežurno službo, in to celo

ob dela prostih dnevi. V nedeljo, 5. marca, se je izkazalo, da z ženskami ni dobro zobati češčen. Ob obhodu vrtca sta ob 17.30 ena članica kolektiva zalotila tatu, pravzaprav tatvica, in o odkritju obvestile miličnike.

Ko so miličniki prišli na kraj dogodka, so ugotovili, da je prijeli 12-letni Rom J. H. iz Podgorske ulice v Kočevju njihov stari znanec, saj so ga obravnavali že zaradi tatvine v osnovni šoli (očitno so mu vzgojno-varstvene in izobraževalne ustanove še posebno pri srcu in da je torej, kadeer, na katerega v kočevski občini še posebno računajo). Nadalje so odkrili, da si je na vozček za razvažanje hrane naložil olje, testenine, konzerve, kruh, jajca, kumarice in kavo, vse iz šrambe vrtca. Zoper mladoletnika bodo podali poročilo skrbstvenemu organu.

KRONIKA NESREČ

PREHITRO ZNEREGISTRIRANIM AVTOM — 36-letni Slavo Markovič iz Metlike se je 9. marca okoli 15. ure peljal z neregistriranim osebnim avtom Z-101 po cesti iz Lokvice proti Plešivici. Zaradi prehitre vožnje je v Plešivici prišlo stoekno zanašati, da je trčila v kreplo ob cesti. Avto je odbilo v občestni nasip, kjer se je prevrnil. Markovič se je v nezgodi hujje poškodoval in so ga z rešilcem prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Materialne škode je bilo za 800 tisočakov. JE VOZIL VINJEN? — Na lokalni cesti med Zasopom in Cerkljami je prišlo

7. marca ob 6.40 do hujše nesreče. 28-letna Martina Ivanjšek iz Zasapa se je peljala z osebnim avtom proti Cerkljam, ko ji je v Črešnjah v ovinku pripeljal nasproti po njeni strani domačin, 27-letni Anton Cugelj. Ivanjšekova je sicer zavirala in se umikala na desno, vendar ji trčenja ni uspelo preprečiti. V nezgodi se je hudo poškodovala, voznik Cugelj pa laže, oba so prepeljali na zdravljenje v brežiško bolnišnico. Sumijo, da je Cugelj vozil pod vplivom alkohola. Dodajmo še, da je bilo škode na zviti pločevini za okoli 9 milijonov din.

Prepuščeni naključjem

Delavska rekreacija vse preveč odvisna od slučajnosti — Malo organiziranih kolektivov

Čprav nekateri podatki celo govore, da je zanimanje občanov za športno rekreacijo v novomeški občini večje, kot leta poprej, je ta podatek vendarle potrebno jemati s precejšnjo rezervo. Če že zaradi drugega ne, vsaj zato, ker je preveč stvari v rekreaciji prepuščenih naključju. Vprašanje je namreč, kako bi potekale delavske športne igre, če ne bi bilo izdatne denarne pomoči nekaterih delovnih organizacij, da omenimo le šentjernejško Iskro, Novoles, Novotek in IMV, vprašanje je, kaj bi bilo z rekreacijo v krajevnih skupnostih, če ne bi imele nekaj zagnancev, ki morajo delati prav vse. Ko ti popustijo, tudi organizirane rekreacije ni več.

Podatki za lansko leto kažejo, da je na delavskih športnih igrah novomeške občine sodelovalo 40 delovnih organizacij, kar je vsekakor lepa številka, vprašanje pa je, koliko je to posledica organiziranega rekreacijskega življenja v kolektivih. Kolikor je znano, se s takšnim delom lahko pohvali

kaj malo delovnih organizacij, pri vrhu so brez dvoma Krka, IMV, Pionir, Novoles, v večini drugih je to bolj ali manj prepuščeno iznajdljivosti in zagnanosti tistih, ki si rekreacije žele. Največkrat za svojo rekreacijo, pri kateri pa — vsaj v okviru delavskih športnih iger — zastopajo tudi svoj kolektiv, posežejo v lastne žepce. Da seveda ne govorimo o tem, koliko lahko zdrava rekreacija pripomore k boljšemu fizičnemu in psihičnemu počutju delavca, s tem pa tudi k njegovi večji storilnosti.

Pravje, da novomeška ZTKO za letošnje leto predvideva razširitev programa delavskih športnih iger s tremi novimi športi (balinanje, tenis in badminton), še bolj prav pa bi bilo, ko bi se najprej pogovarjali o tem, koliko delovnih organizacij organizirano skrbi za rekreacijo svojih delavcev in kako stvari premakniti pri tistih, ki na to gledajo omalovažujoče.

B. B.

S pol moči do štirinajste zmage

Gladke zmage favoritov v II. zvezni odbojarski ligi — Novi Zagreb—Pionir 0:3 — Kočevke čaka ogorčen boj za obstanek — V soboto prva odločitev

Odbojarsko prvenstvo v obeh II. zveznih ligah se nadaljuje brez večjih pretresov. Favoriti zmagujejo, po prikazanih igrah sodeč, pa hranijo moči za odločilne spopade, ki so pred duri. Pionirjevi odbojkarji so v soboto s pol moči v gosteh s 3:0 premagali Novi Zagreb, z enakim rezultatom pa so v ženski ligi Kočevke ostale praznih rok proti vodilnemu Jedinstvu Elir.

16. kolo v moški ligi ni prineslo nikakršnih presenečenj. Poleg Novomeščanov sta gladki zmagi zabeležila tudi njihova nepsredna tekmeča v boju za prvi dve mesti, ki vodita v I. zvezno ligo, Salonit in Jedinstvo Interplet, medtem ko Ljubinjčani srečanja s Pakracem Papukom niso odigrali. Srečanje v Zagrebu med gostitelji

srečanju bo skoroda zanesljivo že izpadel iz boja za prvi dve mesti. To pa bo pomembno, da bodo po soboti v igri za vrh lestvice le še tri ekipe.

Podobno, kot je negotov boj v moški ligi za vrh, je v ženski na dnu lestvice. Za Kočevke bo poslej vsako srečanje odločilno, kajti trenutno so na predzadnjem mestu, ki pomeni slovo od II. zvezne lige. Kočevke sicer v soboto niso mogle računati na presenečenje v tekmi z vodilno ekipo, srečanje so izgubile v borih 40 minutah, pri tem pa osvojile vsega 18 točk. Precej več pa jih bo potrebno osvojiti v naslednjih tekmah, kajti Kočevke potrebujejo za obstanek v ligi še tri zmage. Priljubljenost za prvo imajo v soboto, ko jim v goste pride ekipa Poreča. Morebiten poraz bi za Kočevke verjetno že pomenil dokončno slovo od drugoligaške družbe, v katero so se včlanile šele lani.

V soboto pa se je nadaljevalo prvenstvo tudi v moški republiški ligi, kjer Kočevci igrajo s spremljivim uspehom. Tokrat so gostovali v Ljutomeru in klonili po dobri uri igre z 0:3. Le v prvem setu so se resneje upirali gostiteljem, v nadaljevanju pa precej popustili, prikazana igra Kočevcev pa je bila daleč od tiste, ki so je sposobni. Srečanje z Mislinjo doma je prilžnost za popravni izpit.

B. B.

Papež enajsti v času zmagovalca

Na dirki odstopilo 120 kolesarjev

NOVO MESTO — Šesterica najboljših novomeških kolesarjev, Papež, Smole, Glivar, Šebenik, Robič in Božič, se je minulo nedeljo, 12. marca, udeležila velike kolesarske dirke v Italiji za »Trofeo Caducci«. Na 142 kilometrov dolgi progi je nastopilo 216 kolesarjev iz Italije, Zahodne Nemčije in Jugoslavije.

Kako težka je bila proga, pove podatek, da je odstopilo kar 120 kolesarjev, med njimi tudi krkaž Janez Božič, ostali pa so se uvrstili takole: 11. je bil Sandi Papež, 15. Šebenik, oba sta na cilj privozila v času zmagovalca, medtem ko so bili Glivar, Smole in Robič v skupini kolesarjev med 20. in 40. mestom.

Konec minulega tedna pa se je iz dirke po Alžiriji vrnila jugoslovanska reprezentanca, za katero so vozili tekmovalci Krke, Idrije in Merxa. V skupnem seštevku je Bonča zasedel 4. mesto, Novomeščana Kruljac in Judež pa sta bila 18. oziroma 40. V seštevku ekip je zmagal Alžir pred ekipo CSSR in Jugoslavijo. Dodajmo še, da bodo Kruljac, Judež in Zalelet v nedeljo nastopili na veliki mednarodni dirki v Udinah.

USTANOVNI OBČNI ZBOR PD VIDEM

KRŠKO — Ob 50-letnici tovarne ustanavljajo ljubitelji gora in planinarjenja v tovarni celuloze in papirja Videm v Krškem svoje planinsko društvo, ki bo nosilo ime tovarne. Ustanovni občni zbor društva bo jutri, v petek, 17. marca, ob 17. uri v sejni sobi tozda Papirkonfekcija, nanj pa so vabljeni vsi, ki imajo radi gore in se želijo v njihovo družbo umakniti pred tegobami vsakdanjega življenja.

ŠOLSKI ŠPORT IN REKREACIJA

- Vsega dve ekipi sta se pred dnevi udeležili območnega košarkarskega prvenstva za starejše pionirke, selekcija Novega mesta je združeno ekipo osnovnih šol Semeča in Dragatša premagala kar z 62:6, najboljši strelki pa sta bili Kmetova in Berlanova.
- Drugače je bilo pri fantovskem malem nogometu, kjer se je občinskega prvenstva starejših pionirjev udeležilo 8 ekip. Rezultati: Vavta vas — Bršljan I 3:1, Katja Rupena — Žužemberk 1:2, Šmihel — Brusnice 0:2, Šmarjeta — Bršljan II 3:1, Vavta vas — Žužemberk 4:3, Brusnice — Šmarjeta 1:0, Žužemberk — Šmarjeta 1:0, Vavta vas — Brusnice 1:4. Vrstni red: 1. Brusnice, 2. Vavta vas, 3. Žužemberk, 4. Šmarjeta, 5. Šmihel itd.
- Na občinskem prvenstvu Novega mesta za mladince v košarki so nastopile štiri ekipe. Rezultati: DEŠŠ — SŠTNU 6:40, SŠPTNU — SŠGT 22:18, SŠGT — SŠTZU 17:36, DEŠŠ — SŠPTNU 6:23, DEŠŠ — SŠGT 15:26, SŠTZU — SŠPTNU 30:10. Vrstni red: 1. SŠTZU, 2. SŠPTNU, 3. SŠGT, 4. DEŠŠ.
- V Novem mestu je bilo pred dnevi območno prvenstvo srednjih šol v košarki za mladince. Sodelovalo je 5 ekip iz štirih občin Dolenjske in Zasavja. Rezultati: SŠTZU Novo mesto — CSŠ Edvard Kardelj Črnomelj 34:16, SŠPTNU Novo mesto — SŠ Brežice 36:8, SŠPTNU — SŠKEV Krško 32:26, SŠ — SŠKEV 15:22, CSŠ — SŠKEV 18:29, SŠPTNU — SŠTZU 57:62. Vrstni red: 1. SŠTZU, 2. SŠPTNU, 3. SŠKEV, 4. CSŠ, 5. SŠ. Najboljši igralce in strelce je bil Stanko Lučev iz SŠTZU.
- 7 ekip pionirk in 5 pionirjev je nastopilo na nedavnem občinskem prvenstvu Novega mesta v odbojki. Rezultati: Žužemberk II — Šmihel 0:2, Žužemberk I — Katja Rupena 2:0, Grm — Šmihel 0:2, Katja Rupena — Grm 2:1, Žužemberk I — Šmihel 2:1. Vrstni red: 1. Žužemberk I, 2. Šmihel, 3. Katja Rupena, 4. Grm, 5. Žužemberk II. Pionirke: Katja Rupena — Prevole 0:2, Šmihel I — Žužemberk II 0:2, Mirna Peč — Žužemberk I 0:2, Prevole — Šmihel 2:0, Žužemberk II — Žužemberk I 0:2, Šmihel II — Žužemberk 2:0, Prevole — Žužemberk I 2:0. Vrstni red: 1. Prevole, 2. Žužemberk I, 3. Šmihel II, 4. Žužemberk II, 5. Katja Rupena, 6. Mirna Peč, 7. Šmihel I.
- Na občinskem prvenstvu novomeških srednjih šol v odbojki so se gimnazijci uvrstili v finale z obema ekipama. Prva vrsta je bila boljša od druge z 2:0, medtem ko je v tekmi za 3. mesto DEŠŠ premagal SŠTZU z 2:0. Vrstni red: 1. SŠPTNU I, 2. SŠPTNU II, 3. DEŠŠ, 4. SŠTZU, 5. KŠS, 6. SŠGT.
- Kar 24 tekmovalcev in tekmovalki je nastopilo na občinskem prvenstvu srednjih šol v namiznem tenisu. Pri fantih je posamično zmagal Vitezić (SŠPTNU), pri dekletih pa Jegličeva (DEŠŠ). Njuni ekipi sta bili tudi najboljši vrsti tekmovalca, ki ga je pripravil novomeški namiznoteniški klub.

Ribniška planinska pot

Čprav uradno še ni bila odprta, ima že veliko obiskovalcev — Največ jih hodi k Sv. Ani

RIBNICA — Planinsko društvo Inles Ribnica, ki bo te dni praznovalo 10-letnico obstoja, je pred kratkim dobilo novo vodstvo, in sicer za predsednika Jožeta Andoljška, za tajnika pa Marka Česarka.

V pogovoru z novim predsednikom Andoljškom in dosedanjim, Ferdinandom Nosanom, smo zvedeli, da je bilo v preteklih dveh letih glavno delo planincev usmerjeno v urejanje in popravila ribniške planinske transverzale »Po poteh štirih brigad«, ki poteka po vsej občini in jo je

• Planinci pa imajo veliko dela, ker jim neznani uničujejo markacije, kazipote pa tudi klopi, krađeje posede za smeti in smeti raztresajo okoli, že dvakrat pa je zmanjkal tudi žig pri Sv. Ani.

možno prehoditi v treh dneh. Čprav ta pot uradno še ni odprta, jo je doslej prehodilo že okoli 150 planincev, med njimi 57 članov PD Železnica iz Zagreba, s katerim zelo lepo sodelujejo.

Od domačinov in izletnikov od drugod je najbolj obiskana izletniška točka Sv. Ana v Mali Gori. Samo v prvih dveh letošnjih mesecih je bilo na njej okoli 1.000 obiskovalcev, kar je približno toliko, kot jih je bilo v minulih letih vse leto. Ker je le uro hoda oddaljena od Ribnice, je primerna celo za izlete upokojevcev in otrok. Zato nameravajo planinci tu postaviti manjšo planinsko kočjo — brunarico, v kateri se bodo planinci ob vikendih lahko tudi odpočili in okrepčali.

V jubilejnim letu bodo planinci posvetili posebno pozornost pridobivanju novih, mladih članov. Ustanovili bodo mladinsko sekcijo in mentorji — planinci bodo še posebno tesno sodelovali z ribniško os-

POŽUNOVA IN PETRIN POSAVALCA ZMAGOVALCA

LESKOVEC — Na regijskem prvenstvu šolskih športnih društev v streljanju z zračno puško je pri pionirskih premočno zmagala Ksenija Požun (151 krogov), pred Majo Slemenšek (143) in Matejo Mešiček (139 krogov). Vse tri tekmovalke so zastopale barve SŠD OŠ Blanca. Pri pionirjih je bil boj za posavskega prvaka bolj izenačen, po pričakovanjih pa je zmagal Danilo Petrin s 178 krogi. Samo za krog je zaostal Petrinov sošolec Jani Hrovat, torej prav tako SŠD OŠ Savo Kladnik Ševnica, tretji pa je bil Dejan Županc (SŠD OŠ Milke Kerin Leskovec) s 173 krogi.

TREBANJCI GREDO NA MARATON

TREBNJE — Več članov smučarskega kluba Trimo iz Trebnjega se bo 19. marca udeležilo smučarskega tekaškega maratona jada na Pokljuki. Ker to zimo znega tako rekoč ni bilo, so se tekači pripravljali v glavnem »na suhem«, nekateri imajo tudi smučarske rolke in so trenirali na cestah. Ujeli so le nekaj dni treninga na snegu, in sicer na gorjanskih košenicah pri Miklavžu in na Krčih. Pred kratkim pa je njihov član dr. Bogomir Humar na jugoslovanskem prvenstvu zdravnikov na Rogli v teku na 10 km osvojil 2. mesto.

Rešilni točki za Novoles

Razburljivo srečanje v I. SKL med Novolesom in Postojno — Zmaga zagotovila obstanek v ligi

Če bi sodili zgolj po rezultatu 105:93 (64:44) v korist Novomeščanov, bi bil marsikdo prepričan o zanesljivi in gladki zmagi košarkarjev Novolesa nad Postojno v srečanju, ki je bilo za gostitelje biti ali ne biti. Morebiten poraz bi za novolesovce namreč po dolgih letih pomenil slovo od najboljših republiške lige.

Pričakovati je bilo, da bo odločilno zadnje kolo v športno dvorano pod Marofom privabilo več ljubiteljev košarke, tistim najzvestejšim — bilo jih je kakih 150 — časa gotovo ni bilo žal. Novomeški košarkarji so srečanje pričeli odločno in že po nekaj minutah vodili s 17:8. Postojnčani, ki so že pred tem srečanjem vedeli, da do naslova prvakov ne morejo več, kajti Slovan je že med tednom ugnal Ro-

gaško, niso pokazali tiste zagrizenosti in vztrajnosti, kar je gostiteljem seveda olajšalo delo. Z duhovito in domiselno igro so popolnoma nadigrali goste, Bajc, Lučev, Munih, Kramar in Radulović so prednost večali od minute do minute, po prvih dvajsetih minutah je ta znašala že 20 točk. In le malokdaj je po takšni igri in rezultatu še pričakoval preobrat v nadaljevanju. Vendar je le malo manjkalo, da ni prišlo do nje. Novolesovce v drugem polčasu ni bilo prepoznati. Igrali so nepovezano, v krčju, pri gostih se je razgiral Santelj in razlikava je pričela nenadoma kopneti. V desetih minutah so Novomeščani dosegli vsega 10 točk in nič čudnega, če je gostom sedem minut pred koncem uspelo izid celo izenačiti na 79:79. Na srečo se je v teh trenutkih razgiral Gavranovič, ki je vstopil v igro in z dvema trojkama Novomeščanom povrnil samozavest in seveda rezultatsko prednost. Zadnje minute so nato zvezo pretekle v popolni premoči gostiteljev. Ob koncu naj omenimo še tistega, ki je najzaslužnejši za uspeh v odločilnem srečanju: Stanka Lučeva, ki je dosegel 32 točk, vrh tega pa je ob Munihu in Bajcu tudi najboljši skakal, kar je bilo za uspeh proti precej višjim igralcem Postojne še kako pomembno. Novoles si je tako tudi za prihodnjo sezono zagotovil nastopanje med najboljšimi republiški ligi, prvenstvo je končal na 9. mestu.

B. B.

KOČEVSKA ŠPORTNA RAZGLEDNICA

- Konec meseca se bo pričel spomladanski del prvenstva v ljubljanski medobčinski nogometni ligi. Kočevci v tem tekmovalstvu resno računajo na vrh lestvice, kar bi jim omogočilo nastopanje v II. republiški ligi. Moštvo je dobro pripravljeno, optimizem pa je večji, ker sta ekipo okrepila Ribničana Nosan in Petkovski.
- Za razliko od prejšnjih let, ko se je boj za prvo mesto v občinski sindikalni šahovski ligi praviloma vodil med igralci Šebenika, Trgoprometa in Morca in ko je bil zmagovalec znan vsaj že nekaj kol pred koncem, je bilo prvenstvo tokrat veliko bolj izenačeno. Prvaka je odločilo šele zadnje kolo. Vrstni red je naslednji: 1. Snežnik (Cimer, Malnar, I. Mirn, S. Mirn) 20, 2. Trgopromet 19,5, 3. Morc 17,5 itd.
- V kočevski občinski strelski ligi nastopa 12 ekip. Strelci so doslej streljali štrikrat, po štirih krogih pa vodi ekipa Itasa, ki je tako kot drugouvrščena Tekstilana zbrala 8 točk. V ligi nastopa 50 strelcev.
- Košarkarji Kočevja so pred dnevi odigrali prijateljsko srečanje z ribniškimi Rikom in zmagali 70:58 (30:30). V prvem polčasu je bila igra izenačena, v nadaljevanju pa je prišla do veljave večja izkušnost Kočevcev. Pri slednjih je bil najboljši strelcec Simčič (18), pri Ribničanih pa Heglert (22).

M. G.-č.

TURNIR RAUHOVI

RAVNA GORA — Kar nekaj prireditelj je bilo v tem kraju posvečenih dnevu žena, med njimi tudi tradicionalni, že 8. šahovski turnir za ženske. Nastopilo je 24 šahistk, med katerimi je Alenka Rauh iz Starega trga zasedla 3. mesto, 10-letna Ingrid Mihelič pa je bila odlična 7.

SKUPŠČINA PLANINCEV

NOVO MESTO — V dvorani novomeškega sindikalnega doma je bila v torek popoldne redna letna skupščina planinskega društva Novo mesto. Po pregledu opravljene dela in zastavljenih načrtih je alpinist Tomaž Fitrovec govoril o odpravi na K2. Predavanje je popestril s prikazom diaprozitivov.

ZMAGA V ZADNJEM HIPU — Prav v zadnjem kolu prvenstva v I. SKL so košarkarji Novolesa dosegli nadvse pomembno zmago nad ekipo Postojne, ki je bila edini resni tekmeč Slovanu v boju za naslov prvaka. Novomeščani so v prvem delu sobotne tekme, od koder je tudi naš posnetek (Bajc med enim od uspešnih metov, akcija pa spremlja veteran Munih, ki je dokazal, da še zdalec ni za v staro šaro), prikazali odlično in hitro igro, v nadaljevanju pa precej popustili, vendar Postojnčanom preobrat ni uspel. (Foto: B. B.)

Startali tudi rokometni ligaši

Prvo spomladansko kolo v moški in ženski SRL minilo brez presenečenj — Dolenjski derbi Inles Riku — Visok poraz Kočevk

Zimskega premora v republiških rokometnih ligah je konec. V soboto je že bilo odigrano prvo kolo spomladanskega dela prvenstva, ki pa ni postreglo z nobeno posebnostjo. V moški ligi je bilo še najzanimiveje v Trbovljah, kjer so se Črnomalčani dobro upirali jesenskim prvakom, in v Ribnici, kjer je bil na sporedu dolenjski derbi med Inlesom in Krškim. V ženski konkurenci kakšnih razburljivějšíh srečanj ni bilo, med presenečenje lahko štejemo le gladek poraz Kočevk v Mariboru. Sicer pa pojdemo po vrsti.

Kot že rečeno, je bilo pri moških najzanimiveje v Trbovljah in Ribnici. Črnomalčani so proti jesenskim prvakom prikazali dobro igro in vodili ves prvi polčas, v 21. minuti kar z 10:7. Šele v nadaljevanju so favorizirani gostitelji strli odpor borbenih gostov, ki so s sobotno igro napovedali, da se ne bodo kar tako vdali v usodo in da bodo skušali narediti vse, da se rešijo dna lestvice in izpada iz lige. Veliko manj negotovosti je bilo v srečanju med Inlesom in Krškim. Gostitelji so bili prepričljivo boljši nasprotnik, za nameček pa so imeli v svojih vrstah še dva izredno razpoložena posameznika: vratarja Žagarja, ki je branil tudi nemogoče, in Mateta, ki je dosegel kar 11 zadetkov. Krčani so bili pri takšni ekipi brez moči, sicer pa svoje o razmerju moči na igrišču pove že sam rezultat. Za Ribničane je ob osvojenih točkah razveseljivo še en podatek: po daljšem času se je v ekipi nadvse uspešno vrnil Molar.

In kako je bilo v ženski ligi? Kot že rečeno, so razočarale Kočevke z gladikim porazom v Mariboru, čeprav jim ne mo-

OKROG 700 STRELCEV ZA ZLATO PUŠČICO — Toliko se jih je pomerilo v Posavju na tem najpomembnejšem tekmovalstvu in streljanju z zračno puško na društvenih in občinskih tekmovanjih. Gostiteljica zlate puščice Posavja je bila tokrat strelska družina Heraj Marok Ševnica; na tej regijski tekmi najboljših posavskega strelca so se najboljše odrezali tekmovalci SD SOP Leskovec, ki so osvojili najvišja mesta. Zmagal je 29-letni električar Branko Benčin (558 krogov), le za krog je zaostal Vlado Sabadoš, medtem ko je njun klubski tovariš Marjan Čepak nastreljal 555 krogov. Na sliki: republiški sodnik Ivan Novak je pripel na prvi Benčina (na desni) lovoriko, zatem pa se izročil predhodni pokal. (Foto: P. Perc)

remo očitati neborbenosti. Igralke Branika so vodile od prve do zadnje minute, tako da je njihova zmaga povsem zaslužena.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

II. ZVEZNA LIGA — zahod, moški, 16. KOLO: NOVI ZAGREB — PIONIR 0:3 (-7, -12, -7) Pionir: Jovič, Pešinović, Brulec, Kosmina, Povšič, Goleš, Travižan, Smrke, Berger, Prah, Petkovič, Černač.

LESTVICA: 1. Jedinstvo Interplet 28 (44:10), 2. Pionir 28 (43:11), 3. Salonit 26 itd.

Pari prihodnjega kola: Kamnik — Pionir, Reka — Jedinstvo Interplet, Salonit — Ljubinja itd.

II. ZVEZNA LIGA, zahod, ženske, 12. KOLO: JEDINSTVO ELIR — LIK KOČEVJE 3:0 (6, 6, 7) Lik Kočevje: Klun, Uran, Turk, Škufca, Ibrahimović, Hočevar, Drobnič.

LESTVICA: 1. Jedinstvo Elir 24... 8. Maglič 8, 9. LIK Kočevje 6, 10. Gradačac 4.

Pari prihodnjega kola: LIK Kočevje — Poreč, Bled — Gradačac, Maglič — Progres itd.

I. SOL, moški, 16. KOLO: AGROPLOD LJUTOMER — LIK KOČEVJE 3:0 (12, 9, 7) LIK Kočevje: Knavs, Levstik, Polovič, Miklič, Turk, Marinč, Vec, Hvala, Ahac, Drobnič.

LESTVICA: 1. Brezovica 30... 9. LIK Kočevje 12 itd.

Krško: Kuhar, Kekič 3, Šerbec 7, Šebal, Iskra 2, Bogovič 4, Žagar, Novak, Bernardič 1, Voglar 1, Božič, Brodnik.

STT RUDAR — ČRNOMELJ 23:21 (10:11) Črnomelj: Plur, Bohte, M. Papež 2, Goršek 1, Kuzma, Novak 3, J. Papež 9, Adlešček 3, Grabrijan, Čengija 3, Stariha, Kmetič.

LESTVICA: 1. STT Rudar 22... 4. Inles Riko 15, 9. Krško 10, 12. Črnomelj 4.

Pari prihodnjega kola: Krško — STT Rudar, Črnomelj — Fužinar, Šoštanj — Inles Riko itd.

SRL, ženske, 12. KOLO: POLANA — ISKRA 16:19 (8:11) Iskra: Žagar, Gorenc 2, Dolar 8, Kegljevič 1, Radovan 4, Pavlič, Martinič 1, Vide 3, Kos.

BRANIK — ITAS KOČEVJE 23:18 (13:9) Itas Kočevje: Filipovič Dragičević, Klarič 3, Guštin, Vuk 3, Krizman 1, S. Jerič 7, M. Jerič 3, Bejtovič 1.

ČFRKNO — IMV NOVO MESTO 14:24 (7:12) LESTVICA: 1. Mlinotest 22, 2. Iskra 20, 3. Branik 18, 4. Itas Kočevje 15, 7. IMV Novo mesto 11 itd.

Pari prihodnjega kola: Itas — Cerklona, IMV Novo mesto — Polana, Iskra-Olimpija itd.

košarka

SKL, moški, 22., zadnje KOLO: NOVOLES — POSTOJNA 105:93 (64:44) Novoles: Gavranovič 10, Cerkovnik 3, Kramar 11, Bajc 25, Radulović 6, Andoljšek 2, Lučev 32, Munih 16.

KONČNA LESTVICA: 1. Mineral Slovan 41... 9. Novoles 28.

TELEVIZIJSKI SPORED

TELEVIZIJA SI PRIDRŽUJE VSE PRAVICE DO MOREBITNIH SPREMEMB PROGRAMA

PETEK, 17. III.

9.45 — 12.55 in 16.05 — 0.15 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
TV MOZAIK:
10.10 TEDNIK
11.00 SLOVENC V ZAMEJSTVU
11.30 ŠTUDENTSKA BALADA, 1. del
češkoslovaške nadaljevanke
12.45 VIDEO STRANI
16.20 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.15 VIDEO STRANI
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
ZVERINICE IZ REZIJE, 1. del
18.35 SAFARI, 4. del nadaljevanke
19.05 RISANKA
19.12 TV OKNO
19.17 NAŠE AKCIJE
19.30 DNEVNIK 2
20.05 PODVODNA ODKRITJA, 1. del
angleške dokumentarne serije

SOBOTA, 18. III.

7.45 — 14.40 in 15.45 — 0.45 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
OTROŠKA MATINEJA:
8.10 RADOVEDNI TAČEK
8.25 LONČEK, KUHAJ
8.30 ZIMSKA ROMANCA
9.00 PERISKOP: SMEH
10.00 OZVEZDJE BELE MURVE
10.30 HARRACHOV: SVETOVNI POKAL V SMUČARSKIH POLETIH
14.30 VIDEO STRANI
16.00 VIDEO STRANI
16.10 KRONIKA SREČANJ GLEDALIŠČ ALPE JADRAN
16.30 DNEVNIK 1
16.45 PIKO DINOZAVER
17.00 TRAJNA IČICA, nemški mladinski

NEDELJA, 19. III.

8.00 — 23.25 TELETEKST
8.15 VIDEO STRANI
8.25 OTROŠKA MATINEJA
ŽIV ŽAV
SAFARI, 4. del nadaljevanke
9.45 KRI IN ORHIDEJE, 2. del nadaljevanke
10.30 SVETOVNO PRVENSTVO V SMUČARSKIH POLETIH
14.30 DOMAČI ANSAMBLI: ANSAMBEL TONETA KMETCA
14.55 PREHOD, francoski film
16.30 DNEVNIK 1
16.45 ZAMEJCI V CANKARJEVEM DOMU, posnetek
18.15 VČEVR V OPERI

PONEDELJEK, 20. III.

9.45 — 15.20 in 16.05 — 24.15 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
MOZAIK:
10.10 UTRIP
10.25 ZRCALO TEDNA
10.40 TV MERNIK
10.55 DA NE BI BOLELO
11.25 OČI KRITIKE
11.55 BOTER II, ponovitev ameriškega filma
15.10 VIDEO STRANI
16.20 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.00 PODARIM DOBIM, ponovitev

TOREK, 21. III.

9.45 — 11.20 in 16.05 — 22.55 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK — ŠOLSKA TV
11.10 VIDEO STRANI
16.20 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
17.55 VIDEO STRANI
18.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
LONČEK, KUHAJ
PO DODOJEVIH SLEDEH

SREDA, 22. III.

9.45 — 12.20 in 16.00 — 23.30 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK
DOKUMENTAREC MESECA
JURIŠ NA NEBO
OSMI DAN
SVET NA ZASLONU
12.10 VIDEO STRANI
16.15 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.05 VIDEO STRANI
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
JOŽEK IMA MIŠKO
SREČNI PRINC
NENAVADNA TRGOVINA
19.05 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI

ČETRTEK, 23. III.

9.45 — 11.40 in 16.00 — 00.10 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 MOZAIK — ŠOLSKA TV

Je dviganje potopljenih zakladov ohranjanje dediščine za prihodnost ali ropanje? V prvi oddaji dokumentarne serije razmišljajo avtorji o etiki iskanja potopljenih zakladov ter o pogosto zabrisani meji med pustolovskim iskanjem zakladov in podvodno arheologijo.

21.00 DETEKTIVA IZ MIAMIJA, 11. del nanizanke
21.50 DNEVNIK 3
22.00 CIKLUS FILMOV JOHNA HUSTONA
MOŽ, KI JE HOTEL BITI KRALJ, ameriški film

Nekdanja podčastnika v angleški vojski, ki sta ostala v Indiji tudi potem, ko ju vojska ni več potrebovala, bedno života. Naredita drzen načrt, da bi se v Indijo odpravila proti severu, v Kafiristan, kjer bi zavladala nad tamkajšnjimi plemeni in tako obogatela. Rudyard Kipling, katerega zaupata ta načrt, ju skuša odvrtiti od poti v nevarne predele, kamor po Aleksandru Velikem ni stopil noben Evropejec, vendar sta pustolovca neomajna. S pomočjo tehnoloških dosežkov svoje civilizacije res prevzameta preprosta plemena, izkoristita njihovo vero, da je eden od njih sin Aleksandra Velikega, pomagajo ji-

DRUGI PROGRAM

18.25 ZDAJ PA PO SLOVENSKO
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 KRI IN ORHIDEJE, 2. del nadaljevanke
21.15 KRIZ KRAŽ
22.45 DNEVNIK 3
22.55 VSE ZA IVY, ameriški film
0.35 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

12.55 Kako biti skupaj — 13.25 Predstava za otroke — 14.25 SP v umetnostnem drsanju — 17.30 Košarka Partizan: Cibona — 19.00 DP v plavanju — 19.30

DRUGI PROGRAM

18.45 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 KOŠARKA — FINALE JUG. POKALA
21.30 PODARIM DOBIM
21.45 ZDRAVO
23.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

10.00 Danes za jutri — 13.00 Kmetijska oddaja — 14.00 Športno popoldne — 19.00 Da ne bi bolelo: Posvetovalnica za starše — 19.30 Dnevnik — 20.05 Cous-teaujevo ponovno odkrivanje sveta (5. del

DRUGI PROGRAM

žrebanja
18.15 VIDEO STRANI
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
RADOVEDNI TAČEK
SOZVEZDJE BELE MURVE
19.05 RISANKA
19.20 DNEVNIK 2
20.05 Ž. ŽILNIK: STARA MAŠINA, TV film

Igor, stari roker, se po težavah, ki jih doživlja v službi in v zasebnem življenju, odloči za dopust. Na starem motorju se s sinovo prijateljico Ladejo odpeljeta proti Grčiji, a pot ju zanes v Veliko Kladašo, kjer izvesta za velike demonstracije v Novem Sadu in se odpravita tja. Po mitingih

DRUGI PROGRAM

19.05 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 KRVAVO RDEČE VRTNICE, 2. del nadaljevanke
21.00 DINAR
22.00 ROPOT
22.45 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 18.00 Beograjski TV program — 19.00 Naša pesem — 19.30 Dnevnik — 20.00 Gala koncert — 21.00 Žrebanje lota — 21.05 Don Car-

DRUGI PROGRAM

19.30 DNEVNIK 2
20.05 FILM TEDNA: SOBA Z RAZGLEDOM, angleški film

Potovanje v Firence, kamor jo spremlja starejša sorodnica, pomeni za Lucy srečanje z drugačnim, bolj sproščenim načinom življenja. Ta drugačni svet Lucy omamlja. V penzionu spozna angleškega mladeniča Georga in v tem drugačnem, bolj sproščenem okolju, se med njima vnamejo čustva, ki pa nasprotujejo tako angleški morali kot stanovski pripadnosti. Da bi varovala zavarovala pred najhujšim, jo sorodnica hitro odpelje nazaj v Anglijo. Tam vse kaže, da se bo odločila za poroko z ugledežem. Toda v njihov kraj prideta po naključju Georg in njegov oče. Spomni na Firence oživijo...
22.10 DNEVNIK 3
22.20 SVET POROČA
23.20 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

11.30 VIDEO STRANI
16.15 VIDEO STRANI
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.15 VIDEO STRANI
18.20 SPORED ZA OTROKE IN

ma tudi naključja. Skratka, njun drzen načrt se uresničuje, onadva pa sta čedalje bolj prepričana o lastni večvednosti.
0.05 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 19.00 Videomeh (ponovitev) — 19.30 Dnevnik — 20.05 Iz koncertnih dvoran — 22.00 Skupščinska kronika — 22.20 En avtor, en film, I. Pediček: Play off — 22.30 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Zabavnoglasbena oddaja za otroke — 9.00 TV v šoli — 12.30 Poročila — 12.40 Prezli ste, pogledajte — 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Oddaja za otroke — 18.05 Številke in črke — 18.25 Narodna glasba — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Detektiva iz Miamijsa — 20.55 Zabavnoglasbena oddaja — 21.40 Dnevnik 3 — 22.00 V petek po deseti (oddaja iz kulture) — 23.00 Nočni program (Dinastija; Jaz, Klavdij) — 0.00 Poročila

DRUGI PROGRAM

Dnevnik — 20.00 Zamejci v Cankarjevem domu — 21.30 Košarka Olimpija: Jugoplastika — 23.00 Mozaiki in freske rimskega cesarstva — 23.30 Športna sobota — 23.50 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.45 Poročila — 8.50 TV koledar — 9.00 Izobraževalni program — 10.30 Prezli ste, pogledajte — 14.30 Mladi Sherlock Holmes (2. del mladinskega filma) — 16.00 Kritična točka — 16.45 Dnevnik 1 — 17.00 Narodna glasba — 17.30 Gruntovčani — 18.30 Švenk (dok. oddaja) — 19.30 Dnevnik 2 — 20.15 V vročini noči (ameriški film) — 22.05 Dnevnik 3 — 22.25 Nočni program (Dinastija; Guinnessovi rekordi; Sledge Hammer) — 0.25 Poročila

DRUGI PROGRAM

dok. serije) — 20.50 Dokumentarec meseca: Juriš na nebo — 20.50 Poročila — 21.05 Poezija — 21.35 Športne reportaže — 22.05 Športni pregled

TV ZAGREB

9.20 Poročila — 9.30 Otroška matineja — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Po brezkončnosti sveta — 12.30 Družinski magazin — 13.00 Hišica v preriji — 14.00 Nedeljsko popoldne — 16.30 Potopis — 17.05 Igrani film — 18.45 Risana serija — 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik — 20.00 TV nadaljevanke — 21.00 Igrani film — 22.30 Dnevnik — 22.50 Nočni program — 0.50 Poročila

DRUGI PROGRAM

in po ljubzenski aferi s Slovakinjjo se Igor vrne, bogatejši za nove izkušnje in spoznanja. Na potovanju ju kot senca spremlja znani neznanec. Dogodivščin željan evanturist ali policijski agent?
21.35 OSMI DAN
22.15 DNEVNIK 3
22.30 ISTRSKA SVATBA, opera
00.05 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 17.45 Po brezkončnosti sveta: Afrika — 18.15 Svet športa — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 M. Jesih: Nasmehi (TV drama) — 21.00 Resna glasba — 21.45 Dnevnik 3 — 22.10 Nočni program — 0.10 Poročila

DRUGI PROGRAM

los (opera)
TV ZAGREB
8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Mali svet — 9.00 TV v šoli — 12.30 Poročila — 12.45 Prezli ste, pogledajte — 15.10 Poročila — 15.15 Nočni program (ponovitev) — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Mali svet — 18.05 Številke in črke — 18.25 Znanost — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Žrebanje lota — 20.05 TV film — 21.45 Dnevnik 3 — 22.05 Kontaktni magazin — 23.35 Poročila

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 18.30 Program studia Maribor — 19.00 Haložan (dok. oddaja) — 19.30 Dnevnik — 20.05 Večer kraljevega baleta — 22.30 Izbor iz jugoslovanskih programov ali satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30 Super babica — 9.00 TV v šoli — 12.30 Poročila — 12.45 Prezli ste, pogledajte — 17.15 Dnevnik 1 — 17.35 Super babica — 18.05 Številke in črke — 18.25 Dokumentarni program — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Filmski večer — 22.35 Dnevnik 3 — 22.55 Nočni program — 0.55 Poročila

DRUGI PROGRAM

MLADE
VPRASANJA IZ TV KLOBUKA
19.05 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK
20.05 TEDNIK

21.00 ŠTUDENTSKA BALADA, 2. del nadaljevanke
22.20 DNEVNIK 3
22.30 DELO ZA NEDOLOČEN ČAS, jugosl. film
24.00 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 18.00 Beo-

ČETRTEK:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Strizemo zastoj, danes, jutri, 12.00 Predstavitel Dolenjskega lista, 12.30 Novice, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Vse manj je dobrih gostin, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

PETEK:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Želeži ste, poslušajte, 12.30 Novice, 13.30 Športna oddaja, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Minute s klasiko, 17.00 Tema, 17.30 Želeži ste, poslušajte! 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

SOBOTA:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Izbor pesmi tedna, 10.30 Novice, 10.45 Na sončni in

grajski TV program — 19.00 Čas, ki živi — 19.30 Košarka Maccabi: Jugoplastika — 21.00 Plesni nočno — 21.10 Oči kritike — 21.40 Svetovni dan meteorologije — 22.00 Izbor iz programov JRT ali satelitski programi

TV ZAGREB

8.15 Poročila — 8.20 TV koledar — 8.30

senčni strani Gorjancev, 11.00 Lestvica novosti, 12.30 Pionirska oddaja, 13.30 Čestitke in želje naših poslušalcev, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, 17.00 Strizemo zastoj, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

NEDELJA:

8.00 Začetek programa, 8.15 Pesem tedna, 8.30 Kmetijska oddaja, 9.30 Kronika, obvestila, 11.00 Mali oglasi, 12.30 Čestitke in želje naših poslušalcev

PONEDELJEK:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Strizemo zastoj — ponovitev oddaje, 12.30 Novice, 13.30 Športna oddaja, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Lestvica narodno-zabavne glasbe, 17.10 Tema, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

TOREK:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 12.30 Novice, 13.30 Pogovarjamo se z... 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Minute s klasiko, 17.00 Tema, 17.30 Želeži ste, poslušajte! 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

SREDA:

8.00 Marketing program Studia D, 10.00 Redni program Studia D, Pesem tedna, 10.30 Novice, 11.00 Prispevki iz gospodarstva, 12.30 Novice, 13.30 Glasbena ura, 14.30 Novice, 15.15 Pesem tedna, 16.30 Novice, Čestitke in želje naših poslušalcev, 17.00 Strokovnjak v studiju, 18.00 Kronika, 18.30 Biba, TV spored danes.

SPET IGRA ZA OTROKE

Po nedavnem uspešnem gostovanju ljubljanskega lutkovnega gledališča, ko so mladi gledalci do zadnjega kottička napolnili dvorano, bo v Domu kulture gostovalo Prešernovo gledališče iz Kranja. V torek, 21. marca, se bo predstavilo z igrjo Cesarčina in pastir, ki jo je po Andersenovi pravljici dramaturg Nicholas Stuart Gray. Z igrjo, ki je namenjena mlajšim šolarjem, se bodo Kranjčani predstavili učencem nekaterih osnovnih šol že dopoldne, ob 16. uri pa bo predstava namenjena vsem otrokom. Vstopnice za predstavno so že na voljo v sprejemni pisarni Doma kulture v Novem mestu.

D. B.

NOVA KNJIGA ALEKSANDRA VIDEČNIKA

Izpod peresa Aleksandra Videčnika je izšla knjiga Denarništvo v Celju: od banke do hranilnice. Toussaint Hočevar meni v svojem članku o Zgodovini denarstva in bančništva na Slovenskem, da so regulativne hranilnice, kreditne zadruge in zveze stebor prajajočega se slovenskega gospodarstva. Vsebinska težišča je tudi vodilo pričujočega dela, ki naj bi orisalo razmere, v katerih so se porajale naše hranilnice, in vsaj skromno predstavilo pobudnike naših narodnih denarnih zavodov v Celju. Ljubljanska banka-Splošna banka Celje je priložila potrebi po zapisu, ki naj ponazoriti pomen in vlogo prvih slovenskih hranilnic in posojilnic v Celju. Poudarek je seveda na Celjski mestni hranilnici, ki obstaja dolgo vrsto let vse do danes. Namen pa je hkrati vsaj okvirno prikazati denarstvo v Celju od druge svetovne vojne vse do danes.

Knjigo, ki jo je založila Ljubljanska banka, Splošna banka Celje, je zaradi obilice podatkov in Videčnikovega nazornega pisanja in pestrosti vredno prijeti v roke.

ORAČ RAZSTAVLJA V VODNIKOVI DOMAČIJI

LJUBLJANA — V rojstni hiši pesnika Valentina Vodnika v Šiški, v tako imenovani Vodnikovi domačiji, preurejeni v likovno razstavišče, razstavlja svoja dela novomeški slikar Janko Orač. Na razstavi, ki so jo odprli 7. marca in bo na ogled do vključno torka, 21. marca, so znane in manj znane Oračeve slike,

Radio Sevnica

ČETRTEK, 16. marca
17.00 — Uvod in napoved sporeda
17.15 — Aktualno
17.50 — Izobraževalna oddaja
18.10 — Vse v enem košu
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Vključitev v skupni program radijskih postaj Slovenije

SOBOTA, 18. marca
17.00 — Uvod in napoved sporeda
17.05 — Mladi o sebi za vas
18.00 — Glasbena uganka
18.20 — Reportaža
19.00 — Vključitev v skupni program radijskih postaj Slovenije

NEDELJA, 19. marca
10.30 — Uvod in napoved sporeda
10.50 — Kmetijska panorama
11.00 — Kulturna oddaja
11.10 — Naš gost
11.30 — Vesti za drobno gospodarstvo
12.00 — Aktualno
Minute za prometno varnost
12.15 — Oddaja za vsakogar nekaj
13.00 — Nedeljski poročevalci
13.30 — Čestitke in pozdravi naših poslušalcev

SREDA, 22. marca
17.00 — Uvod in napoved sporeda
17.05 — Informativna kronika
17.20 — Tematska sredi
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Vključitev v skupni program radijskih postaj Slovenije

»MI MLADI« O STARIH IN MLADIH

TREBNJE — Tukajšnja občinska konferenca ZSMS je ponudila javnosti svoje glasilo »Mi mladi«, ki lahko služi za jasen namig, da je težko ločiti posebne probleme generacije, stare nekaj pod in malo nad dvajset, in probleme, za katere se je uveljavila oznaka »družbeni problemi«. »Mi mladi« se sprašuje, kam plove trebanjska občina, pojasnjuje podrobnosti o deviznih računih družtev, ocenjuje gospodarstvo iz drugega zornega kota, ugotavlja, da ja na Balkanu skoraj vse po starem in naniza »vse, kar moraš vedeti v življenju«. Glasilo piše tudi o trebanjski okrogli mizi o izobraževanju in zaposlovanju in med drugim pojasnjuje, za kaj gre v majskelem teku mladosti od Sentilovrenca do Trebnjega.

KUD PREČNA GOSTUJE DREVI V NOVEM MESTU

NOVO MESTO — Gledališka skupina KUD Prečna bo drevi, v četrtek, 16. marca, nastopila v tukajšnjem Domu JLA z Afero mandragol, eno novjših komedij Miloša Mikelnja. Predstava se bo začela ob 19. uri. Prečnanci pričakujejo podoben uspeh, kakršnega so doživeli na lanskem in drugih prejšnjih gostovanjih, ko jih je pričakala polna dvorana obiskovalcev. S to Mikelnjevo komedijo že nekaj časa gostujejo na dolenskih in posavskih odrih.

ZANIMIVA LIKOVNICA V SDK

NOVO MESTO — V razstavišču novomeške SDK (v Kandiji) so od 8. marca, dneva žena, na ogled likovna dela Milice Savič, v Zagrebu udomljene Skopjanke, sicer znanstvene sodelavke (hidrobiologinje) Hidrometeorološkega zavoda SR Hrvaške. Razstavljeni so akvareli, ki so jim podlaga kombinirane risbe s tušem, in skulpture iz stekla. Savičeva si likovnega znanja ni pridobila in izpopolnjevala na akademijah, temveč je na tem področju samoučinja, vendar na moč vedoželjna.

PESEM NAMESTO CVETJA — Z gromkim aplavzom so poslušalci nagradili opernega solista Venčeslava Zadravca, ki je ob spremljavi Silvestra Mihelčiča v »Šopku Belokranjcam« zapel nekaj pesmi.

Belokranjcam iz vsega srca

Navdušeno pozdravili prireditve »Šopek Belokranjcam«

ČRNOMELJ — Pred leti je naključno poznanstvo dveh članov pevskih zborov Belta iz Črnomlja in »Dr. Bogdan Derč« z Univerzitetne pediatrične klinike v Ljubljani povzročilo, da so se začele tkati vezi med zboroma. Pred osmimi leti so prvič nastopili skupaj, njihovo medzborovsko sodelovanje pa se je razširilo tudi na druge kulturne javnosti. Tako so Belokranjci lani pripravili na Kliničnem centru likovni razstavi, prikazali belokranjsko folkloro in še marsikaj. V letošnjem letu pa je bil kot gostitelj zopet na vrsti Črnomelj. V »Šopku Belokranjcam« tej tradicionalni prireditvi, ki jo konferenca sindikata Belta in črnomaljska kulturna skupnost pripravljata vsako drugo leto, so se tokrat poleg že omenjenih zborov predstavili še plesalci folklorne skupine KUD Dr. Lojz Krajger iz Univerzitetnega kliničnega centra, operni solist Večer kraljevega baleta — 22.30 Izbor iz jugoslovanskih programov ali satelitski programi

M. B. J.

— Boš en košček?

DAN S KULTURNIKI — 8. februarja smo imeli kulturni dan. Učenci smo se seznanili z gosti, sodobnimi dolenskim besednimi ustvarjalci. Naši gostje so bili Marjeta Dajčman, Ivan Zoran, Franci Šali, Slavko Dokl, Toni Gašperič in France Režun. Z njimi smo preživeli lep dan. (Besedilo: člani novinarskega informativnega krožka, foto: Jaka Šmid, fotokrožek OŠ Baza 20, Dolenjske Toplice)

VESELO OB DNEVU ŽENA — V črnomaljski gostilni Pri suhem mostu so ob dnevu žena pripravili prvi zabavni večer, na katerem so se predstavili ansambel Tonija Verderberja, pevka Majda Arh in Mojca Blažej z ljubljanske televizije. Gostilničar obljublja, da bo vsak mesec pripravil v gostilni podoben zabavni večer z znanimi imeni, ki pa bodo do zadnjega trenutka presenečenje.

OKROG 500 IZDELKOV DOMAČE OBRTI — Na 2. razstavi domače obrti v Trebnju, ki jo umeščajo v okvir razvojnega projekta Trebnje — FAO, si je po besedah Toneta Zaletela, pospeševalca KZ Trebnje za Suho krajino, od 8. marca do konca prejšnjega tedna ogledalo približno 1500 obiskovalcev. Že ob otvoritvi razstave, ki jo je strokovno uredil dr. Janez Bogataj, si je izdelke 37 razstavljalcev, razvrščenih v 4 kategorije glede na stopnjo kakovosti, od vrhunskosti (na posnetku) pa do kiča, ter kulinarne dobrote aktiva kmečkih žena Trebnja z zanimanjem ogledalo kakih 250 obiskovalcev. (Foto: P. Perc)

VEZALE SO KRAVETE MUČENIKOM — Velika zabavna prireditev, ko so jo v petek, 10. marca, na dan mučenikov pripravili na Otočcu, sicer ni do zadnjega kotička napolnila restavracije, vendar je bila taka, da je lahko žal mnogim, ki so ta večer ostali doma. Ton so večeru dajale zabavne igre, ki jih je vodil Franci Potočnik iz Ljubljane. Še bolj mikavne pa so bile nagrade, saj si s pihanjem balončka že prisluzil vikend paket na Sv. Štefanu. Mnoge obiskovalce je pritegnila tudi modna revija dolenskih manekenk Reklam Studia, ki so pokazale kolekcijo Laboda za letošnji jesen in izdelke Butika Napolen iz Krškega. Za ples je igral ansambel Cof, pokrovitelji večera pa so bili: Ljubljanski dnevnik, Kompas Jugoslavija, Studio D, hotel Grad Otočec in Dolenjski list. (Foto: J. Pavlin)

NOVA STANOVANJA V METLIKI — Novomeški Pionir gradi v Kidričevem naselju v Metliki nov stanovanjski blok. Pravzaprav gre za gradnjo prve faze bloka in v tej polovici bo 22 stanovanj. Stanovanjska skupnost je kupila 12 solidarnostnih stanovanj, nekaj so jih kupile delovne organizacije, štiri stanovanja pa so še naprodaj. Blok so začeli graditi lani poleti, zgrajen pa naj bi bil novembra, pred letošnjim občinskim praznikom. (Foto: A. B.)

Šport

DVOJNI USPEH KOVAČIČA

SEVNICA, IZOLA — Na letošnjem občinskem prvenstvu za zlato puščico je Stane Kovačič (SD Boštanj) dosegel najboljši rezultat v zgodovini teh tekmovanj ne le v sevniški občini, ampak tudi v Posavju. V minulih 35 letih, kolikor potekajo tekme za zlato puščico, je namreč le Kovačiču uspelo, da je zadel s serijsko zračno puško 566 krogov od 600 možnih. Kovačič pa se je izkazal tudi na republiškem prvenstvu v Izoli, kjer je s 375 krogi (od 400 možnih) zasedel 7. mesto in se uvrstil na državno prvenstvo, ki bo 2. aprila v Sarajevu. Mimogrede, Kovačičev rezultat je za 4 kroge slabši od državnega rekorda.

KOŠARKARSKI TURNIR

MIRNA PEČ — Prejšnjo nedeljo je bil v novo zgrajeni telovadnici mirnopoške osnovne šole košarkarski turnir, ki je hkrati pomenil tudi krst novo ustanovljene ekipe novomeških trgovcev, imenovane »N. M. Lakers«. Poleg trgovcev, ki so bili organizatorji turnirja — ta je potekal pod pokroviteljstvom Graverstva Staniša — so sodelovale še vrste Centra, Mirne Peči in mladincev Novolesa.

KOŠARKARSKA LIGA

ARTIČE — Že dvanajsto leto po vrsti se v vasi nad Brežicami ob zimskih petkovih večerih zbirajo ljubitelji košarke. Košarkaško ligo, ki ima pretežno rekreacijski pomen, organizira domače telovadno društvo Partizan. Letos jo vodi Primož Mlakar. Sodeluje deset ekip iz domače in sosednjih krajevnih skupnosti: Donat Mg, Djuro Salaj, TVD Partizan, Zdole, Trebež, Generacija, Heartbreakersi, Sentlehart, Arnovo selo in Old boysi. Igrajo po sistemu »play off« dvakrat po 15 minut, zaradi manjšega igrišča pa na vsaki strani tekmujejo le po štiri igralci. Tekme potekajo že od srede januarja. Zmagovalna ekipa bo znana konec marca. B. D.

NAMIZNI TENIS IN STRELJANJE

STARI TRG — Na marčevskem tekmovanju v namiznem tenisu je slavil Kure, ki tako vodi po treh tekmah z 18 točkami pred Kobetom 15 in Lindičem 12. V streljanju pa je bil najboljši U. Kobe, ki je po treh tekmah prav tako na čelu s 17 točkami, medtem ko jih imata Špehar in Podgornik po 14. -ob

RIKO OMOGOČIL PLAVANJE

RIBNICA — 14. marca so v Ribnici spet za 2 meseca odprli pokriti plavalni bazen. Obratoval bo vsak dan razen ponedeljka, in sicer od 8. do 13. ure za šolarje, od 13. do 17. ure za organizirane skupine podjetij, šol, društev itd. — tudi iz drugih občin — in od 17. do 21. ure za rekreativno plavanje. Odprte je omogočilo podjetje Riko, ki je prispevalo za obratovanje bazena kurilno olje. Lani se je v dveh mesecih naučilo plavati okoli 200 učencev tretjih razredov iz vse ribniške občine, letos pa računajo, da se jih bo spet približno toliko. Vstopnina za odrasle je 5.000 din, za otroke pa 2.000 din. Ostale informacije dobite po telefonu 861-126.

Novoles

A. DS TOZD PROIZVODNJA IN PREDELAVA POLIMEROV, TREBNJE, n.sol.o. Trebnje

razpisuje dela in naloge

DIREKTORJA TOZD

Kandidati morajo poleg iz 484. čl. ZZZ izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visoko strokovno izobrazbo tehniške ali ekonomske smeri oziroma z delom pridobljene delovne zmožnosti za opravljanje teh del in nalog
- da imajo 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju odgovornejših del in nalog
- da aktivno obvladajo en svetovni jezik
- da imajo organizacijske in vodstvene sposobnosti
- da predložijo program dela za mandatno obdobje
- da ustrezajo pogojem DD o izvajanju kadrovske politike v občini Trebnje

Vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev morajo kandidati oddati najpozneje v 15 dneh od objave na naslov: NOVOLES, lesni kombinat, kadrovska socialna služba Straža, 68351 Straža, s pripisom: za razpisno komisijo TOZD PROIZVODNJA IN PREDELAVA POLIMEROV. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 60 dneh po opravljeni izbiri.

B. KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA TOZD STROJNA PROIZVODNJA IN OPREMA Brestanica, n.sol.o. Brestanica

ponovno objavlja prosta dela in naloge

TEHNIČNEGA VODJE PROGRAMA (1 delavec)

Pogoji:

- VII. st. strojne ali druge ustrezne smeri,
- 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali sorodnih del in nalog
- pasivno znanje enega svetovnega jezika
- poizkusno delo 3 mesece

C. KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA DSSS NOVOLES, n.sol.o. Novo mesto-Straža

objavlja prosta dela in naloge:

1. SAMOSTOJNI KOMERCIALIST INVESTICIJSKE PRODAJE II. PROGRAMA POLIMERI

- 1 delavec za področje SR Slovenije
- 1 delavec za področje SR BiH

Pogoji:

- VI. st. gradbene ali druge tehnične smeri
- dve leti delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali sorodnih del in nalog
- vozniški izpit B kategorije
- lasten osebni avto
- telefon v stanovanju
- poskusno delo 3 mesece

2. TAJNICO KABINETA GENERALNEGA DIREKTORJA DO NOVOLES (1 delavec)

Pogoji:

- V. st. strokovne izobrazbe administrativne ali druge ustrezne smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- pasivno znanje enega svetovnega jezika
- poizkusno delo 2 mesece

Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev za razpisana dela in naloge pod B. in C. morajo kandidati oddati najpozneje v 8 dneh od objave na naslov: NOVOLES, lesni kombinat, kadrovska socialna služba, 68351 Straža. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 60 dneh po opravljeni izbiri.

Dom že obratuje

Lepo vreme podaljšalo sezono na Grmadi pri Ortneku

ORTNEK — Turistični dom na Grmadi začne sezono obratovanja vedno za 1. maj. Letos pa zaradi izredno lepega vremena in nove ekipe, ki vodi dom, obratuje že precej prej. Odprt je ob vikendih, po naročilu pa tudi ob drugih dneh.

Člani turističnega društva Grmada Ortnek s prostovoljnimi delom že nekaj let dograjujejo in izpopolnjujejo dom na Grmadi. Zdaj je pred otvoritvijo nova dvorana, štiri sobe s prenočišči, kuhinja in sanitarije. Dokončali pa so tudi pokriti prostor za glasbene ansamble.

Dom so prevzeli v upravljanje mladi Ljubljanci Tone in Janez Zupančič ter Bojan Janežič, ki pravijo, da jih delo v planinskih postojankah veseli. Zavedajo se, da gosti ne potrebujejo le pijačo, zato bodo poskrbeli za raznovrstno jedi, tudi posebne italijanske pice. Manjkalo pa ne bo niti glase, saj so že sklenili pogodbe z različnimi slovenskimi ansambli, ki bodo razveseljevali goste Grmade v vročih poletnih dneh.

Grmada je vabljiva ne le za okoličane, ampak tudi za Ljubljance, ki se običajno duše v megli in onesnaženem zraku. Grmada je visoka 887 m in oddaljena 4 km od Ortneka. Z nje je razgled daleč po Dolenjski in tudi do gorenskih planin. Razen tega je Grmada tudi ena izmed 17 točk ribniške planinske transverzale »Po poteh štirih brigad«.

M. GLAVONJIČ

KMETIJSKA ZADRUGA KRKA NOVO MESTO TOZD BRAZDA

objavlja

JAVNO DRAŽBO

za prodajo parcel v k.o. Jurka vas — vinogradi Novi Luben, in sicer: parc. 2574 v izmeri 446 m², ocenjena vrednost 3.173.558 din parc. 2575 v izmeri 1539 m², ocenjena vrednost 5.037.455 din parc. 2576 v izmeri 1025 m², ocenjena vrednost 2.917.457 din

Javna dražba bo na kraju samem v ponedeljek, 20. marca 1989, ob 10. uri.

Po zakonu o kmetijskih zemljiščih imajo ob enakih pogojih prednost pri nakupu kmetije, katerih zemljišče meji na ta zemljišča. Med kmeti pa ima prednost kmet, ki mu kmetijska dejavnost pomeni glavno dejavnost.

Varščina za udeležbo na javni dražbi znaša 10% od cenilne vrednosti in se vplača na kraju samem 30 minut pred začetkom dražbe.

Udeležencem, ki na javni dražbi ne bodo uspeli, se varščina vrne takoj po opravljeni dražbi.

Rok za sklenitev kupoprodajne pogodbe je 10 dni po opravljeni dražbi. Po tem roku se v primeru, da kupec ne pride k sklenitvi pogodbe, varščina vrne.

Prometni davek in stroške zemljiškoknjižne izvedbe plača kupec.

135/11

KOMUNALA

DO KOMUNALA Novo mesto Cesta komandanta Staneta 2

OBVESTILO

Občane novomeške občine obveščamo, da bomo od 20. do 24. 3. 1989 organizirali odvoz kosovnih odpadkov iz gospodinjstev pod naslednjimi pogoji:

1. Odvoz kosovnih odpadkov se bo izvajal le iz naselij oziroma gospodinjstev, iz katerih že odvažamo komunalne odpadke.
2. Kosovne odpadke je potrebno primerno zložiti, povezati oziroma zapakirati ter jih odložiti na določen dan odvoza do šeste ure zjutraj ob poti, kjer običajno pobiramo odpadke. Krajani KS Center morajo kosovne odpadke pripraviti za odvoz dan pred rednim odvozom komunalnih odpadkov, to je v ponedeljek, 20. 3. 1989.
3. Kosovne odpadke iz gospodinjstev predstavljajo:
  - pohištvo,
  - gospodinjinski aparati,
  - sanitarni elementi in
  - drugi kosovni predmeti iz gospodinjstva.
4. Odpadke, ki predstavljajo sekundarne surovine, kot so papir, staro železo in steklo, bo zbirala DO DINOS po istem dnevnem razporedu. Tudi odpadne sekundarne surovine morajo biti pripravljene na enak način kot kosovni odpadki.
5. Dnevni razpored odvoza kosovnih odpadkov iz posameznih krajev oziroma ulic Novega mesta:

PONEDELJEK, 20. 3. 1989

Novo mesto:

Pod Trško goro, Ločna, Bršljin, Cegelnica, Cesta herojev, Cankarjeva, Lamutova, Kolodvorska, Prisojna pot, Kurirska pot, Kettejev drevored, Bršljin, Slakova, Foersterjeva, Mestne njive, Ljubljanska cesta, Koštialova, Slavka Gruma, Lebanova, Šmihelska, Mirana Jarca, Drska, Partizanska, Šegova, Nad mlino, Cesarjeva, Volčičeva, Kristanova; Lešnica, Mačkovec, Irča vas, Brod, Košenice, Seveno, Lutško selo, Otočec, D. Straža, Mirna peč, Muhaber, Ratež, Podgora, V. Brusnice, Prečna

TOREK, 21. 3. 1989

Novo mesto:

Ivana Roba, Gotna vas, Danila Bučarja, Vandotova, Ul. Stare pravde, Brezov log, Cesta brigad, Na Loko, Mej vrti, Kastelčeva, Kidričev trg, Vrhovčeva, Dilančeva, Strojarska pot, Streliška, Pot na žago, Detelova, Germova, Jenkova, Seidlova, Jerebova, Šolska, Strma pot, Društveni trg, Čitalniška, Defranceshijeva, Dalmatinova, Novi trg, Ulica talcev, Glavni trg, Sokolska, Prešernov trg, Muzejska, Breg, Komandanta Staneta, Hladnikova, Trubarjeva, Kratka ulica, K sodišču, Kosova, Cvelbarjeva, Pugljeva, Zagrebška, Majde Silc, Regrča vas, Šukletova, Ob Težki vodi, Ul. XII. udarne brigade, Milke Šobar, K Roku, Šmihel; G. Straža, Rumanja vas, Srebrniče, Jurka vas, Vavta vas, Potok, Stopiče, Črmošnjice, D. Težka voda, Jedinščica

SREDA, 22. 3. 1989

Novo mesto:

Drejtetova pot, Na lazu, Pot na Gorjance, Žabja vas, Na tratah, Lobetova, Ragovo, Trdinova, Ragovska, Ilke Vašetove, Maisetrova, Jurčičeva, Skalickijeva, Gubčeva, Valantičeva, V Ragov log, Milana Majcna, Resljeva, Slavčeva, Tavčarjeva, Stritarjeva, Kotarjeva, Kandijska, Karlovska, Marjana Kozine, Adamičeva; Gor. Polje, Gabrije, Loška vas, Podhosta, Soteska, Žužemberk, D. Polje, Dvor, V. Cikava, M. Slatnik, M. Cikava, Smolenja vas, D. Kamence, V. Bučna vas

ČETRTEK, 23. 3. 1989

Podturn, D. Gradišče, G. Gradišče, Dol. Toplice, Meniška vas, Suhor, Obrh, Kočevske Poljane, Občice, Stare Žage, D. Sušice, G. Sušice, Dobindol

PETEK, 24. 3. 1989

Brezovica, Dobruška vas, Šmarjeta, Bela Cerkev, Šmarješke Toplice, Škocjan, Šentjernej

DO KOMUNALA Novo mesto DO DINOS Novo mesto

Salon pohištva **novoles**

Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 38
tel.: 068/25-091, 25-081

AKCIJSKA PRODAJA

od 15. do 25. marca

KOPALNIŠKI PROGRAM **kolpa-san**®
KUHINJSKI POMIVALNIKI **kolpoker**
KUHINJE ZNANIH PROIZVAJALCEV
(MARLES, LIPA, BREST, GORENJE SVEA)

Zelo ugodno brezobrestno odplačevanje
Popusti za gotovinska plačila

do 40%
za **novolesove** proizvode

*Le kam vsi
tako hitijo?*

SKUPŠČINA OBČINE KRŠKO
Komisija za odlikovanja in občinska priznanja

objavlja na podlagi 15. in 16. člena pravilnika o izvajanju odloka o občinskih priznanjih

RAZPIS
ZA PODELITEV PRIZNANJ OBČINE KRŠKO
ZA LETO 1989

- Občinska skupščina podeljuje posameznikom, samoupravnim organizacijam in skupnostim ter njihovim organom, skupinam in drugim organizacijam ter enotam oboroženih sil SFRJ naslednja občinska PRIZNANJA:
  - VELIKI ZNAK OBČINE KRŠKO — za življenjsko delo in za izredne dosežke na področju družbenega in ekonomskega razvoja občine.
  - ZNAK OBČINE KRŠKO se podeljuje za dosežene uspehe pri delu ali za dejanja, ki v občini zaslužijo splošno priznanje ali imajo poseben pomen za družbeni in gospodarski razvoj občine.
  - PRIZNANJE OBČINE KRŠKO se podeljuje v primerih, ko niso izpolnjeni pogoji za podelitev Značka občine, pa je družbeno priznanje utemeljeno.
- Predlog lahko dajo: občinska skupščina in njeni organi ter delovna telesa, družbenopolitične organizacije, organizacije združenega dela, krajevne in interesne skupnosti, enote NOV Jugoslavije in oboroženih sil SFRJ ter druge samoupravne organizacije in skupnosti. Pobudo lahko dajo tem organom, organizacijam in skupnostim tudi delovni ljudje in občani.
- V predlogu mora biti navedena vrsta priznanja, za katero se predlaga z obrazložitvijo in navedbo podatkov o predlaganem kandidatu, iz katerih je moč nesporno ugotoviti utemeljenost predloga.
- Predloge je treba poslati Komisiji za odlikovanja in občinska priznanja Skupščine občine Krško najkasneje do 10. APRILA 1989.

129/11

DO
Gorjanci

TOZD TOVORNI PROMET, Vavta vas 36, Straža
DELAJSKI SVET

razpisuje prosta dela in naloge

DIREKTORJA TEMELJNE ORGANIZACIJE

Poleg splošnih pogojev in pogojev iz 484 čl. ZZD morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
— da imajo VII. ali VI. stopnjo strokovne izobrazbe prometne, ekonomske ali pravne smeri
— da imajo 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delih in nalogah
— da izpolnjujejo pogoje po družbenem dogovoru o kadrovski politiki.

Delavec bo izbran za dobo štirih let.
Ponudbe z dokazili dostavite kadrovski službi na naslov: GORJANCI, Vavta vas 36, 68351 Straža, s pripisom »za razpisno komisijo TOZD TP«, v 8 dneh po objavi.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

134/11

Osnovna šola Baza 20
Dolenjske Toplice

objavlja javno odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

— dva kuhinjska kotla, plinska
leto izdelave 1974 in 1979, kapaciteta 80 l, izklicna cena 800.000 din za kos.

— kuhinjski kiper, plinski,
leto izdelave 1979, kapaciteta 90 l, izklicna cena 700.000 din.

Odprodaja bo 20. marca ob 14. uri na šoli. Ogled je možen uro pred začetkom prodaje.

131/11

AGROSTROJ LJUBLJANA

delovna organizacija za proizvodnjo
kmetijske mehanizacije in opreme
p. o. Ljubljana, Draga 15,

po sklepu komisije za delovna razmerja delavcev objavlja za obrat Milan Majcen v Šentrupertu naslednja prosta dela oz. naloge:

1. LIVAR I

Pogoji:
— IV/KV/ stopnja strokovne izobrazbe metalurške smeri—li-var, 1 leto delovnih izkušenj (3 delavci)
ali

KLJUČAVNIČAR I

pogoji:
— IV/KV/ stopnja strokovne izobrazbe strojne smeri
— ključavničar, 1 leto delovnih izkušenj

2. JEDRAR

pogoji:
— II. stopnja — dokončana osnovna šola, 6 mesecev delovnih izkušenj (3 delavci)

Delo pod točko 1 združujemo za nedoločen čas, pod točko 2 pa za določen čas — za dobo 3 mesecev — s poskusnim delom, ki je v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih delavcev.
Kandidati naj v 8 dneh po objavi pošljejo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov:
Agrostroj—Ljubljana, Draga 15.

kmetijska zadruga krka
n. sub. o. novo mesto, cesta komandanta staneta 10
poslovalnica BRŠLJIN

IZID NAGRADNE ANKETE

- nagrado: blago v vrednosti 200.000 din prejme kupon št. 543,
  - nagrado: blago v vrednosti 150.000 din prejme kupon št. 600,
  - nagrado: blago v vrednosti 100.000 din prejme kupon št. 536.
- Tri tolažilne nagrade in seznanitev z anketiranci veljajo za kupone št. 554, 607, 605.

Podelitev nagrad bo 20. marca ob 15. uri v Samopostrežbi — diskont v Bršljinu.
POZOR: S seboj prinesite kupon!

Komisija tozda Oskrba
130/11

VIO OSNOVNA ŠOLA NOVO MESTO
Delovna skupnost skupnih služb

RAZPISUJE DELA IN NALOGE

RAČUNOVODJE DO OŠ NOVO MESTO
za nedoločen čas

POGOJI:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri
- 5 let delovnih izkušenj pri računovodskih delih in nalogah
- sposobnost organiziranja in vodenja
- znanje uporabe računalnika v praksi.

Kandidati morajo poslati prošnjo z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov:
VIO OŠ NOVO MESTO, DSSS, Valantičevo 2
O izbiri bomo kandidate obvestili v zakonitem roku.

131/11

POKLICNA GASILSKA ENOTA NOVO MESTO p.o.
68000 NOVO MESTO — CESTA HEROJEV 27
Telefoni: 068/22-131, 28-144, 28-145, 28-152

razpisuje po sklepu delavskega sveta

JAVNO LICITACIJO

za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- dostavnega vozila zastava 850 AK, leto izdelave 1982, vozilo ni registrirano, izklicna cena: 8.000.000 din
- tovorno specialno vozilo za prevoz poškodovanih vozil TAM 60 T 5 BK, leto izdelave 1979, registrirano, izklicna cena: 23.000.000 din

Licitacija za navedena osnovna sredstva bo v torek, 21. 3. 1989, ob 12. uri na sedežu Poklicne gasilske enote v Novem mestu, Cesta herojev 27.

Ogled bo možen istega dne od 8. do 11. ure.

Na licitaciji lahko sodelujejo družbeno-pravne osebe in občani, ki pred licitacijo vplačajo varščino v višini 10% izklicne cene. Prometni davek plača kupec.

Kupnino in prometni davek je potrebno plačati ob prevzemu vozil, najkasneje v 6 dneh po licitaciji.

Licitacija bo potekala po sistemu »videno—kupljeno«.

Kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

137/11

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO

nudi takojšnjo zaposlitev za

- kemijskega tehnika (V. st.)
  - kemijskega procesničarja (IV. st.)
- zaradi potreb v vzdrževanju in lakirnici avtomobilov.

Prednost imajo kandidati z delovnimi izkušnjami.
Pisne vloge pošljite v 8 dneh na naslov: IMV Novo mesto, Kadrovska služba.

KRKA, tovarna zdravil, n. sol. o.
Novo mesto
KOMISIJA ZA CENITEV IN ODPRODAJO
razpisuje

javno licitacijo
za odprodajo

3 leseni zaboji (kason) za kamion mercedes 1213 (izdelek Fap — Priboj), ki bo v torek, 21. marca, ob 14.30 v Krki, Cesta herojev 45 (Ločna).

Informacije: Boris Rožič, tel. 22-441 int. 416.

138/11

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila draga

MARIJA
KINK

z Velikega Kamna

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za izrečeno sožalje in za podarjeno cvetje ter vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala tudi govorniku za poslovilne besede, pevcem in duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Sporočamo žalostno vest, da je v 92. letu starosti umrla naša draga mati

BARBARA BABIČ,

rojena Jankovič,
iz Metlike, Cankarjeva 28

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem za izrečeno sožalje, sosedom za podarjeno cvetje, vaščanom Draščev in še posebej pevkam za spremstvo na njeni zadnji poti ter g. župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: sin Miha z ženo Ivanko, sin Polde z ženo Katico, vnuka Zvone in Sonja z družinama

ZAHVALA

Tiho in nepričakovano nas je v 64. letu zapustila draga mama in stara mama

EMA MAČEROL

iz Sadinje vasi pri Dvoru

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za pomoč, podarjeno cvetje in izrečeno sožalje. Posebej se zahvaljujemo OOS DO Novoles tozda Žaga Straža, sodelavcem in SK DO IMV tozda REVOZ ter župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: sinova Milan in Vinko z družino

ZAHVALA

Za vedno je od nas odšel naš dragi mož, oče, stari oče

DARKO DAMJANOVIČ

iz Rosalnic

Iskrena hvala vsem, ki so nam pomagali in stali ob strani. Posebna zahvala sorodnikom, sosedom, Beti Metlika, organizacijam in bolniškemu osebju bolnišnice Novo mesto.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti drage sestre

ANE
TRLEP

s Cikave pri Trebelnem

se prisrčno zahvaljujemo pevskega zboru Trebelno, Zvezi borcev in gospodu župniku za opravljeni obred. Posebno pa se zahvaljujemo Cvetanovim, Staričevim ter ostalim sosedom.

Žalujoci: sestra Pepca, nečakinje in nečaki

LETOS 34 NOVIH
STANOVANJ

ČRNOMELJ — V letošnjem letu predvidevajo v Črnomlju dokončati 34-stanovanjski blok, hkrati pa tudi začeti gradnjo 22-stanovanjskega bloka na Čardaku ter 7-stanovanjskega v Starem trgu, obnovili pa naj bi 12 stanovanj. Pri gradnji seveda računajo tudi na pomoč, in sicer iz republiškega sklada ter združenih sredstev delovnih organizacij. Vendar v delovnih organizacijah opozarjajo, da bo moralo priti do ugodnejšega kreditiranja stanovanjske gradnje, sicer se boje, da bodo načrti o novogradnjah ostali neuresničeni.

SKRBNIKI SPOMENIKOV

KOČEVJE — Krajevni odbor ZVB NOV Šalka vas je opozoril, da na spomenikih NOB bledijo črke, da tudi sicer ni poskrbljeno dovolj za njihovo vzdrževanje in da velja to tudi za spomenike na območju njihove krajevne skupnosti: spomenik narodnemu heroju Maroku v Koprivniku, Albinu Videniču v Šalki vasi in padlim rudarjem na Roški cesti. Odbor za obujanje revolucionarnih tradicij pri OK SZDL Kočevje je 9. marca o tem razpravljal in sklenil, naj v vseh KS zberejo podatke o spomenikih NOB, potrebnih obnove (v občini jih je nad 80), nato pa bodo pripravili finančni načrt in prednostni vrstni red za njihovo obnovo.

tedenski koledar

Četrtek, 16. marca — Herbert Petek, 17. marca — Jerica Sobota, 18. marca — Ciril Nedelja, 19. marca — Jožef Ponedeljek, 20. marca — Klavdija Torek, 21. marca — Niko Sreda, 22. marca — Lea

LUNINE MENE
22. marca ob 10.58 — ščip

kino

BREŽICE: 19. 3. (ob 18. in 20. uri) ameriški mladinski film Zaljubljeni Lukas. 21. 3. (ob 20. uri) ameriška kriminalna Maščevalec.
ČRNOMELJ: 16. (ob 19. uri) in 19. 3. (ob 18. uri) ameriški kung fu film Karate policaj. 17. 3. (ob 19. uri) ameriška kriminalna Glasnik smrti. 19. 3. (ob 20. uri) ameriška erotična komedija Duh porno zvezde. 21. 3. (ob 19. uri) ameriški kung fu film Zapuščina. 23. 3. (ob 19. uri) italijanski western Sartana prosi za smrt.
KRŠKO: 16. 3. (ob 20. uri) ameriška grozljiva Hellraiser. 16., 17., 18. in 21. 3. (ob 22. uri) ameriški trdo erotični film Zvede porno filma. 17. 3. (ob 20. uri) in 19. 3. (ob 18. uri) ameriška komedija Velika prevara. 21. 3. (ob 18.

uri) ameriška komedija Policijska akademija III. 21. 3. (ob 20. uri) in 22. 3. (ob 18. uri) ameriški avanturistični film Zakladi kralja Salomona II.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 16., 17. in 18. 3. (ob 18. uri in ob 20.15) angl. franc. ital. zgodovinski film Ime rože. 17., 18. (ob 22.20) in 19. 3. (ob 22. uri) v nočnem kinu Popoldanske slasti. 18. 3. (ob 16. uri) in 19. 3. (ob 16., 18. in 20. uri) ameriški pustolovski film Zakladi kralja Salomona II.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 20. 3. ob 17.30 ameriški vojni spektakel Cesarstvo sonca, ob 20. slovenski film Odpadnik. 21. 3. ob 17.30 Cesarstvo sonca in ob 20. slovenski film Maja in vesoljček. 22. 3. ob 16. Maja in vesoljček, ob 17.30 Cesarstvo sonca in ob 20. uri slovenski film Hudodelci. 23. 3. ob 17.30 cesarstvo sonca.

NOVO MESTO — DOMJLA: 17. 3. — 22. 3. (ob 17. in 19. uri) ameriška kriminalna Prezgodnja smrt polkovnika. **SEVNICA:** 16. in 17. 3. (ob 19. uri) italijanska komedija Super lepote. 18. in 19. 3. (ob 19. uri) ameriška kriminalna Dva vraga iz Chicaga. 21. in 22. 3. (ob 20. uri) ameriški erotični film Havaji.
TREBNJE: 18. in 19. 3. (ob 19. uri in ob 18.30) ameriška drama Veliko mesto.

službo dobi

DEKLE za delo v gostinskem lokalu takoj zaposlim. Stanovanje in hrana zagotovljena, OD po dogovoru. Goslinja Kralc, Mostec 47, Dobova, tel. (0608) 67-587. (P11-36MO)
ZAPOSILIMO tri delavce kovinske stroke za delo na terenu. Kovinsko strojno vzdrževanje Boris Kos, Gubčeva 11, Krško, tel. (0608) 32-711, zvečer. (1082-SD-11)
KUHARICO sprejme gostilna v okolici Novega mesta. Plača dobra, možnost stanovanja. Informacije na tel. 43-716. (P11-60MO)

stanovanja

SOBO ali garsonjero išče mlajši moški. Tel. 24-070. (P11-77MO)

motorna vozila

ZASTAVO 126 P, letnik 1987, prodam. Tel. 85-158. (1131-MV-11)
ZASTAVO 621, vozna z B kategorijo, prodam. Tel. 26-129 ali 49-273. (1132-MV-11)
FIAT 126 P, star 16 mesecev, prodam. Tel. 22-948. (1137-MV-11)
MOTOR MZ ETZ 250, letnik 1984, prodam ali menjam za APN 6 ali EM 14. Prodaj tudi APN 6, letnik 1985. Tel. (068) 49-188. (1138-MV-11)
JUGO KORAL 45, z litimi platišči in drugo dodatno opremo, brezhiben, še v garanciji, poceni prodam. Tel. 28-306. (ček-MV-11)
126 P, letnika 1986 in 1979, prodam. Tel. 24-140. (1140-MV-11)
R 4 GTL, letnik 1982, dobro ohranjen, prodam. Tel. 76-270. (1142-MV-11)
GOLF DIESEL, letnik 1983, prodam ali menjam za cenejši avto. Feliks Cesar, Kettejev drevored 43, Novo mesto. (1143-MV-11)
JUGO 45, letnik 1985, prodam. Jože Vovk, Leskovec 2, Brusnice. (1145-MV-11)
126 P, letnik 1984, dobro ohranjen, nujno in zelo ugodno prodam. Martina Zabkar, Ravno 14, Raka, tel. 21-875. (1103-MV-11)
APN 6 S, nov, prodam za 150 SM — ceneje. Tel. 21-912. (1109-MV-11)
Z 750, letnika 1983 in 1984, ugodno prodam. Janez Šašek, Jugorje 11, Brusnice. (1107-MV-11)
JUGO 55, letnik 1985, prodam. Mojca Ambrožič, Lutsko selo 38, Otočec. (P11-70MO)
Z 101, letnik 1988, prodam. Tel. 25-737. (P11-73MO)

Z 101, letnik 1976, registriran do decembra, in avto prikolico s streho ugodno prodam. Ivan Vidmar, Sadijnja vas 18, Dvor pri Žužemberku. (1112-MV-11)
JUGO, letnik 1984, Z 750, letnik 1977, prodam. Tel. 42-571. (P11-81MO)
R 4, letnik 1979, registriran do avgusta in kosilnico bertolini, širina 110 cm, prodam. Tel. 25-519, popoldne. (P11-82MO)
FORD ESKORT, letnik 1980, dodatno opremljen, prodam. Franc Kokove, Rovišče 7a, Studenc, tel. (0608) 89-154, popoldne. (P11-84MO)
JUGO 45 A, april 1987, 13.600 km, prodam, za 24 M. Tel. 26-315. (P11-85MO)
126 P, letnik 1980, prodam. Tel. 27-128. (1113-MV-11)
OPEL COMODORE 2.0, letnik 1981, ohranjen, prodam po zelo ugodni ceni ali menjam za manjši avto z doplačilom. Tel. (068) 57-122. (1114-MV-11)
BT 50, kot nov, prodam ali menjam za 126 P od letnika 1980 dalje, ter nov kompresor 100 l. Tel. 25-894. (1115-MV-11)
OPEL KADET 1.3 S, letnik 1985, model D, prodam. Tel. (0608) 67-231. (P11-88MO)
126 P, prevoženih 21.000 km, letnik 1986, prodam. Tel. 23-923. (P11-89MO)
Z 850, december 1984, prodam. Tel. (0608) 77-464. (P11-90MO)
BT 50, marec 1988, prodam ali menjam za avto. Gabrijel, Gornja Dobra 1, Trebnje. (1119-MV-11)
R 4 GTL, letnik 1986, prodam. Igor Djukič, Nad mlini 43, Novo mesto, tel. 22-104. (1124-MV-11)
GS 1.3, letnik 1979, in JUGO 45, letnik 1983, prodam. Tel. 86-139, popoldne. (1126-MV-11)
GOLF JGL, letnik 1982, prodam. Martin Kocjan, Mihovica 16, Šentjernej, tel. 42-449. (1120-MV-11)
R 4 GTL, letnik julij 1982, dobro ohranjen, prodam za 14 M. Tel. 25-887. (P11-79MO)
LADO 1200, letnik 1987, prodam. Tel. 44-268. (1064-MV-11)
R 18 TLJ, november 1984, odlično ohranjen in opremljen ter garažiran, prodam. Tel. 84-682. (1061-MV-11)
Z 750, letnik 1983, karoserija 1988, prodam. Rataj, Dolenja vas, tel. 85-173. (ček-MV-11)
OPEL KADET, letnik 1978, dobro ohranjen, prodam. Tel. 85-005. (ček-MV-11)
126 PGL, letnik 1987, ugodno prodam. Tel. 26-800. (1060-MV-11)
126 P, letnik 1981, ugodno prodam. Tel. 44-591 od 15. ure dalje. (1100-MV-11)
PRODAM ali zamenjam KADETT, letnik 1978, registriran do februarja 1990 za GOLF diesel, letnik 1985/86, z doplačilom. Tel. 24-233. (1066-MV-11)

LADO 1500 S, karambolirano, prodam po delih ali v celoti. Zdravko Tkalec, Stranska vas 48, Novo mesto (stanovanje nad gostilno). (1067-MV-11)
R 4 GTL, oktober 1987, prodam. Tel. 24-869, Lenart, Smolenja vas 22 B. (1069-MV-11)
126 P, letnik 1981, ugodno prodam. Informacije in ogled popoldne. Viktor Brulc, Hrušica 3, Novo mesto. (1057-MV-11)
126 P, letnik 1978, prodam. Šegova 47, Novo mesto, tel. 23-763. (1099-MV-11)
126 P, 7 mesecev star, karambolirano, ugodno prodam. Černe, Košenice 58, Novo mesto. (1054-MV-11)
R 4 GTL, letnik 1983, prodam. Tel. (068) 23-878. (953-MV-11)
R 4 po delih prodam. Tel. 65-718. (P10-12 MO)
Z 101, letnik 1976, prodam. Tel. (0608) 81-090. (P11-15 MO)
VW 1200, letnik 1974, in JUGO 45 A, letnik 1987, ugodno prodam. Janez Bogovič, Mali Kamen 64, Senovo. (P11-12 MO)
GOLF diesel, letnik 1985/6, S paket, 56.000 km, ugodno prodam. Ivan Gerjevič, Ilije Gregoriča 9, Krško, tel. (0608) 61-790, popoldne. (P11-59MO)
Z 101, letnik 1980, registrirano do 26. novembra 1989, odlično ohranjeno, prodam. Tel. 27-893. (P11-58MO)
ZASTAVO 101, letnik 1980, v odličnem stanju, in citroen BX TRS 16 (84) prodam. Tel. (0608) 67-478, od 15. do 19. ure. (1090-MV-11)
ZASTAVO 101 L, letnik 1980, prodam. Stanko Ljubi, Koroška vas 32, Novo mesto. (1089-MV-11)
LADO 1300 S, letnik 1985, prodam. Informacije na telefon 52-336. (P11-57MO)
GOLF, letnik 1977, odlično ohranjen, registriran do konca leta, prodam. Tel. (068) 44-313. (P11-56MO)
ZASTAVO 670, letnik 1979, obnovljeno, prodam. Tel. 26-322, Slavka Gruma 12/1. Novo mesto. (1087-MV-11)
Z 101, letnik 1986, prevoženih 42.000 km, nujno prodam. Alojz Gorenčič, Veliki Lipovec 13, Dvor pri Žbk. (P11-43MO)
Z 126 P, letnik 1980, registrirano do 1990, prodam. Telefon (068) 42-375. (P11-44MO)
126 P, letnik 1987, prodam. Tel. 52-164. (P11-46MO)
AX 11 TRE, letnik 1987/11, kovinske barve, 5 brzin, prodam. ali menjam za manjše vozilo z doplačilom. Tel. (0608) 67-709, popoldne. (P11-47MO)
R 4 GTL, letnik 1988, 126 P, letnik 1984, in BT 50 prodam. Tel. 28-030. (P11-49MO)
FIAT ARGENTA 110, letnik 1987, prvi lastnik, prodam. Informacije na tel. (0608) 32-711, zvečer. (1082-MV-11)
R 4 GTL, november 1987, prodam. Brane Požun, Podbočje 41. (P11-54MO)
LADO RIVA, letnik 1987, dobro ohranjeno in garažirano, prevoženih 18.000 km, prodam. Cena po dogovoru. Dušan Šikonja, Grajska 27, Črnomelj, tel. 52-350. (1086-MV-11)
GOLF DIESEL, prva registracija januarja 1984, prodam. Tel. 42-240. (P11-52MO)
R 4 TL, letnik 1977, odlično ohranjen, registriran, ugodno prodam. Tel. (0608) 81-989. (P11-37MO)
Z 101 confort, avgust 1981, prvi lastnik, 65.000 km, ugodno prodam. Tel. (0608) 77-279. (P11-38MO)
GOLF DIESEL JGL, letnik 1983, temno rdeče barve, garažiran, v odličnem stanju, prevoženih 65.000 km, prodam. Tel. (0608) 82-982. (P11-39MO)
R 4 GTL, letnik 1985, prodam. Tel. 21-620, popoldne. (P11-40MO)
Z 101 GTL, letnik 1986, prevoženih 26.000 km, prodam ali zamenjam za traktor Ferguson. Anton Novak, Veliki Podlog 73 a, Leskovec, tel. (0608) 75-734. (P11-19MO)
JUGO KORAL 55, star 8 mesecev, prodam. Tel. (0608) 81-818. (P11-21MO)
LADO 1200 S, december 1987, prevoženih 24.000 km, prodam. Tel. (0608) 32-447. (P11-26MO)
KOMBI Z 900 AK, letnik 1987, ugodno prodam. Tel. (0608) 31-563. (P11-28MO)
Z 101, letnik 1978, prodam. Tel. 26-238 po 15. uri. (P11-29MO)
LADO 1500 S, letnik 1982, malo voženo, ugodno prodam. Milan Dvoršek, CKŽ 48, Krško. (1071-MV-11)
R 4 GTL, letnik 1987, 24.000 km, prodam. Franc Škof, Jerebova 10, Novo mesto, tel. (068) 21-146. (1076-MV-11)
JUGO 45 L, letnik 1985, prodam ali menjam za 126 P. Prodaj tudi BCS 126. Cena ugodna. Jože Bilič, 68355 Pišce 74, Pišce. (P11-34MO)
LADO, letnik 1987, prodam Izlaty, Prigorica 115, 61330 Dolenja vas, tel. (061) 864-045. (P11-11MO)
OPEL KARAVAN 2000, letnik 1981, prodam. Tel. 25-387. (1083-MV-11)
Z 101, letnik 1985, prodam. Tel. 56-170. (1073-MV-11)
APN 6, dodatno opremljen, zelo dobro ohranjen, prodam. Tel. (0608) 82-340, vsak dan od 18. do 20. ure. (P11-10MO)
126 P, letnik 1987, prodam. Tel. 27-553. (1078-MV-11)
R 8 S, letnik 1968, prodam. Smrke, Slakova 4, Novo mesto. (P11-5MO)
MOTOR JAWO 350 ccm prodam. Tel. 22-275. (ček-MV-11)
DIANO 6, letnik 1978, prodam. Tel. 27-764, popoldne. (1072-MV-11)
AMI 8, registriran do marca 1990, prodam. Junc, Otočec 101. (1079-MV-11)
126 P, letnik 1981, nov motor APN 6 S in kolo Senjor prodam. Dol. Težka Voda 23, Novo mesto. (1081-MV-11)
Z 750, prodam. Ogled možen vsako popoldne. Alojz Lužar, Strelac 14, 68220 Smarješke Toplice. (P11-61MO)
Z 750, letnik 1976 in 79, ter kostanjevo kolje prodam. Tel. 27-175 in 27-307. (P11-64MO)
R 4, letnik 1979, 81.000 km, prodam. Franičič, Kristanova 2, Novo mesto. (P11-66MO)

VISO SUPER E, letnik 1981, prodam. Tel. (068) 76-009. (P11-67MO)
Z 101 GT, letnik 1984 — marec, prevoženih 57.000 km, prodam. Cena 19 M. Tel. 46-500 popoldne ali 45-101 popoldne. (P11-68MO)
JUGO 45, letnik december 1984, prevoženih 33.000 km, prodam. Cena 18 M. Tel. 46-600. (P11-69MO)
Z 101 GTL, letnik 1984, ter diatonično harmoniko melodija prodam. Škojčan 70. (1146-MV-11)
LADO 1200, staro 2,5 let, prevoženih 26.000 km, prodam. Tel. 25-490. (1128-MV-11)
Z 101, letnik 1983, prodam. Tel. 26-243. (1129-MV-11)
MOTOR MZ 25 ugodno prodam. Tel. 49-176. (1130-MV-11)
LADO RIVO 1300, staro 10 mesecev, prodam. Tel. 52-585 (P10-50MO)
OPEL MANTA, letnik 1977, ugodno prodam ali menjam. Tel. (068) 84-266. (P11-92MO)
LADO 1500, letnik 1976, in opel rekord diesel, letnik 1973, ugodno prodam. Tel. (0608) 77-169. (P11-93MO)
R 4 GTL, letnik 1987, rdeče barve, prodam. Milana Majcna 17, Novo mesto, tel. 22-408. (P11-94MO)
PRODAM ZASTAVO 101, letnik 1979/80, Derganc Srečko, Stara cesta 30, Straža, tel. 84-656.
GOLF DIESEL, letnik 1983, brezhiben, nujno prodam. Tel. (061) 861-086. (P11-95MO)
Z 128, letnik 1987, in Z 615 AN, letnik 1983, nosilnost 1500 kg, prodam. Tel. (0608) 68-343. (P11-96MO)
NOV R 4, prodam. Tel. 44-321 int. 352 popoldne med delovnikom. (P11-97MO)
SKODO 110 L, letnik 1987, registrirano do avgusta 1989, prodam. Tel. 25-822. (P11-99MO)
MERCEDES 14/13, letnik 1966, nosilnost 8 ton, registrirano do 17. julija 1989, prodam. Martin Omerzel, Ul. talcer 16, Kostanjevica na Krki. (P11-100MO)
JUGO 45, letnik 1983, prodam. Bojanc, Ždinja vas 14, Otočec. (P11-101MO)
GOLF JGL diesel, letnik 1984, 73.000 km, ugodno prodam. Tel. (068) 51-253. (P11-102MO)
R 5 (five), september 1987, ugodno prodam. Tel. (068) 24-359. (P11-104MO)

DVE GUMI, nizkoprofilni, 13 x 155, prodam. Tel. 21-393, popoldne. (1050-PR-11)
PRODAM celo postrojenje s polavtomatskim strojem za izdelavo PVC vrečk in nekaj filije. Tel. 85-044. (P11-6 MO)
VIDEOREKORDER FISHER FVH 905 prodam. Cveto Šali, tel. 25-901, dopoldne. (1091-PR-11)
OVES in koruzo prodam. Slavko Skubic, Prekopa 10, Kostanjevica. (1088-PR-11)
NOV ŠIVALNI STROJ Overlog Calanda 792 za gospodinjstvo uporabo prodam. Tel. (0608) 31-961 po 18. uri. (P11-51 MO)
DALJINSKI TELEFON, domet 45 km, prodam. Tel. 44-701. (P11-42 MO)
ROLŠTANCO za razrez kartonaže in vakuumiranja ugodno prodam. Tel. (061) 446-006, zvečer. (P11-41 MO)
BELO VIPAVSKO VINO z analizo prodam. Tel. (065) 61-287, zvečer. (P11-20 MO)
RACUNALNIK COMODORE 64 prodam. Tel. 65-318. (P11-25 MO)
DVOREDNI pletilni stroj MIO STANDARD, malo rabljen, star dve leti, prodam. Cena 200 SM. Ogled v nedeljo od 18. do 20. ure. Karolina Baloh, Trg zbora odpolnece 10, Kočevje. (P11-23 MO)
KOSTANJEVO KOLJE in 15-colski gumi voz prodam. Tel. 25-112. (1094-PR-11)
KORUZO v zrnju ali storžih prodam. Tel. 25-215. (1070-PR-11)
BIFE PRIKOLICO, občasno rabljeno (2 leti), ter zastavo 750, letnik 1983, prodam. Rezelj, tel. (068) 28-018. (1059-PR-11)
SENO prodam. Prečna 20, Novo mesto. (1042-PR-11)
GRUŠT za hišo in vikend ugodno prodam. Tel. 84-633 od 6. do 14. ure. (1038-PR-11)
OTROŠKI VOZIČEK, stajico in hocijo, ugodno prodam. Černe, Košenice 58, Novo mesto. (1054-PR-11)
PRALNI STROJ KÖRTING prodam. Tel. 22-661. (1096-PR-11)
DVE BREJI OVCI in lepega ovna prodam. Tel. 84-802. (1053-PR-11)
ODLIČNO OHRANJEN TOMOS avtomatik 3 in teleobjektiv Pentacon 200 mm M 42 x 1 zelo ugodno prodam. Tel. (0608) 81-588. (P11-14 MO)
SENO ugodno prodam. Tel. (0608) 81-090. (P11-13 MO)
PISALNO MIZO s stolom, kolo Rog Maraton na deset prestav in malo rabljeno 48-basno harmoniko (klavirski) prodam. Sabina Unetič, Nad mlini 22, Novo mesto, tel. 21-451. (1075-PR-11)
SMREKOVE PLOHE debeline 8 cm (14 m²) prodam. Jože Krulčić, Novi Lozi, Kočevska Reka, tel. 850-106. (P11-8 MO)

prodam

PRODAM malo rabljeno zamrzovalno skrinjo (210 l) in namizni električni harmonij. Tel.: 068-28-731, po 18. uri. (P11-108MO)
HARMONIKO ronald-standard, 40-basno, ugodno prodam. Vse informacije na tel. 84-720. (P11-98MO)
DVE MLADI KRAVI prodam. Martin Turk, Podgora 44, Straža. (1134-PR-11)
VEČ TON kvalitetnega sena prodam. Gorišek, Gor. Vrhpolje, Šentjernej. (1135-PR-11)
BTV Gorenje, ekran 56 cm, star 6 let, ugodno prodam. Franc Vovk, Ragovo 14 a, Novo mesto. (1104-PR-11)
KOSTANJEVE STEBRICKE (50 kom) prodam. Naslov v upravi lista. (1106-PR-11)
KUHINJSKO MIZO in 4 stole (smrekov les), staro eno leto, prodam. Tel. 44-473. (P11-75MO)
OSTREŠJE za hišo, suho, po ugodni ceni prodam. Anton Majcen, Vrh 25, Šentrupert. (P11-80MO)
KOZOLEC, dvojnik s štirimi okni, prodam in oddam košnjo. Inforamcije na tel. 26-586. (P11-87MO)
PRODAM cisterno (3000 l), peč za centralno ogrevanje (40.000 kalorij) ter gorilec. Tel. (068) 44-828, zvečer. (P11-86MO)
ŠIVALNI STROJ vlnja za omarico in motor tomos avtomatik prodam. Lazič, Slavka Gruma 58, Novo mesto. (1121-PR-11)
SENO prodam. Franc Goršin, Črnošnjevi 21, Novo mesto. (1125-PR-11)
KRAVO in traktor zetor 5011 prodam. Pate, tel. 25-860. (1098-PR-11)
PRODAM čebelnjak s panji. Tel. 20-428. (P11-91MO)
PRODAM prikolico IMV tip 450. Šiško Marija, Mali Slatinak 4, Novo mesto. (P11-107MO)
KAMP HLADILNIK (elektrika, plin) in šotor za 5 oseb ugodno prodam. Tel. (068) 22-031. (1072-PR-11)
ŠIVALNI STROJ Ruza-stip in črno-beli televizor Gorenje prodam. Vesna Mušinovič, Majde Šilc 14, Novo mesto, tel. 27-372. (P11-62 MO)
BARVNI TV ORION digital, ekran 52, kupljen, v konsignaciji, nerabljen, prodam za 20% ceneje. Tel. (068) 47-489. (P11-63 MO)

NA OTOČCU prodam hlev z nekaj zemlji (6 a), primerno za vikend, najbližjemu ponudniku. Ogled vsak dan po 15. uri. Anton Gabron, Prapreška pot, Otočec. (1123-PO-11)
PRODAM 1,1 ha velik travnik — sosedovnjak k.o. Gorenja vas, parcela 200 m² blizu Smarjete. Informacije pri Alojzu Bevcu, Šmarjeta 16, ali telefon (061) 226-280. (1111-PO-11)
NJIVO, primerno tudi za vinograd, Hrušici (pri Logu) prodam. Franc Jeraj, Smarje 26, Šentjernej. (1077-PO-11)
HIŠO — dvojček, skupni vhod, stanovanje je tudi podstrešno, 700 m² zemlje, Smolenji vasi pri Novem mestu prodam. Interesenti naj se javijo po telefonu 28-841, zvečer. (1084-PO-11)
NAD BOŠTANJEM ob Savi prodam parcelo (69 ar) skupaj ali posamezno. Na parceli je elektrika in zidana baraka. Informacije na telefon (0601) 81-388. (P11-50MO)
HIŠO v Mokronogu 115 s 1300 m² zemlje prodam. Tel. (061) 21-250. (P11-24MO)
ZEMLJO v bližini Novega mesta prodam. Tel. (061) 40-870. (P11-35MO)
PRODAM komunalno opremljeno stavbno zemljišče (583 m²) na Seli pri Dolenjskih Toplicah. Gradnja možna, takoj, pridobljena lokacijska dokumentacija. Tel. 65-316. (P11-9MO)
PRODAM hišo s tremi kletmi, marmoznost garaže, zemlje po dogovoru in desno gradbenih parcel. Asfalt in elektrika. Nko Hodanovac, Kamenci 10, 47285 Šentovci. (1055-PO-11)
ZAZIDLJIVO PARCELO za vikend na Semiški gori ob cesti in njivo v Sremski Brani. Brane Lukač, Skopska 2, Ljubljana. (P11-4MO)
HIŠO (190 m²), primerno za obnovo prodam. Robert Kabur, Majde Šilc 14, Novo mesto. (895-PO-11)
ČE SI BOSTE ogledali vikend, ne boste mogli proč. Floris: 42 m², 3 etaže in velika terasa. Ves komfort: elektrika, vodovod, telefon, asfalt, enkratni razgled, 3200 m² zemlje. Tel. (0608) 31-797, (061) 344-090. (P10-68MO)

kmetijski stroji

IMT 549 DL special, nov, 50 ur, naklada HU 4, star leto dni, prodam. Sadijnja vas 24, Dvor. (1133-KS-11)
TROSILEC za hlevski gnoj, nemški znakme in dobro ohranjen, prodam. Tel. 40-135. (1139-KS-11)
TRAKTOR same delfino, pogon na vsa štiri kolesa, letnik 1981, prodam. Jože Peršič, Balkovci 6, 68344 Vinca. (1141-KS-11)
MOTOKULTIVATOR s frezo in plugom, nov, prodam za 550 SM. Tel. (068) 21-229. (1102-KS-11)
OBRAČALNIK SIP 200 in hlevski gnoj prodam. Ivan Nagelj, Smolenja vas 22, Novo mesto. (1108-KS-11)
MOTOKULTIVATOR IMT 550 diesel (14 KM) s frezo in koso, primerno tudi za vleko manjše prikolice, prodam. Informacije zvečer: Jeras, Arto 11, 68220 Studenc. (P11-72MO)
TRAKTOR univerzal 550, leto izdelan, ben 1986, prodam. Zupančič, Vel. Podlog 73, Dolenja vas, tel. 85-173. (1110-KS-11)
TRAKTOR IMT 535, starejši letnik, prodam. Stane Staniša, Konec 12, Novo mesto. (1092-KS-11)
NAKLADALCO za groblje, 25, 50, 75 m³, prodam. Gregorič, Srebnoje 25, Šentjernej. (1093-KS-11)
TRAKTOR Zetor 5245 ugodno prodam. Tel. (068) 76-262. (1101-KS-11)
TRAKTOR IMT 539, star 5 let, malo rabljen, 900 ur, prodam. Tel. (0608) 961, po 18. uri. (P11-51MO)
OBRAČALNIK Favorit 220, dobro ohranjen, prodam. Cena ugodna. Franjo Vrtovec, Stolovnik 27, Brestanica. (P11-55MO)
FREZO Goldoni (8 KM), novo, in 750, letnik 1977, prodam. Tel. 27-410. (P11-22MO)
TRAKTOR Ursus C 335, star 10 let, malo rabljen, ugodno prodam. Daki Crljenica, tel. 58-170 int. 295, popoldne. (P11-27MO)

razno

INŠTRUKTORJA MATEMATIKE za razrede osnovne šole. Pokličite na tel. 431. (1044-RA-11)
TRREBNJEM oddam lokal (80 m²). Ponudbe pod šifro: »NAVEDITE DEJAVNOST«. (Šek-RA-11)
KAMEN v Novem mestu oddam brezplačno. Kličite na tel. 28-135! (1046-RA-11)
NA KMETIJO sprejemam kmetovalniški ali zakonski par za biološko pridelovanje, konjerejo, živinorejo. Ponudbe odlične možnosti. Ponudbe pod šifro: »IZDELUJEMO«. (P11-18MO)
IZDELUJEMO ovalne in štirioglate nagrobne spomenike iz uvoženega porcelana. Pošljemo po povzetju. FOTOKERAMIKA Petar Travar, Ul. Cemeljska št. 10, 71000 Sarajevo. (P9-29MO)
BREZPLAČNO oddam v najem vinarstvo na Trški gori (Vrhovnikova zidanka). Tel. (061) 737-465. (1122-RA-11)

preklici

IVAN NOVAK, Cesta herojev 29 a, Novo mesto, prepovedujem vsem uporabnikom poti po moji parceli št. 2484/4-5 v Poljski gori pri Mirni Peči. Kdor tega ne bo spoštoval, ga bom sodno preganjal. (085-PK-11)
FRANCI ZORAN, Prapreče 23, opozarjam IVANA IRTO, Prapreče 27, naj v preneha uporabljati moje zemljišče na parcelni številki 1826. Če tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. (1116-PK-11)

obvestila

OBVEŠČAMO, da ponovno zbiramo naročila za 4-tedenske piščance — bele, rjave, grahaste. Jablan 23, Mirna peč. (1117-OB-11)

ŠE JE ČAS, da naročite ENODNEVNE PIŠČANCE, bele, rjave in grahaste. Naročila sprejemamo vsak dan na naslov: VALILNICA HUMEK, Irča vas 18, Novo mesto, tel. (068) 24-496.

CENJENE KUPCE obveščamo, da imamo jarkice, stare dva meseca, prodajali 18. marca. Priporočamo tudi nakup starih

kokoši in jarkice dne 25. marca. Nakupi bodo možni tudi v aprilu. Strugar, Svibnik, Črnomelj 52-774. (P10-23MO)

SERVIS ZAMRZOVALNIKOV! Po več letih delovanja smo ugotovili, da je izolacija v vašem zamrzovalniku dotrajana. Prične puščati, od zunaj ledeni in rosi. Mi vam jo obnovimo pa še garancijo dobite. Prihranite 50% elektrike. Trajnost podaljamo za 7 do 10 let. Kilometrine ne zaračunavamo!
Cenik storitev:
345 l — 450.000 din
300 l — 450.000 din
220 l — 395.000 din
410 l — 370.000 din
310 l — 340.000 din
210 l — 315.000 din
345 l (z dodatno steno) — 500.000 din
220 l — 450.000 din
Tel. (062) 305-150 ali 413-606. Se priporočamo! Viktor Pajek. (P11-1MO)

POUGODNI CENI izvajam električno napeljavo. Popravilno male gospodinske aparate Iskra, Gorenje, Elma. Dušan Zupančič, Kettejev drevored 5, Novo mesto, tel. 22-409, od 15. do 19. ure in sobota od 8. do 12. ure. (1105-OB-11)

AOP CENTRI, RAČUNALNIŠKI CENTRI, LASTNIKI PC-jev

Ne zavrzite kasete vašega printerja, če se je iztrošil indigo trak. Pokličite lahko med 8. in 9. uro dopoldne na tel. (068) 47-192.

Po izredno konkurenčni ceni vstavimo v kaseto nov indigo trak (po naročilu tudi štiribarvnega) vrhunske kvalitete. Trak je izdelan iz uvoženih materialov po nemški tehnologiji. Če je stiska, zamenjamo trak takoj, saj so računalniške ure zelo drage. Izrabljenih trakov ne barvamo, saj vemo, da potrgane in pomečkane kapilare v sintetičnem prevodu ne morejo več vpiti na novo nanešene barve.

GOSTILNA ROGELJ, Rdeči Kal, vabi na ples v nedeljo, 19. marca ob 18. uri. Igra ansambel Rubin. (1051-OB-11)

NESNICE, mlade jarkice pasme hisex, rjave, iz kooperacijske reje, navajene na domačo hrano (opravljen vsa potrebna cepljenja), prodajamo po dnevnih cenah. Naročila sprejema in daje vse informacije Jože PROSENIK, Bratov Gerjevič 32, Dobova, tel. (0608) 67-607. (P11-45MO)

Ivan Rajar

V sredo smo se poslovili od našega Ivana na pokopališču Žale v Ljubljani. Pokojnik se je rodil 17. novembra 1911 v Brusnicah na Dolenjskem. V družini se je rodilo osem otrok, zato je moral že v zgodnji mladosti s trebuhom za kruhom, najprej na kmete, potem pa na zidarsko in tesarsko delo v Ljubljano. Najprej se je zaposlil pri Gradbenem podjetju Grosuplje, potem pa pri Obnovi.

Spoznal je življenjsko sopoltnico iz Dola pri Trebnjem in si ustvaril dom. Bil je marljiv in pošten delavec, ki so ga imeli povsod radi, saj je bil vesel človek in dober pevec. Prepeval je v pevskem zboru »Tine Rožanc«, kasneje pa še pri Poštarskem zboru. Tudi po upokojitvi ni nikoli miroval in si je poleg stanovanja zgradil še domek na Polževem. Žal sta mu bolezen in smrt prekržili lepe načrte.
R. MAJER

ZAHVALA
V 87. letu starosti nas je zapustila naša mama, stara mama, prababica in teta

ANA HRIBAR
iz Gradenj 2, Šmarješke Toplice

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali in darovali cvetje. Posebno se zahvaljujemo za pomoč patronažni sestri Majdi in sosedu Milanu Vodopivcu.

Vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, prisrčna hvala.

Vsi njeni

ZAHVALA
Nepričakovano nas je v 39. letu zapustil naš dragi

MARJAN KUKMAN
iz Črnomlja

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam ustno in pisno izrazili sožalje, nam kakorkoli pomagali, darovali vence in cvetje ter se tako številno in spoštljivo poslovili od pokojnika. Posebno se zahvaljujemo DO GOK Črnomelj, osnovni šoli Črnomelj, govornikom za besede slovesa, rudniku Kanižarica, DO BETI Metlika ter godbi iz Črnomlja. Vsem še enkrat hvala!

Njegovi najbližji

ZAHVALA
V 74. letu starosti nas je zapustila naša draga mama in stara mama

IVANA VLAŠIČ
roj. Hotujec
iz Bednja 16

Prisrčna hvala osebju Doma počitka v Metliki za skrb in nego, sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam izrekli sožalje in darovali cvetje, DO Novoteks iz Metlike, govorniku za poslovljne besede, pevkam iz Adlešič in gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA
V 83. letu nas je zapustila ljuba mama, babica in prababica

ANA SLAK
iz Šrange pri Mirni Peči

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, sosedom in vsem, ki ste nam izrazili sožalje, pokojni podarili cvetje in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo tudi gospodu župniku, dr. Mancetu, gasilskemu društvu Mirna Peč in gradbenemu podjetju Pionir. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Njeni najbližji

Zares čas beži, a za sabo ne briše žalosti. Sonce sije še zvesto, a za mene ni več toplo, ker dobro občutim si, da tvoje dobro srce v grobu mi zdaj trohni.

V SPOMIN
23. marca bodo minila tri žalostna leta, odkar me je zapustil moj ljubi mož, brat in stric

FRANC JUDEŽ
z Vine gorice, Trebnje

Vsem, ki se ga spominjate, iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA
V 26. letu je tragična usoda iztrgala iz naše sredine hčerko, mamico in sestrično

NUŠO-ANICO ŠENICA
iz Žužemberka

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnico spremili v tako velikem številu na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo OŠ VII. korpusa Žužemberk, mladini, govornicam, pevcem ter organizatorjem pogreba.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA
V 78. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

FELIKS MOHORČIČ
Zagorica 18, Dobrnič

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, znancem in prijateljem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, izrekli sožalje in darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se tudi kolektivoma IMV Novo mesto in TESNILA Trebnje, gospodu župniku za lepo opravljeni obred, pevcem za zapete žalostinke in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala dr. Kocutarju za zdravljenje pokojnega!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA
Ob boleči izgubi dragega brata

JOŽEFA PEČAVARJA
iz Praprota pri Semiču

se toplo zahvaljujem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem, znancem in gasilskemu društvu Stranska vas za izrečeno sožalje, darovano cvetje in vso moralno pomoč. Posebno se zahvaljujem DO ISKRA SEMIČ za nesebično pomoč. Hvala tudi gospodu župniku iz Semiča za pogrebni obred. Še enkrat vsem najlepša hvala.

Sestra Jožica SEVER z družino

Trpljenje si prestal, zdaj boš v grobu mirno spal.

V SPOMIN
24. marca minevata dve leti, odkar nas je zapustil naš dobri in skrbni

MIHA LOKOVŠEK
Jedinščica 36

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki se ga spominjate in ga obiskujete na njegovem večnem domu. Hvala!

Žalujoči: žena Fani, sinova Darko in Slavko z Vero in vnuček Aleš

Delo, poštenost in trpljenje — to bilo tvoje je življenje.

ZAHVALA
V 35. letu starosti nas je zapustil naš dragi sin, bratranec in stric

SLAVKO POTOČAR
Bršljin 60

Najlepša zahvala vsem, ki ste mi v težkih trenutkih stali ob strani. Še posebej se zahvaljujem Ivanki Vičič, soseski, sostanovalcem za darovano cvetje in izraženo sožalje, tovarni Novoteks pa za cvetje in pomoč.

Žalujoči: mama in vsi, ki so ga imeli radi

ZAHVALA
V 77. letu starosti nas je zapustila draga mama in stara mama

TEREZIJA ŠTERK
iz Dobrave 9 pri Škocjanu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom, kolektivni ISKRA-TOZD Upori in Hipot za darovano cvetje, izrečeno sožalje in v vsestransko pomoč. Lepo se zahvaljujemo tudi GD Dobrava, tov. Jožici Strašek za besede slovesa in župniku za opravljeni obred.

Vsi njeni

Mirno spi v slovenski zemlji, ki si ljubil jo zvesto, kot si ljubil svoje drage, ki za tabo zdaj žalujejo.

V SPOMIN
18. marca bosta minili dve žalostni leti, odkar nas je zapustil naš dobri mož, oče in stari oče

ALOJZ PETRIC
iz Dol. Suhorja 13

Hvala vsem, ki se ga spominjate z dobro mislijo, mu na grob prinašate cvetje in prižigate svečke.

Njegova družina

PETER ŽIGANTE

strani pa popolno ignoranco, kakršno srečamo, ko se pogovarjamo o določenih investicijskih projektih. Skratka, pri nas varstvo okolja še vedno razumemo kot strošek in problem, kot neobdobja, a pri tem pozabljamo, da to ni niti problem niti strošek, ampak je nuja.

V zadnjem času je Žigante prav gotovo eden izmed najbolj zaposlenih strokovnjakov v Savaprojektu. Pripravil je poročilo o ekološki ogroženosti krške občine, potem je sodeloval na doma vseh razpravah v krajevnih skupnostih, kjer si je vestno zapisoval pripombe krajanov. Zdaj ga čaka še, da zbere vse pripombe in jih strne v novo poročilo, ki ga bo obravnavala krška občinska skupščina. »Mislim, da je dozorel čas, ko bomo morali tudi v krški občini marsikaj spremeniti, kar zadeva okolje. Ljudje hočejo kakovostne bivalne razmere, te pa bomo ustvarili le tako, če bomo naše vrste strnili in enotni stopili pred bodoče investitorje, ki bodo posegali v naš prostor,« pravi Žigante.

Odkar se z okoljem ukvarja v Savaprojektu, je prepričan, da je veliko pridobil. Pa se ni novih stvari naučil samo o naravi, marveč tudi o ljudeh in družbenih silnicah in kdo ve, če se ne bo nekoč odločil še za nadaljevanje študija, tema pa bo seveda ekologija. A za zdaj zaradi obilice dela ne vidi kaj prida možnosti za tako specializacijo, čeprav je prepričan, da bi moral v Krškem delovati strokovni tim, ki bi se posvečal samo tem vprašanjem. »Zdaj je tega dela vendarle preveč, čeprav se z okoljem ukvarja vrsta komisij in ljudi. A je vprašanje, če ima vse to pravo družbeno težo,« razmišlja Žigante in hkrati priznava, da je za okolje vse več razumevanja na občini in v družbenopolitičnih organizacijah. Zato pa ga je manj v delovnih organizacijah, ki pa toležejo revščino, kar pač nimajo denarja niti za sproti, kaj šele, da bi v njih razmišljali tudi o okolju.

Ampak kljub temu se klima spreminja, spoznanje, da je skrb za varstvo okolja nuja zaradi našega obstoja, se počasi uveljavlja. Nemara tudi po zaslugi »zele-nega« Petra Žiganteja in njegovih sodelavcev v Savaprojektu.

J. SIMČIČ

V Novem mestu trinajsti teden slovenskega filma

Od 20. do 25. marca

NOVO MESTO — Letos bo v Novem mestu že trinajsti Teden slovenskega filma. Od ponedeljka 20. marca do petka 25. marca bomo v Domu kulture gledali tri nove slovenske filme: Odpadnik, Maja in Vesoljček in Kavarna Astoria. Iz lanske produkcije bo na sporedu film Hudodelci.

Kakor vsako leto bo tudi letos za šole organiziran dopoldanski filmski abonma, večerne predstave pa bodo v ponedeljek, sredo in petek ob 20. uri. Vabimo vse, ki radi hodijo v kino in ki jih zanima slovenska filmska ustvarjalnost, da si filme ogledajo.

Gost Tedna slovenskega filma bo v sredo, 22. marca, ob 17. uri filmski kritik Stojan Pelko. V glasbeni sobi Doma kulture bo mentorjem filmske vzgoje in vsem, ki jih zanima slovenski film, predstavil dve novi knjigi o slovenskem filmu in se pogovarjal o problemih sodobne slovenske filmske ustvarjalnosti.

Gosta dopoldanskega filmskega abonmaja pa bosta tudi režiser Jože Pogačnik in igralec Janez Hočevar ob predstavitvi filma Kavarna Astoria.

SPET STEKLA LISICA

KOČEVJE — Veterinarska inšpekcija je v ponedeljek dobila obvestilo, da je bila lisica, ki so jo vaščani pobili v Kočarjih pri Mozlju 27. februarja, stekla. Letos je bilo ugotovljeno, da je bilo izmed pobitih lisic na območju občine Ribnica pet steklih, na območju občine Kočevje pa devet. V ribniški občini je uradno ugotovljene stekline manj le zato, ker domačini sami pobite lisice skurijo v tovarniških pečeh, da se tako izognejo delu in stroškom.

ANSAMBEL RŽ PO GOSTILNAH

Te dni je izšla nova kasetna enega najbolj priljubljenih slovenskih narodnozabavnih ansamblov Rž z naslovom Četrta žetev. Po svoji stari navadi se bo trio ansambla, včasih tudi s pevci, podal na vse konce in kraje Slovenije — v svojo »bazo«. Da bi čim bolj predstavili novo kaseto, bodo obiskali 1001 gostilno. Tovrstne predstavitve novih skladb so člani ansambla Rž vpeljali že pred leti in na gostovanjih se splete nešteto zanimivih prigod, zato so najboljšje pričeli celo zapisovati. Te dni bodo prišli tudi v gostilne pri nas. Ta četrtek bodo obiskovali najbolj zanimive gostilne v Novem mestu in okolici, v petek bodo odšli v Posavje, prihodnji četrtek in petek pa bosta namenjena Belokranjcem. (dv)

M. B.-J.

Čigav junak je Peter Klepec?

Prisvajajo si ga Osilničanje in Čabranci — Kaj pravi legenda in kaj ljudje

OSILNICA — Na vstopu na območje krajne skupnosti Osilnica pozdravi potnika lik Petra Klepeca s Kolpo, ribami, soncem in napisom »Dobrodošli v Osilniški dolini, deželi Petra Klepeca!« Pokojni pisatelj, ki je bil rojen v teh krajih, Tone Ožbolt, je napisal knjigo z naslovom Dežela Petra Klepeca. Akademski slikar Stane Jarm, po rodu Osilničan, je iz lesa ustvaril kip Petra Klepeca, ki je obešen na zidu Kovačeve gostilne v Osilnici.

Predsednik občinske skupščine Čabar Antun Arh nam je potožil, da je bil Peter Klepec (Petar oz. Pjtar Klepac) doma iz Malega Luga pri Čabru, a so si ga Osilničanje prisvojili. V Čabranski občini nimajo nič takega, kar bi jih spominjalo na Petra Klepeca, in so bili torej Osilničanje bolj iznajdljivi. Zdej pa bodo sami Čabranci ali pa skupaj z Osilničani le oživili spomin na slavnega rojaka. To bodo skušali narediti v sodelovanju s kulturnimi in turističnimi delavci.

Pesnik Zlatko Pochobradsky pravi o teh prizadevanjih:

»Spomin na Petra Klepeca je treba oživiti tako na kulturnem, turističnem kot splošno poslovnem področju. Naš kraj ima svoj simbol, na katerega smo predolgo pozabljali. Imamo nekaj, česar ne znamo ceniti. Že ob gradnji spomenika padlim v NOB sem predlagal, naj bi ga simbolično združili z likom Petra Klepeca, a takrat še ni bilo posluha za to pobudo. Prizadevni Osilničanje pa so nas opozorili, na kaj smo pozabili. Peter

Klepec naj bo simbol ljudi z obeh bregov Kolpe in Čabranke, saj pravzaprav nismo tu ne pravi Slovenci ne pravi Hrvatje. Imamo skoraj enak jezik in se ne bi smeli deliti. Kraji so siromašni tudi v kulturnem pogledu, saj nimamo niti svoje narodne noše niti narodne pesmi.

Ostalo je nekaj legend, predvsem legenda o Petru Klepcu.

O Petru Klepcu nam ni nihče Čabru in okolici ni vedel kaj bolj natančne. Tudi zapisane nimajo o njegovem življenju. Ivica Tonkija iz Malega Luga pravi, da je bila to zanesljiva hiša blizu glavnega križišča v Malem Logu pravili, da je bila to zanesljiva hiša Petra Klepeca. »Sicer pa pravi legenda, da je bil Peter kot otrok revež, slabotni in bolehen. Pasel je krave in vsi drugi pastirji so ga zasmehovali in pretepevali. Potem se ga je usmili dobra vila in dala veliko moč, da je lahko drevo na val in da je sam premagal turško vojsko.« Tako je pripovedoval Ivica Tonkija o hiši Petra Klepeca, od katere danes celo ruševin ni več.

J. PRIMC

»BOŠ VIDEL, KAJ DELA DOLENJC«

Takšen bo naziv prireditve, ki se bo odvijala 15. aprila v novomeški športni dvorani Marof. Organizacijski odbor pod okriljem Dolenjske turistične zveze namreč pripravlja večer z dolenjskimi, belokranjskimi in posavskimi ljudskimi godci, pevci in ansambli, narodnozabavnimi ansambli in humoristi. Kakšnih šest ur neprekinjenega programa za ples in poslušanje bodo zapolnili: ansambli Toni Verderber, Dolenjci, Lojtrca, Dobri prijatelji, Mladi val, ljudski godci Tonček in Slavo Plut, igralec na violinski citre Jože Zajc in pevci Zagoriški fantje, Dolenjski oktet, Toni Gašperič, Silvester Mihelčič itd., med gosti pa naj posebej opozorimo na ansambla Stajerskih sedem in Medijski odmev iz Zagorja ter na kantavtorja na citrah Karlija Gradišnika iz Logarske Doline. Celoten program bo znan v tem tednu. (dv)

ČIGAV JE PETER KLEPEC — fotografiji je Peter Klepec z izvirnim drevesom, s katerim je napeljal Turke. Kip je delo akademskega kiparja Staneta Jarma iz Kočevja, rodu iz Osilnice. (Foto: J. Primec)

Sečnova salama spet prva

Rekordno število domačih salam in klobas na 28. tekmovanju v Vrtovškovi gostilni v Sevnici

SEVNICA — Čeprav zaradi premile zime nekatere salame in klobase niso bile povsem zrele, so v povprečju kar dobre, je menil predsednik ocenjevalne komisije na 28. pokušnji domačih salam in klobas v Vrtovškovi gostilni v Sevnici, medobčinski veterinarski inšpektor Boris Stariha.

Po mnenju predsednika društva sevnjskih salamarjev Staneta Liparja so bile letos te izbrane mesne dobrote zelo dobre, razveseljivo pa je spet rekordno število tekmovalcev — teh je bilo 60, prinesli pa so 57 salam in 5 klobas. Pravila namreč dopuščajo, da vsak tekmovalc prinese več svojih izdelkov. Salamarji tako tudi preizkušajo strokovnost stroge ocenjevalne komisije, ker prinesejo dva enaka izdelka. Seveda pa, ker komisija ocenjuje podobo in izdelavo, zatem pa še okus, pride do manjših odstopanj.

Ob priznani dobri kapljici je bilo na dan 40 mučnikov v gostilni Francija Vrtovška veselo že precej pred uradno razglasitvijo rezultatov ocenjevanja. Pisana družčina, v kateri spet ni manjkalo Novomeščanov, Krčanov in Celjanov, tudi uglednih gospodarstvenikov ne, je po okrepčilu z domačimi salamami in domačim kruhom še gromkeje zapela to ali ono slovensko parodno, tudi ob spremljavi frajtonaric. Vsi, tudi gostje iz Samobora, ki bi radi onkraj Sotle pripravili podobno prireditev, pa so se

zaobljubili, da se ob letu spet dobijo. Moška beseda pač nekaj velja!

P. P.

AGROPOP V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ — Jutri, 17. marca, bo v diskoteki Grad v Črnomlju nastopila ta čas najbolj popularna slovenska glasbena skupina Agropop. Vabljeni!

TOP LESTVICA DOLENJSKEGA LISTA

- Top lestvico sestavljajo v uredništvu radia Glas Ljubljane in teleteksta ljubljanske televizije. Po valovih Studia D jo lahko slišite vsako soboto ob 11. uri, preberete pa vsak četrtek v Dolenjskem listu.
- (2) It's only love — SIMPLY RED
  - (3) The mercy seat — NICK CAVE & THE BAND SEEDS
  - (6) Dirty boulevard — LOU REED
  - (1) La pistola y la corazon — LOS LOBOS
  - (9) After the war — GARY MOORE
  - (—) Living years — MIKE & THE MECHANICS
  - (1) Something's gotten hold of my heart — M. ALMOND
  - (—) Moja punca ima črno muco — JANI KOVAČIČ
  - (—) What I am — E. BRICKELL & NEW BOHEMIANS
  - (7) The crush of love — JOE SATRIANI

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

- Žreb je nagrado Studia D ta teden dodelil ALBINI CVETKOVIČ s Sel. Lestvica pa je takšna:
- (3) Lep spomin — DOLENJCI
  - (1) Ni ti mar — ANSAMBEL L. SLAKA
  - (5) Ob Krki zeleni — ANSAMBEL I. PUGLJA
  - (6) Vračam se — COF
  - (4) Ko se vrneš — ANSAMBEL I. RUPARJA
  - (—) Srečujmo se! — MEDIJSKI ODMEVI
  - (—) Stisni se k meni — FANTJE Z VSEH VETROV
  - (7) Šoncu naproti — HENČEK
  - (8) Stajerec v Londonu — ŠTAJERSKI SEDEM
  - (—) Pesem zate — DOBRI PRIJATELJI
- Predlog za prihodnji teden: Fotograf — RZ.

Glasujem za: _____
Moj naslov: _____

Kupone pošiljajte na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Zvonce gredo namesto gongov

Podjetni Peter Madronič je ujel korak s časom

DRENOVEC PRI VINICI — V črnomaljski občini namenajo v zadnjem času razvoju drobne obrti vedno več pozornosti. Vendar sama pozornost ne bo pospešila obrtništva, če obrtniki ne bodo dovolj samoiniciativni, iznajdljivi, če ne bodo znali ujeti koraka s časom. Takšno je tudi prepričanje Petra Madroniča z Drenovca pri Vinici, katerega glavna dejavnost je sicer napeljevanje elektroinstalacij in strelvodnih napeljav, kadar pa ni dela na terenu, izdeluje melodijske zvonce.

»Poskušal sem že z marsikatero dodatno dejavnostjo, vendar z nobeno nisem bil prav zadovoljen. Pred časom pa sem bil na sejmu v Nemčiji, kjer sem si z

tudi moje izdelke, ker sem pač iz Slovenije, bojkotirali. To pa ne bi pomenilo manj dela samo zame, ampak še za 10 do 15 ljudi, ki so moji kooperanti,« potoži Peter ter pristavi, da se sicer ne boji konkurence.

OSTER BOJ ZA SAM VRH — Ivan Sečen iz Brežic (drugi z leve) prejema iz rok medobčinskega tržnega inšpektorja Frana Škrabca praktično nagrado pokrovitelja 28. tekmovanja salamarjev v Vrtovškovi gostilni v Sevnici M-Agrokombinata Krško tozda Vinska klet Leskovec. Predsednik ocenjevalne komisije Boris Stariha se pripravlja, da bo zmagovalcu izročil posebno priznanje, predsednik sevnjskega društva salamarjev Stane Lipar pa prehodni pokal. Sečen je zmagal že predlani, lani je bil drugi, to mesto pa je letos, samo z dvema desetinkama točke zaostanka zavzel Jože Strgar iz Globokega; 3. je bil Franc Cizerle s Studenca, 4. Tone Vovko iz Brusnic in 5. Miloš Krošelj iz Brežic. Najboljšo klobaso je prinesel Novomeščan Mirko Sočič. (Foto: P. Perc)

kozerija

ZAPRLI SO STRICA FOTELJČIČA

Mali je butnil vame:
— Ate, zaprli so strica Foteljčiča.
— Kdo ti je pa spet to natvezel?
— So, so. Tistega, ki je bil v Predsedstvu. Po radiu govorijo o tem že cel dan.
— Kaj pravijo, zakaj so ga zaprli?
— Da je bil kontarevolucionar, da je podžigal sovražnike našega sistema in da je sodeloval z njimi.
— Pa si dobro slišal, da gre res

za tovariša Foteljčiča? Skoraj ne morem verjeti, saj je še na dvajseti seji govoril o bratstvu in enotnosti.
— Povedali so tudi, da ima stric Foteljčič dve hiši pa tri vile.
— Nemogoče. Tovariš Foteljčič se je vedno boril proti nepravilnemu bogatstvu.
— Rekl so še, da je Foteljčičev oče podpiral med vojno Nemce, da jih je skrival v kleti.
— Česa vsega človek ne sliši!
— Da, predniki strica Foteljčiča

pa so držali s Turki.
— Ta je pa dobra!
— Pa žena strica Foteljčiča! Ta da je spodbujala separatiste k boju za republiko.
— Za njegovo babico niso pa nič rekli, predvidevam.
— Pa so. Babico so obdolžili, da je jedla italijanski kruh. Sin strica Foteljčiča pa je imel stike s tujimi obveščevalnimi službami.
— Baraba.
— Kdo, ate? Sin?

— Ne, tale Foteljčič.
— Tudi veliko denarja ima založenega v švicarskih bankah.
— Zato pa smo tu, kjer smo.
— Pa še tri konje za jahanje je imel v zakupu pri nekem kmetu na deželi.
— Nezastlašano! Barabsko.
— Koliko let pa je bil stric Foteljčič v Predsedstvu, ate?
— Mislim, da osem.
— Pa me res zanima, ali je takšen prišel že v Predsedstvo ali takšen iz njega odhaja.

TONI GAŠPERIČ

ROK FEŠTA V RUMANJI VASI

RUMANJA VAS — V soboto, 18. marca, bo tu ob 16. uri srečanje Antiprohibicionistične zveze Slovenije. Po tem bo koncert, na katerem bodo nastopile naslednje glasbene skupine: Psoriaza, K2, Frakcija FM, Seisenberg bend, gostje večera pa bodo Yu kolaps iz Maribora.

MALA SLADKA KUCHARICA

RIBNICA — Učenke osmih razredov osnovne šole v Ribnici so te dni izdale »Malo sladko kuharico«, v kateri je zbranih 40 receptov raznih slaščic. Pri izdaji male kuharice, ki jo je uredila Vera Popovič, so pomagali: garnizija JLA Ribnica, Riko Ribnica, občinska skupščina Ribnica in podružnična šola Dolenja vas.

PISANICE NA TELEVIZIJI

ČRNOMELJ — Ljubljanska televizija bo pred veliko nočjo pripravila v nedeljski oddaji »Zdravo« zanimivo oddajo o belokranjskih pisanicah. RTV pa namerava posneti tudi video kaseto o Beli krajini, ki jo bodo tukajšnji turistični delavci s pridom uporabili na sejmju Alpe-Adria, ki bo od 20. do 25. marca v Ljubljani.

Peter Madronič

zanimanjem ogledal predvsem proizvodnjo, ki bi jo lahko vpeljal brez večjih naložb. Odločil sem se za izdelovanje melodijskih zvoncev za stanovanja, ki imajo namesto gonga vgrajen čip z melodijo, ki traja 5 sekund. Kot vse kaže, je bila moja odločitev pravilna,« pravi Madronič, ki je v lanskem letu, ko je stekla proizvodnja, prodal kar 5.000 zvoncev. Povpraševanje po njegovih izdelkih je tako veliko, da razmišlja celo o tem, da bi se preusmeril samo v to dejavnost.

Sedaj delata pri meni dva delavca. Rad bi zaposlil še dva a me je, če sem iskren, nekoliko strah, kaj bo prinesla vsa ta zmeda v Jugoslaviji. Veliko zvoncev sem namreč prodal prav v južnih republikah, bojim pa se, da bodo

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek popoldan, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.